5. April 1985
Nummer 54
15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 185562 tpa d

Türkiye Postası

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇIKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
INGILTERE: 70 Pence
DANIMARKA: 10.-KRN
ISVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
ISVIÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebstück Gebühr bezahlt A1319D

Pen Klüb adına gelen iki ünlü yazar Türkiye'deki gözlemlerini tüm dünyaya anlatarak Evren-Özal rejiminin demokrasi maskesini bir kez daha indirdiler

Arthur Miller ve Harold Pinter yayın yasağı konan basın toplantısında neler dediler?

Uluslararası PEN Klübün başkanı ünlü Amerikalı oyun yazarı Arthur Miller ile aynı örgütün yönetim kurulu üyesi ve ünlü Ingiliz oyun yazarı Harold Pinter'in Mart ayı içinde Türkiye'ye yaptıkları 5 günlük gezi ve Istanbul'da düzenledikleri basın toplantısı geniş yankılara yol açtı. PEN Klüb adına insan haklarının durumunu incelemek üzere Türkiye'ye gelen iki yazarın Istanbul'da düzenledikleri basın toplantısına Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından derhal sansür kondu. Iki yazarı etkileyebilmek için ilk gün gazetelerinin birinci sayfalarında iki yazarın geliş haberini resimli olarak veren boyalı basın, Istanbul'daki basın toplantısından ve Arthur Miller'in Washington Post'da yayınlanan yazısından sonra her iki yazara da ağır bir dille saldırdı.

● Yazısı sayfa 4'de

Yunanistan demokrasi güçleri bir kez daha kazandı: Sarcetakis Cumhurbaşkanı seçildi

Yunanistan'da 29 Mart'ta yapılan cumhurbaşkanlığı seçiminin üçüncü tur oylamasında PASOK tarafından aday gösterilen ve Yunan Komünist Partisi tarafından desteklenen **H. Sarcetakis** kazandı. Hürriyet ve Tercüman gibi gazeteler, Yunanistan'daki cumhurbaşkanlığı seçimini ülke için bir bunalımın başlangıcı olarak göstermeye çalışıyorlar. Oysa PASOK ve YKP'nin işbirliği ile gerçekleşen bu seçim, tüm Akdeniz ve Balkanlar için bir kazanım olmuştur.

● Yazısı sayfa 3'de

Bremen'de Çalışma Senatörlüğü, FEBAG'ın istemlerine destek olacağını açıkladı

1985 Uluslararası Gençlik Yılı Federal Almanya'daki askerlik çağındaki gençlerin bedele karşı yürüttükleri kampanyaya da yeni bir ivme kazandırdı.

FEBAG'ın etkinliklerine geçen yıla oranla daha fazla katılımın ve ilginin olduğu gözlenen kampanyanın bu aşamasında yeni olan bir yan da Federal Almanya'daki çeşitli kişi ve kuruluşların gençlerimizle dayanışma içine girmeleridir.

Gençler bir yandan varolan girişimlerini sürekli bir yapıya kavuşturmak için sportif, kültürel ve eğitsel çalışmaları geliştirirken Alman kamuoyunun, kişi ve kuruluşlarının daha fazla desteğini almak için çalışmaları artırıyorlar. Bazı parlamenterlerin son haftalarda düzenlenen etkinliklere katılmaları bunun somut göstergesidir.

22-23 Nisan günlerinde FEBAG'ın Bonn'da yürütmeyi planladığı 2 günlük **"Uyarı nöbeti"** ve buna bağlı bir dizi etkinlik bedel kampanyasına kısa zamanda daha fazla güç katacak ve bedel miktarına karşı yürütülen kampanyanın geniş yığınlar tarafından duyulması da ileri bir adım olacaktır.

● Yazısı Sayfa 6'da

Şimdi de Danimarka işçi sınıfı 35 saatlik hafta için alanlara çıktı

Otzenhausen'de düzenlenen seminerde Federal Hükümet'in yeni yönelimleriyle ilgili ilginç ipuçları ortaya çıktı

Yabancı işçilerin sorunlarını çözümleyici kolaylıklar kesin dönüş şartına mı bağlanıyor?

Foto: Laif

Geçtiğimiz günlerde Federal Çalışma Bakanlığı ile Avrupa

Danimarka, tarihinin hemen hemen en büyük grev ve işçi eylemlerine tanık oluyor. 300 bin işçi, 24 Mart gününden bu yana 35 saatlik iş haftası ve ücret artışı için grevde. Yüzbinlik protesto gösterileri, ülkede yaşamı felce uğratan grevlere eşlik ederken, hükümet 31 Mart'ı 1 Nisan'a bağlayan gece yarısından itibaren grevlerin yasadışı sayılacağını ilan etti.

Yazısı sayfa 5'de

Geçtiğimiz günlerde Federal Çalışma Bakanlığı ile Avrupa Akademisi Otzenhausen kentinde bir seminer düzenlediler. Konu "Geri dönüş yapanlara yardım" biçiminde düzenlenmişti. Toplantıya FIDEF de çağrılmıştı. Toplantıda konuşan Federal Çalışma Bakanlığı sözcüleri, hükümetin yeni yönelimleri konusunda ilginç ipuçları verdiler. Kohl hükümeti, yabancı emekçilerin çözüm bekleyen hemen tüm sorunlarına yönelik kolaylaştırma önlemlerini "geri dönüş şartı"na bağlamak istiyor. Oysa Türkiye'ye kesin dönenlerin çoğu pişman. Çoğu pahalılık cehennemine dönmüş durumda. Örneğin yanda fotoğrafını sunduğumuz Nevşehir'in Arabuşağı köyünde köy kahvesini kendilerine Treffpunkt (buluşma yeri) seçen "eski" Alamancılar da bu konudaki yakınmalarını dile getirdiler. Hepsi mümkün olsa hemen geri döneceklerini belirtiyorlar. Ama mümkün değil. Bunu onlar da biliyor.

Yazısı sayfa 7'de

AMERİKA ÇIKARMASI

Özal, "ABD çıkarması" ile içte yitirdiği prestiji gene kazanma çabasında

Turgut Özal'ın ABD gezisi, geçtiğimiz günlerde Türkiye basınında günlerce tam sayfa yer aldı. Böylece de, "Özal'ın ABD çıkartması" olarak adlandırılan bu gezinin, kitlelerin güvenini hızla yitirmekte olan Özal'a, kamuoyunda yeni prestij ve reklam sağlamak olan amacına bir ölçüde ulaşılmış oldu. Özal ABD'de yaptığı görüşmelerde Türkiye'nin ABD'nin jandarmalığı görevini sürdüreceğine dair yeni güvenceler verdi.

Yazısı sayfa 3'de

Heilbronn Barış Girişiminin mektubuna yanıt

Gorbaçov Heilbronnlu barış savaşçılarına mektup yolladı

11 Ocak günü Heilbronn'daki Waldheide Amerikan üssünde roket patlamasına yol açan "kaza"nın nedenleri açığa çıkarılmadığı halde Pershinglerin yerleştirilmesine davet edilmesine karşı Heilbronnlular direniyorlar. Kentin barış girişimi sözcüleri geçtiğimiz günlerde başkent Bonn'a giderek yetkililerden roketlerin yerleştirilmesinin durdurulmasını istediler. Heilbronnluların Sovyetler Birliği Büyükelçiliğine'de giderek SBKP Merkez Komitesi'ne iletilmek üzere bir mektup vermeleri üzerine SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov, Heilbronn Barış Girişimi'ne bir yanıt gönderdi. Gorbaçov, mektubunda Cenevre'de başlayan Sovyetler Birliği - ABD görüşmelerinin önemini de vurguladı.

Yazısı sayfa 5'de

TKP Ankara davasında 228 kişiye mahkumiyet kararı

Türkiye Komünist Partisi üyesi ve yöneticisi oldukları iddiasıyla yargılanmakta olan Ankara TKP davası sanıklarından 228'i 17 yıla kadar varan ağır hapis cezalarına çarptırıldılar. Türk Ceza Kanunu'nun ünlü 141. maddesine dayanılarak verilen bu cezaların, 141. maddenin kabulunden bu yana verilen en ağır cezalar olduğu bildiriliyor.

Yazısı sayfa 3'de

Sol Birlik IMF ve SIA anlaşmalarının yenilenmesine karşı çıktı

Türkiye'de yasal çalışmalarına izin verilmeyen 6 sol partinin kurmuş oldukları SOL BIRLIK, 21 Mart tarihinde bir açıklama yayınlayarak, barıştan ve demokrasiden yana olan bütün güçleri ve partileri, süresi dolmuş olan SIA anlaşmasının yenilenmesine ve IMF ile imzalanması beklenen yeni "kemerleri sıkma" anlaşmasına karşı çıkmaya çağırdı.

Yazısı sayfa 3'de

Sol Birlik'in önemi özellikle vurgulandı

Newroz Bayramını binlerce Kürt ve Türk birlikte kutladı

Kürt halkının Nevroz bayramını kutlamak için Mart ayı içinde Batı Berlin, Hamburg, Duisburg ve Münih'de düzenlediği yığınsal şenliklere toplam 12 bin kişi katıldı. Toplantılar demokratik eylem birliğini gerçekleştiren örgütler tarafından da desteklendi. Politik tutuklularla dayanışma için 4 bin 500 Mark bağış toplanan bu gecelerde SOL BIRLIK'e katılma çağrısı da yapıldı.

Yazısı Sayfa 3'de

Amerikan askeri polisi işçilerin üstünü aramaya kalkışmıştı

İncirlik üssünde işçilerimize ABD askeri polisi köpeklerle saldırdı

Incirlik ABD üssünde çalışan bir grup işçi, üste görevli bir Amerikan binbaşısının emrindeki 35 kadar Amerikan askeri polisinin saldırısına uğradı. Amerikalıların yasalara aykırı olarak işçilerimizin üstlerini aramaya kalkışmaları ve işçilerin de buna karşı çıkmaları üzerine askeri polisler tekme ve coplarla işçilere saldırdılar. Ardından da özel olarak yetiştirilmiş köpekleri işçilerimizin üstüne saldılar. Gırtlak ve cinsel organlara saldırmak üzere eğitilen köpeklerin ısırıkları ve cop darbeleri ile yaralanan işçiler hastaneye kaldırıldılar. Olay sırasında üssün "Türk komutanı" ise ortadan kaybolmayı yeğledi. Adana Sıkıyönetim Komutanlığı da olaya hemen yayın yasağı koydu.

Yazısı sayfa 3'de

Çözüm var mı?

Geçenlerde bir büyük salon toplantısında salonun ön tarafına **"Türk, Kürt elele, milliyetçi Türkiye"** yazılmıştı.

Ortaya "bu toplantıyı düzenleyenler kimlerdi?" diye bir soru atsak, acaba okuyucularımızdan kaçı doğru cevabı bilebilir? Doğru cevabı bulmanın pek kolay olmayacağını sanıyoruz, çünkü sözkonusu toplantıyı Türk Federasyon'a bağlı faşistler düzenlemişlerdi.

MHP'liler ne zamandır Türkiye'de Kürtlerin varlığını kabul ediyorlar diye düşünebilirsiniz. Meselenin bu yönünü şimdilik bir kenara bırakıp eldeki somut olgudan yola çıkalım: Belli ki faşistler bile Kürt emekçilerinin hiç olmazsa bir bölümünün desteğini kazanmak gereğini görmüşler ve şimdi bunun yollarını arıyorlar. Insan ister istemez demokrasi ve solculuk adına yola çıktıkları halde Türkiye'de Kürt halkının varlığını kabul etmeyenleri, "Kürt" sözcüğünü kullanmamak için bin dereden su getirenleri düşünüyor. Hani dilimiz varsa, bari şu MHP'lilerden kendinize pay çıkarın, diyeceğiz. Ama dilimiz varmıyor.

Newroz şenlikleri sürüyor. KOMKAR tarafından düzenlenen Newroz toplantılarına katılanların sayısı on binden fazla. Bu toplantıları izlemek fırsatını bulanlar (fırsatını bulanlar diyoruz, çün-

Devamı 2. sayfada

Türkiye Postası

1400 çelik işçisi işsizlikle karşı karşıya

Siegen'de Krupp işletmesinin 4 bin işçisi direnişe geçti

Siegen-Geisweid'deki Krupp çelik işletmesinde 4 bin işçi işyerlerinin yokedilmesi tehlikesine karşı direnişe geçti. Südwestfalen işletmesinin bazı bölümlerinin kapatılarak ya da başka kentlere devredilerek 1400 işçinin işini kaybedeceği tehlikesinin ortaya çıkması üzerine işçiler 14 Mart günü işi bırakma eylemine geçerek bir deyürüyüş yaptılar. Işsizlik oranının yüksek olduğu ve 110 bin kişinin demir-çelik işletmelerinde çalıştığı Siegen'deki bu işletmede çalışan Türkiyeli işçiler de protesto eylemlerine aktif olarak katıldılar. Krupp bölge yönetiminin, Klöckner ve Avustralya tekeli CIA'yla birleşmeyi planladığı bildiriliyor.

Yazısı Sayfa 5'de

Çözüm var mı?

Baştarafı Sayfa 1'de

kü yer kalmadığından içeri giremeyenlerin sayısı az değil) kadın-erkek, genç-yaşlı bu binlerce kişinin Newroz gecelerini nasıl dikkat ve coşkuyla izlediklerini anlatıyorlar.

Newroz geleneğinin kökleri çok eskilere dayanıyor. Fakat bir KOMKAR sözcüsünün Federal Alman televizyonunda söylediği gibi günümüzde Newroz herşeyden önce baskı ve zulüm karşısında başını eğmeyen Kürt ulusunun direniş sembolüdür. Bu boyun eğmeyiş tüm Kürt yurtseverlerini haklı olarak gururlandırdığı gibi Türkiye'de demokrasi isteyen, demokrasi için mücadele eden herkesi sevindirmeli, yüreklendirmeli. Çünkü bu boyun eğmeyiş ülkemiz üstüne çöken karanlığı dağıtacak olan güçlerin potansiyellerini gösteriyor. Bir yanda işçi sınıfımız, öbür yanda Kürt halkı, gitgide artan bir kararlılıkla direniyorlar. Beş yıla yaklaşan diktatörlük bu kararlılığı yok edemedi. Artık bırakın yok etmeyi, adım adım yükselmesini bile engelleyemiyor.

Bu yükselişi her gördüğümüzde (en son Newroz gecelerinde olduğu gibi) sevinmemek mümkün mü? Yazık ki sevincimiz katıksız değil. Bu geceleri, bu şenlikleri yabancı bir ülkede değil de kendi yurdumuzda, kendi topraklarımızda düzenleyememenin acısı da var.

Olsun. Bu durum böyle devam etmeyecek. Hayatın yasaları acımasız işliyor. Diktatörlük beş yılda Türkiye'yi Türkiye'de doğup büyüyenlerin tanıyamayacağı hale getirdi. Herkes neye uğradığını şaşırdı. Sorunlar üstüste yığıldı. Her geçen gün de yenileri ekleniyor. Tam bir kördüğüm oluyor.

Peki çözüm nedir? **Çözüm demokrasidir.** Öyle bir demokrasi ki, halk yığınlarına on milyonlarca emekçiye bu kördüğümü kesip atmanın yolunu açsın. Tek çözüm, tek kurtuluş budur.

Bugün ülkemizde demokrasi demek, işçi sınıfının haklarına saygı demektir. Kürt halkının varlığını tanımak demektir. ABD emperyalizminin dümen suyunda gidişe (yoksa yuvarlanmak mı demeli?) son vermek demektir. Bu asgari şartları yerine getirmeyen bir demokrasi sorunları çözemez. Bu yüzden de kalıcı olamaz.

Şu veya bu nedenle işçi sınıfımızın haklarını, Kürt halkının varlığını içine sindiremeyenler, ABD'ye körükörüne bağlılığa karşı çıkmayanlar ülkeyi ileriye götürecek adımları atamazlar. Halktan korkanlar onun gücünü seferber edemezler.

Tersine, bu şartları yerine getiren bir demokrasi on milyonlarca emekçinin bilincinde ve emeğinde yatan dev enerjileri seferber ederek ülkemizi içinde yuvarlandığı girdaptan kurtaracaktır. Ulusal kurtuluşun yolunu açacaktır.

Elbet halklarımıza demokrasiyi kimse hediye etmeyecek. Elbirliğiyle, binbir özveriyle, beynimizde ve yüreğimizde ne varsa ortaya koymadan, daha nice acılara göğüs germeden özlediğimiz güzel günlere erişemeyiz. Newrozları, 1 Mayısları kendi topraklarımızda koca şenliklerle kutlayamayız.

Türkiye Postası

"Weiter so"

Batı Berlin seçimlerine halkın ilgisinin azalması, AL'in oylarının artması, iki ana partinin aldığı oyların düşmesi bugüne kadar hükümet edenlerden halkın hoşnut olmadığını gösteriyor. Ancak

OKUYUCU POSTASI

Perhiz ve lahana turşusu

Şu bizim günübirlik boyalı basını dikkatlice okuyan her okur bu gazetelerin ne denli yalanlar yazdıklarını anlamakta güçlük çekmiyorlar. Bunların arasından heyecanlarını gizleyemeyenler zaman zaman **Türkiye Postası**'na yazarak nasıl aldatılmış olduklarını anlatmaktadırlar. Haksız da değiller. Aynı konularda bugün dediklerinin yarın tam tersini söyler yazarlar. Ya da aslı astarı olmayan konuları ağızlarına ciklet yapıp çiğnerler. Ne tartıları ne de ölçüleri vardır.

Aslında haberciliğin, gazeteciliğin kuralı doğru ve güvenilir haberler vermek, yazmaktır. Oysa Türkiye boyalı basını eğri cetvelle doğru çizgi çiziyormuş kanısını vermek istemektedir. Onlar da biliyorlar, eğri cetvelle doğru çizginin çizilmeyeceğini. Yıllardır aynı şeyleri batının da aynı cetveli sosyalist ülkelere karşı kullandıklarını biliyoruz. Bizimkiler de "ebemin dediği" deyip birdirbir oynuyorlar.

Ağca'nın Papa'yı vurma olayında, CIA kaynaklı düzmece olayda Bulgaristan'ın parmağının olduğu belirtildi. Balon şişti şişti ve sonunda balon olduğu için patladı. Boş çuval gibi yığılıp kaldı.

Bizdeki boyalılar da geri kalmamak için yeni bir saldırıya geçtiler. "Bulgaristan'daki Türklere baskılar" adı altında ölü sayıları verdiler. Dilin kemiği olmadığı için ne söylersen söyle. Uydur uydurduğun kadar.

Bir söz vardır: Önce çuvaldızı kendine, sonra da iğneyi başkasına batır diye. Saldırı bir sosyalist ülkeye ya da kendi yedikleri haltları gizlemeye yönelikse bırakın çuvaldızı kendilerine batırmayı, iğnenin ucunu bile kendilerine dokundurmazlar. Acımasızca da çuvaldızdan daha iri iğneleri başkalarına saplarlar.

Neymiş efendim: "Bulgaristan'daki Türklere zorla Bulgar adı almaları için işi öldürmeye kadar götürerek baskı yapılıyor" muş. Bakın hele gidilere. Azınlıkların havarisi kesiliverdiler birden. Hem de ortada böyle bir olay yokken. Ama Türkiye'deki azınlıklara karşı yapılan zulüm, işkence, öldürme, yoketme bir gerçekken, sağır sultanlar duymuşken ağızlarından bir tek söz çıkmaz. 12 Eylül devirmesinden sonra çocuklarına konsolosluklarda bulunan ad listesinden birini koymayanlar –ki özellikle Kürt ve diğer azınlıktaki yurttaşlar– çocuklarına Nüfus Hüviyet Cüzdanı çıkartamadılar. Birçok T.C. yurttaşının çocuğu kimliksiz şu Almanya'da. Durum aynı şekilde Türkiye'de de böyle. Nüfus memurları beğenmedikleri adları yazmıyorlar. Eğer direten veli olursa hapishane, zindan ve işkenceleri boyluyor.

Sözümona Türkiye'deki göçmen yurttaşların derneklerinin şikayetleri durumun gerçekliğini kanıtlıyormuş. Kimmiş neymiş bu dernekler? MİT tarafından yönlendirilirler. Bulgaristan'dan Türkiye'ye gelen göçmenler daha sınırı geçer geçmez bir belge imzalarlar. Bu belgeyle Bulgaristan lehinde ve Türkiye aleyhinde konuşmayacaklarını ipoteğe bırakırlar. MİT'in düzenlediği bu yalana hangi Bulgar göçmeni vatandaş karşı çıkabilir?... Başlarına nelerin geleceğini çok iyi bilirler.

Selamlar...

Aydın Arseven/KÖLN

"Adam başı beşyüz kağat!"

Kadınlı erkekli, yüz belki iki yüz kişi Bursa Sebze Hali'nin önünde her gün bekleşirler. Umutları ekmek. Bir araba yaklaşmaya görsün, hep birlikte koşarlar: **"Kaç kişi abi? Ben de geleyim ne olur."**, **"Ben beşyüze taşırım abim, beni al..."** Soğuktan titreyerek her arabanın arkasından koşan bu işsiz insanların sözleri beni de aralarına çekti. Neler duyar, neler düşünürler diye aralarına karıştım. Gün boyu onlarla bekledim, onlarla yoruldum.

Sabah 07.15'de aralarına gittim. Önce beni işveren sandılar. **"Ben de iş arıyorum ondan geldim"** deyince gözlerindeki umut kırılıverdi. Beklemeye başladık. kimse iş vermemiş daha. Cebinde sigara parası bile yok. Sabah çorbasını da borca içiyor. Ankara'nın Kırıkkale ilçesinden Süleyman, bir ekmek alabilmek için, o gün 100 yağ tenekesini 200 liraya taşıdı.

Hep beraber bekliyoruz. Kısa sürede ben de havalarına kaptırdım kendimi. Umut yok. Tüm çabalar boşa çıkıyor. Bir kamyon soğanı boşaltmak için yevmiye bin lira. Kadir gitti o işe. Bekliyoruz. Saat 11.25. Bir kamyonet yanaştı yanımıza. Beş kişi istiyor. **"Adam başı beşyüz kağat"** diyorlar. İşte fırsat. Kamyonetin kasasına atladım. Benle birlikte de seçti. Yola çıktık. Yeni yolda durduk. Bir kamyon halı taşınmak üzere bizi bekliyor. Her biri en az beşyüz kiloluk halıları beş kişi taşımaya çalışıyoruz. Kollarım bacaklarım az sonra titremeye başladı. Herkesin yüzünde acıyla karışık bir gülümseme var. Bir vincin yapabileceği işi yapmanın verdiği acı ve ekmek parası kazanmanın sevinci. Koskoca salon halılarını önce kamyonlara sonra da Sanayi Bölgesinde bir iş yerine taşıdık. Yorgunluktan düşmek üzereydik ki iş bitti. Bu işin sonunda ise beşyüz lira, yani on ekmek parası aldım. Ama günlerce belimi doğrultamadım. İşte size işsizler ülkesi Türkiye'

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER

Mamak'tan haber *

Anacığım,
kanlı çamaşırlarımı
gönderiyorum sana
biraz arınsın diye acılarım,
ama onlara bakıp da
yüreğine umutsuzluğu
düşürme,
yıka onları öpülesi ellerinin
bilgeliğiyle
iş giysilerimi özenle yıkadığın
gibi
greve ilk çıktığım gün
sırtımı sıvazladığın gibi,
yıka onları bir sıcak türkünün
ezgisinde
"oğlum sütümü inkar
etmemiş" diye.
Benim toprak gibi kahırlı
anam,
kanlı oluşu yetmemiş gibi
biraz da yırtıldı çamaşırlarım
copların ve dipçiklerin
vuruşunda,
zor olacak onları onarman.
Ama sakın gözyaşlarını
akıtma
sakla onları şimdi,
çiçekli erik ağaçlarına
tırmanan
çocukluk anılarımı sakladığın
gibi,
bir sandığın dibinde en güzel
hatıranı
gelinlik duvağına sardığın gibi
sakla onları şimdi;
bilinmez ki,
belki bir gün
düşerken bir yağmur
damlacığı
ak bir bulutun ucundan
adım anılara düşerken nüfus
kayıtlarından
salarsın onları bir uzun hayat
çığlığında
kanlı çamaşırlarım eline
ulaşmadığı zaman.

Cengiz Doğu

("Mamak" Ankara'da işkence ve baskıyla ünlü askeri bir cezaevidir)*

Reha İsvan için

Bir ana
bir can dost
bir barış işçisi
Parmaklıklar ardında
Bin yürek taşıyor
barıştan yana
Resmine bakıyorum.
Sezer gibiyim düşündüklerini
Bugün için doğurdu
bizi analarımız oğul
der gibi bakışları
Etiyle, kemiğiyle
barıştan yuğrulmuş
İnsandan yana insan
İstediği için barışı
dostluğu ve güzelliği
Düşmanları olsun
Kavga içindeki insanın
Direnmek içerde ve dışarda
kötülüğe, zorbaya
Daha çok yaşamak demektir.
Düşmanları olsun
Reha İsvan'ların
ve ötekilerin.

Selahattin Bıyıkoğlu/Bremen

Dostum

Sana bunları yazarken,
Açlık grevim başlıyordu.
Hapishaneler tıklım, tıklım
İşçileri
İşverenleri
Zenginleri
Okulları, öğretmenleri, içeren
Bir Anayasa hazırlanıyordu.
Ben sana yazmaya
hazırlanırken
Zaten verilmemiş
haklarımız da, geri alınıyordu
Dostum,
Ağırlaştı.
Ve ben sana bunları yazarken
Bir gözüm ağlıyor, bir gözüm
gülüyordu.
Çünki
Çok uzaklarda olmayan bir
ses
haklar alınır, verilmez diye
haykırıyor
On el kırılırken dibçiklerle,
on binlerce el
tekrar kenetleniyordu..
Bizim sesimiz

ÇIKTI!

ATILIM
(15 günlük Gazete)
Fiyatı 1.-DM
Toplu istekler: en az 5 adet,
Bir yıllık abone: 48.- DM

TKP PROGRAMI
(Kürtçe)
Fiyatı: 3.-DM

PARTİ EGİTİM DİZİSİ-1
İşçi Sınıfının Tarihsel Misyonu
Fiyatı: 3.-DM

İsteme Adresi:
Ermis Verlag,
Postfach 101016
4300 Essen 1

Ödeme:
Stadtsparkasse-Essen
BLZ 360 50105
Konto Nr: 712 703

hükümet edenlerden halkın hoşnut olmadığını gösteriyor. Ancak demagojiye dayalı seçim propagandalarına Batı-Berlin halkının büyük bir kesimi de kandı.

...Şimdi CDU/FDP tekrar hükümet edecek. Bunun Batı-Berlin için ne anlama geldiğini CDU seçim öncesi açıklamıştı: "Weiter so". Bir çok işyerinin kapanmasına, işsizliğin 4 senede yüzde 50 artmasına, ev kiralarının yüzde 40'a varan artışına 3 bin öğretmenin, 50 bin gencin –DGB rakkamı– işsizliğine, sosyal giderlerin azaltılmasına ve tüm bunları belirliyen ABD'ci silah harcamalarına devam.

Bu nedenle önümüzdeki günlerde seçim sonuçları ile Batı-Berlin'deki sorunların artmasına karşı geniş bir tepki ve SPD içinde gelişme izlenebilir. Bu gelişmelerin olumlu bir seyir alması biz yabancıların da katkıları ile gerçekleşmelidir.

Ayrıca yabancı işçiler olarak katılmıyan bizlerin parlamento dışı mücadeleye daha ağırlık vermemiz farklı görüşler taşıyan geniş bir yelpazeyi içermesine rağmen daha da haklılık kazanmaktadır. Bu doğrultudan yabancı işçi eyleme daha yığınsal çekilebilir.

R. ACAR/ Batı-Berlin

dim" deyince gözlerindeki umut kırılıverdi. Beklemeye başladık. Kasım'la tanıştım. Yirmi gündür ancak üç iş alabilmiş. Şehmuz ise, beş gündür bekliyormuş ama yorlar. İşte fırsat. Kamyonetin kasasına atladım. Benle birlikte on kişi atladı içeri. Bir ağız kavgası başladı. İşveren nihayet **"Sen de gel pehlivan"** diye beni günlerce belimi doğrultamadım. İşte size işsizler ülkesi Türkiye'den bir kesit daha.

Ferhan Sönmez/Bursa

haklarımız da, geri alınıyordu
Dostum.
Şimdi görevimiz daha büyüdü
Kutsallaştı
tekrar kenetleniyordu..
Bizim sesimiz
susturulamıyordu.
AD/NSU

Bir cenaze töreninden

"N. Hikmet'in son öğrencilerinden A. Kadir'i de yitirdik. Gazeteden öğrenince, Şişli camiine gittim, oradan Zincirlikuyu mezarlığına.

Az ama yeterli bir kalabalık. Yeni aydınlar... R. Ilgaz, A. Bezirci ve diğerleri. Adları gelmiyor aklıma. Ama, hepsi de yaşlanmış. Yüzleri çizgi dolu, gönülleri genç. Hiç ozan ölür mü, ölmez yapıtları varken... İşte bunun bilincinde oldukları yüzlerinden okunuyordu. Bazılarının konuşmalarını dinledim. Ölüden söz yok. Hemen hepsi yaşamdan konuşuyor. **"Mutlu olmak varken"** demişti bir kitabında A. Kadir. **"Oldu mu ya usta, mutlu olmak varken, mutsuz edip gitmek!"**

Evet, genç ilerici bir arkadaşımı A. Kadir'in ölümü ve cenazesi böyle yazmaya itmiş. Ben de A. Kadir'in ölüm haberini **Türkiye Postası**'nda okudum. Bu yazıyı gönderiyorum.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okurumuz

Bu delik yama tutmaz

38,5 Saatlik iş haftası uygulaması yaklaştıkça patronlarda tedirginlik çoğalmaya başladı. 1984'de **"40 saate delik açtırmayız"** diyen burjuvazi, işçi sınıfının kararlı mücadelesi sonucu deliğin açılmasını engelleyemeyince yeni taktikler denemeye başladı. Ben 8 kişilik küçük bir atölyede çalışıyorum. Patron fabrikaya çok az uğrar. Bu iş yeri onun büyük fabrikalarının bir küçük parçasıdır. Yemekhaneye hiç gelmeyen patron bir sabah kahvaltı sırasında içeri girdi. Nazik bir dille söze başladı. **"...yakında yeni iş haftası uygulaması başlıyor. Ama sizin yüzde iki gibi çok az bir zam hakkınız var. Ben düşündüm. Bir buçuk saat evde oturmanız size bir şey kazandırmayacak. Gelin bu saatlerde çalışın. Ben de ayrıca yüzde dört zam vereyim. Toplam yüzde altı zam daha çok işinize yarar. Bunu düşünmeniz için size ay sonuna kadar müsade"** dedi ve çekip gitti.

Biz hemen kendi aramızda toplandık. Ay sonunu beklemeden karar verdik. Bu aldatmacayı kabul etmiyeceğimizi patrona bildirdik. Bu beyler şunu anlayamamışlar: İşçiler çalışıp üretmesini bildikleri gibi hakkını da almasını bilen kişilerdir. Siz beyler, bu taktiklerle bu deliği yamayamazsınız. Bu delik yama tutmaz. Tam tersine delik daha da büyüyecek.

A. Kemal Kızıldağ/ Mülheim-Baden

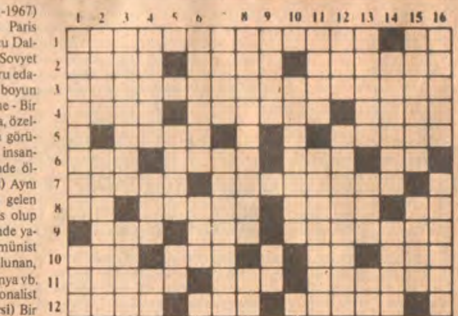
Türkiye Postası temsilcilerine
DUYURU

Gazete dağıtımı ve haberleşmede kolaylık sağlayabilmek için temsilcilerimizin telefon numaralarını ve adres değişikliklerini acilen bildirmelerini rica ederiz. Çalışmalarınızda başarılar.

TÜRKİYE POSTASI

Türkiye Postası: 15 günde bir cuma günleri çıkar **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. 1000 Berlin 44, Donaustr. 1 Tel: (030) 624 60 92 **Verantwortlicher Redakteur:** Ahmet Kardam **anchrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel- (0203)34 03 97 **Herstellung:** Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 **Druck:** Plambeck & Co. Druck und Verlag GmbH, 4040 Neuss, Xantenerstr. 7 **Banka Hesabı:** Vereinigung gür Völkerverständigung und Solidarität, Postschekkonto 461 432-100, BLZ 100 100 10 Postscheckamt Berlin-West **Abone Koşulları:** Federal Almanya ve Batı Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM. 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilcilikler: Fransa**-Paris, Tel: 0-258 26 90 **İsviçre**-Basel,-Tel: 061-22 15 91 **Hollanda**-Amsterdam. Tel:020-90 85 46 **İngiltere**-Londra, Tel: 01-340 47 39 **Danimarka**-Kopenhag, Tel: 01-707 506/**İsveç**-Stockholm, Tel: 08-367 576 **Batı Berlin**, Tel: 030-624 60 92

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1. (1891-1967) yılları arasında yaşamış ve Paris Düşerken, Fırtına, Dokuzuncu Dalga vb. kitapların yazarı olan Sovyet gazeteci ve romancısı - Bir soru edatı, 2. Herhangi bir kimseye boyun eğme, hakimiyetini kabul etme - Bir bayan adı - Çeşitli hayvanlarda, özellikle koyunlarda ve sığırlarda görülen ve deri-mukoza yoluyla insanlara da bulaşan çıban şeklinde öldürücü bir hastalık, 3. **(Tersi)** Aynı zamanda Kral anlamına da gelen bir erkek adı - Ön adı Louis olup uzun yıllar Sovyetler Birliği'nde yaşamış ve Sovyetler Birliği Komünist Partisi üyeliği de yapmış bulunan, Araba Yolcuları, Gerçek Dünya vb. yapıtları bulunan enternasyonalist Fransız ozan ve yazarı - **(Tersi)** Bir renk, 4. **(Tersi)** Koruyucu anlamına da gelen bir erkek adı - **(Tersi)**Keçi yolu - Bir bağlantı edatı, 5. Benzer, eş veya miktar - Bir maden adı, 6. İstanbul Ticaret Odasını simgeleyen harfler - Yapma, yerine getirme - Bir sayı - Tok olmayan, 7. İnce yapılı, hassas - **(Tersi)** Haberleşme, 8. Beddua, ilenç - Herhangi birşeyi belirleyen harf, işaret veya sembol - Sovyetler Birliğinde bir göl - Bir cetvel adı, 9. Karışık renkli - Güneşin doğuşundan önce oluşan alaca karanlık - Osmanlı - Mısır donanmaları ile İngiliz, Fransız ve Rus donanmaları arasında 20 Ekim 1827 yılında olan ve Osmanlı - Mısır donanmalarının yakılarak imha edildiği deniz savaşının adı, 10. **(Tersi)** Göğün dokuzuncu ve en sonuncu katı - Özel gezinti gemisi - Germanyum madeninin simgesi - Adale, 11. **(Tersi)** Eski Yunan'da sitenin yönetim ve ticaret merkezi olan meydan - Bir müzik aleti - Herhangi bir olayı önceden sezebilme yeteneği, 12. Kuran'da bir sure - Valide, çocuğu olan kadın - XIII-XVI yüzyılları arasında şimdiki Meksika'nın güney kesimlerinde varlıklarını sürdürmüş olan ve sonradan gelen ispanyollar tarafından ortadan kaldırılan eski bir medeniyet.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. (980-1037) yılları arasında Buhara'da yaşamış olan dünyaca ünlü Türk İslam Filozof ve hekimi - Ün, nam, 2. **(Tersi)** Bir tarafa eğilmiş, eğik veya bir işe yatkın - Arama (Eski dil), 3. Mehtaplı gecelerde suların dalgalanmasıyla oluşan parıltı - Bir Afrika ülkesi, 4. **(Tersi)** Kuşatma, çevirme (Eski dil) - Bir peygamber adı - Kimyada Galyumu simgeleyen harfler, 5. Oturmak amacıyla havuz kenarı vb. yerlere konulan taş veya kapı önündeki sahanlığa açılan dış merdiven - Şaşkınlık ifade eden bir ünlem, 6. Kimyada Helyum gazının simgesi - Bir cismin aşağıya bakan tarafı - Ülkemizdeki madencilikle ilgili çalışmalar yapan kuruluşumuzu belirten harfler, 7. **(Tersi)** Eskiden su kenarlarında yapılan saray veya köşk - Bir milyon ton trinitrotolüen'in (T.N.T) patlamasıyla ortaya çıkan enerjiye özdeş nükleer bir güç birimi, 8. Amir, emreden anlamına gelen iki kelimelik bir deyim - Eski Mısır'da bir mabut, 9. Divan Edebiyatında bir övgü şiiri türü - Civanın simgesi, 10. Yeri yurdu pek belli olmayan parasız acınacak kişilere denir, 11. **(Tersi)** Anadolu'nun doğusunda kadınların başlarına sardıkları mahalli giysi - Hayali gölge oyununda Hacivat'ın arkadaşı, 12. Dünyaca ünlü enternasyonalist ozanımız Nazım Hikmet'in soyadı - Türk müziğinde bir makam adı, 13. Bir ağırlık ölçüsünün kısa yazılışı - Bir bağlantı edatı - Muğla'nın bir ilçesi - **(Tersi)** Müzikte duraklama işareti, 14. Eski dilde bir olumsuzluk eki - Ezip kırmak veya zaptetmek - **(Tersi)** Tadı ekşimtrak olan, 15. Avrupanın kuzeyinde bir ülke - **(Tersi)** Eskiden matematikte artı işaretine denirdi, 16. Mani - **(Tersi)** Çocuk oyunu kahramanı olan Miki Fare'nin yaratıcısının soyadı

GEÇEN SAYİDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1. Rosalüksemburg - i, 2. Özür - Arya - Raund, 3. Normandiya - Amray, 4. Eniaz - Alal Lakşe, 5. P - Revames - Nail, 6. Avara - Rń - Sem - T, 7. Nap - Ifak - Ehüda - A, 8. Sr - Ili - Arfes - Mat, 9. Yeb La - Ü - Re - Ani, 10. Yezit - Hibe - M - Mil, 11. Etizin - Kasımpatı, 12. Leva - Akepi - Akşam.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Rönesans - Yel, 2. Ozon - Varyete, 3. Süripap - Eziv, 4. Arma - R - Ibiza, 5. L - Azrail - Ti, 6. Ü - N - E - Fil - Va, 7. Kadavra - Ah - K, 8. Srilanka - Ike, 9. Eyyam - Rübap, 10. Maalesef - Esi, 11. B - Seher - I, 12. Ural - Müssemma, 13. Raman - D - Pk, 14. Gurka - Amamaş, 15. Naşit - Anita, 16. Idyel - Atılım.

Üste görevli Amerika'lı askeri polisler iş çıkışında işçilerin üstünü aramaya kalkıştılar

İncirlik üssünde çalışan işçiler Amerikalılar tarafından dövüldü ve köpekleri tarafından ısırıldı

Adana yakınlarındaki **İncirlik Hava Üssü**'nde çalışan Türkiyeli işçilerden bir grup Amerikalı askeri polisler tarafından amansızca dövüldü ve üstlerine salınan özel eğitilmiş kurt köpekleri tarafından **"hassas"** yerlerinden ısırılarak yaralandılar. Adana Sıkıyönetim Komutanlığı olayla ilgili yayın yasağı koydu. Böylece Türkiye kamuoyu, bu karaünlü ABD üssünde **"sömürge yöntemleri"** ile **"yerli halka"** yönelen saldırı üstüne bilgilenemedi. Halkçı Parti Adana Milletvekili **Cüneyt Canver**'in konuyu Meclis kürsüsüne getirmesi bile yayın yasağının kalkmasına yetmedi. Gazeteler olayı sadece Meclis tutanaklarında yer aldığı biçimiyle yansıtabildiler.

KÖPEK ISIRIKLARI VE ABD'Lİ BİNBAŞININ TEKME İZLERİ
Hastaneye kaldırılan işçiler aldıkları yaraları yüzünden hâlâ tedavi görüyorlar

Nasıl oldu?

13 Mart günü İncirlik ABD üssünde çalışan Türk işçiler paydostan sonra evlerine gitmek üzere üssün nizamiyesine geldiklerinde olağanın tersine kapının 35 kadar çelik miğferli ABD askeri polisince **(MP)** tutulduğunu gördüler. Amerikalılar işçilere üstlerinin aranacağını belirttiler. İkili anlaşmalar uyarınca üsteki Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı sivil ve askeri personelden üssün **"Türk komutanı"**'nın sorumlu olması gerekiyordu. Ama, **"patron"** ABD'nin polisleri ve subayları öteden beri olduğu gibi bu **"ikili anlaşma"** kuralını gene umursamıyorlar ve aramayı kendilerinin yapacağını söylüyorlardı. Üssün Türk komutanı ise **"nedense"** ortalıktan kaybolmayı yeğlemişti. Ancak **Harb-İş Sendikası**'na bağlı işçiler **"Türk"** komutanının onursuzluğunu hiç de bölüşmeye niyetli değillerdi. İşçi grubunun önünde yeralan sendika temsilcisi **İbrahim Korkmaz** bu aramaya razı ol- İkisi halen hastanede bulunuyor.

13 Mart Çarşamba günü patlak veren olayla ilgili olarak sıkıyönetim komutanlığı hemen yayın yasağı koydu. İşçilerin dava açma girişimleri de gene Adana Sıkıyönetim Komutanlığı askeri müşavirliği tarafından tehditle engellenmek istendi.

İşçiler bunun üzerine Halkçı Parti Adana milletvekili **Cüneyt Canver**'e telefonla başvurdular. Daha önce 18 yaşındaki gençlere oy hakkı verilmesine ilişkin girişimleri ile dikkati çeken Cüneyt Canver, Adana'ya giderek bilgi almak istedi. Ancak İncirlik Üssü'nde görevli yetkisiz bir Türk subaydan başka hiçbir yetkiliyle görüşme imkanı bulamadı. Adana Sıkıyönetim Komutanı da, Vali de, Adana Emniyet Müdürü de, üssün Türk komutanı da **"Türkiye Büyük Millet Meclisi"**'nin bir

da işte tam burada yatıyor. Bugün ülkeyi meclis değil ABD emperyalizmi ile **birlikte** ve zaman zaman ABD emperyalizmi **adına** bir generaller çetesi ve Özal'ın elebaşılığını yaptığı "Şikago oğlanları" yönetmekte. Meclis ve milletvekilleri ise bu **"oyunun"** varlıkları gerekli figüranlarını oluşturuyorlar. Nitekim Canver'in yukarıda aktardığımız sözleri ANAP ve MDP sıralarından gelen gürültü ve itirazlarla sık sık kesildi. "Milli irade" böyle yansıyordu...

TKP Ankara Davası'nda 228 mahkumiyet kararı verildi

Türkiye Komünist Partisi (TKP) yöneticisi ve üyesi oldukları iddiasıyla Ankara'da yargılananlardan 228'i 17 yıla kadar varan ağır hapis cezalarına çarptırıldı. Türk Ceza Yasasının 141'inci maddesine göre verilen bu cezaların, sözkonusu maddenin kabul edildiği 1936 yılından bu yana verilen en ağır ceza olduğu bildiriliyor.

Ağır hapis cezalarına çarptırılan 228 sanıktan bazıları ve aldıkları cezalar şunlar: **Birol Başören** (17 yıl 4 ay), **Aydan Bulutgil** (16 yıl 8 ay), **Sait Şükrü Beker** (16 yıl), **Ulvi Oğuz** (14 yıl 5 ay), **İbrahim Kaya** (14 yıl 2 ay 20), **Necmi Özer** (14 yıl 2 ay 20 gün), **Ferruh Özbal** (13 yıl 4 ay), **Hüseyin Tevetoğlu** (13 yıl 4 ay) **Hasan Çapcı** (12 yıl 6 ay) **Atıf Alemdaroğlu** (12 yıl 5 ay), **Sermet Yalçın** (12 yıl), **Arslan Ertuğrul** (11 yıl 10 ay), **Bekir Yıldız** (11 yıl 10 ay), **Nuri Gazioğlu** (10 yıl 10 ay 20 gün) **Çağatay Günel** (10 yıl 10 ay), **İlgi Varış** (6 yıl 8 ay), **Atilla Aşut** (10 yıl 10 ay), **Ali Kangal** (10 yıl 8 ay), **Aygün Yıldızdoğan** (10 yıl 8 ay), **Sedat Sakallı** (10 yıl 4 ay 23 gün), **Ali Çetin** (10 yıl), **Hilmi Yusuf Işık** (9 yıl 4 ay), **Ali Altınkanat** (9 yıl 4 ay).

Sol Birlik'in kuruluşundan sonraki ilk bildirisi

Sol Birlik, yeni İMF ve SIA anlaşmalarına karşı çıkılmasını istedi

Altı sol partinin bir araya gelerek kurmuş oldukları SOL BIRLIK, 21 Mart günü bir açıklama yayınlayarak, **"faşist rejimin icazetli partilerinden istifaların, ANAP kongrelerindeki itişmelerin tozu-dumanı altında, Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye üzerindeki egemenliğini pekiştiren adımların atıldığına"** dikkat çekti ve barış ve demokrasi isteyen tüm güçleri ve partileri Uluslararası Para Fonu İMF'nin Türkiye'ye dayattığı yeni sözleşmeye ve ABD ile Türkiye arasında imzalanarak 12 Eylül darbesinden sonra generaller tarafından yürürlüğe sokulan Savunma İşbirliği Anlaşması'nın yenilenmesine karşı çıkmaya ve direnmeye çağırdı. Hatırlanacağı gibi SOL BIRLIK Türkiye'de yasal çalışmalarına izin verilmeyen **Kürdistan Öncü İşçi Partisi, Türkiye İşçi Partisi, Türkiye Komünist Emek Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi** tarafından geçtiğimiz Aralık ayında kurulmuştu.

SOL BİRLİK'in yayınladığı açıklamada, ABD ile Türkiye arasındaki Savunma İşbirliği Anlaşması'nın Mart ayında sona erdiği, Genel Kurmay Başkanı Üruğ'un Amerika'ya yaptığı gezinin bu anlaşmanın yenilenmesi ve yeni bir Mutabakat Anlaşması imzalanması konusundaki "pazarlıklarla" ilgili olduğu hatırlatılarak şu görüşlere yer Verildi: **"İç ve dış basında, Yunanistan'dan sökülecek ABD üslerinin Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'na taşınacağı, Türkiye'nin ABD için öneminin şimdi daha da arttığı haberleri yoğunlaştı".**

İMF'nin Türkiye ile yaptığı anlaşmayı uzatmak için pahalılığı ve işsizliği daha da artıracak yeni koşullar dayattığına da işaret edilen Açıklama'da daha sonra şoyle dendi:

"Bu rejime karşı olan, demokrasi isteyen herkes bu iki anlaşmanın yenilenmesine karşı çıkmalıdır. SOL BİRLİK'te güçlerini birleştiren bizler, barış ve demokrasi isteyen tüm güçleri, partileri birlikte mücadeleye çağırıyoruz. Dayatılmak istenen yeni İMF sözleşmesine, ABD ile Savunma İşbirliği Anlaşması'nın ve Mutabakat Belgesi'nin yenilenmesine karşı çıkmaya, direnmeye çağırıyoruz. SOL BİRLİK, halklarımızın, diktatörlük karşıtı güçlerin pahalılığa, işsizliğe, kemer sıkmaya, ABD jandarmalığı için alınan silahlara, savaş kışkırtıcılığına, nükleer silah rampalarına karşı her çıkışını destekliyor, destekleyecektir."

Doğruyol ANAP'ı tedirgin ederken, DSP'de SODEP yönetimini tedirgin ediyor

Rahşan Ecevit sosyal demokratların liderliğine soyunuyor, M.Yazar ise DYP'nin tepesini zorluyor

Türkiye'de rejim tökezledikçe; HP ve MDP gibi göstermelik muhalefet dağıldıkça ve Özal inandırıcılığını kaybettikçe parlamento dışında kalan burjuva muhalefetin hareketliliği artıyor. Demirel güdümlü DYP, ilk Büyük Kongre'sinde parti başkanlığına kimin ge-

da fikir belirtirlerken, SODEP çevrelerinde **"Ecevit"** adının sol seçmen kitlesini arkasından sürükleyeceği ve SODEP'i dağıtacağı kuşkuları belirdi.

İki yılı aşkın bir süredir kurulacağı bildirilen ama bir türlü ku-

Yunanistan demokrasi güçleri bir kez daha kazandı: Devlet Başkanı: Sarcetakis

29 Mart'ta Atina'da cumhurbaşkanı seçiminin üçüncü tur oylaması yapıldı. PASOK

yaralan sendika temsilcisi **İbrahim Korkmaz** bu aramaya razı olmadıklarını belirtti ve bu davranışın yasalara aykırı olduğunu vurguladı. Ancak sömürge yöntemleriyle davranmakta hiç sakınca görmeyen Amerikalı binbaşı dinlemedi bile. Ama işçiler de kararlıydılar. Sendika temsilcisinin uyarısıyla hiçbir işçi çantasını açmadı ve üstünü aratmaya izin vermedi.

ABD'li komutan bunun üzerine Amerikan askeri polislerine **zor kullanma** emri verdi. Temsilci İbrahim Korkmaz tekme ve yumruk darbeleri altında kendini yerde buldu. İşçilerin karşı çıkma girişimlerine ise yanıt Amerikalıların özel olarak eğittiği kurt köpeklerinden geldi. Eğitimleri sırasında **"düşmanın"** gırtlak ve cinsel organlarına saldırmayı öğrenmiş olan köpekleri görevlerini **"başarıyla"** yerine getirdiler. Köpekler tarafından ısırılan işçiler bir yandan da ABD'li binbaşı tarafından tekmelendiler. 6 işçi yaralandı.

ye Büyük Millet Meclisi"nin bir temsilcisini kabul etmeye yanaşmadılar.

Canver konuyu meclis kürsüsüne getirdiği zaman şöyle konuşmak zorunda kaldı:

"Biz Amerika Birleşik Devletleri'nin bir sömürgesi miyiz? Burası bir Güney Amerika ülkesi mi?"

Canver'in meclis kürsüsünden ilettiği bir başka yakınma ise Evren-Özal rejiminde, milleti temsil ettiği, **"milli iradeyi"** yansıttığı ileri sürülen ve kayıtsız şartsız egemenliğe sahip olan milletin temsilcilerinin (!) oluşturduğu TBMM'nin, nasıl göstermelik, nasıl kukla bir **"devlet organı"** olduğunu pek açık kanıtlıyordu:

Canver tutanaklara göre aynen şunları söyledi:

"Sıkıyönetim komutanlıkları artık bazı meselelerin hallini Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bırakmalıdırlar..."

Canver'in ve galiba bir çoklarının bir türlü anlayamadığı nokta

sinde parti başkanlığına kimin geleceğini tartışırken, kendisine **"sosyal demokrat"** ya da **"demokratik sol"** adını veren kesimde son günlerin en önemli konusu, Ecevit güdümlü **Demokratik Sol Parti**'nin gerçekten kurulup kurulmayacağı ve **Rahşan Ecevit**'in başkanlığı...

Rahşan Ecevit'in son günlerde eşi **Bülent Ecevit** tarafından lanse edilmesi; Türkiye gazetelerinin birinci sayfalarında, Ecevit çiftinin reklam kokan başbaşa fotoğraflarının yeralması; Bülent Ecevit'in, eşinin çeşitli **"politik"** faziletlerinden söz etmesi ve DSP çevrelerinin Rahşan Ecevit'in başkanlığını doğrulamaları, kamuoyunda ve özellikle de SODEP'te ciddi tartışma ve değerlendirmelere yol açtı. Ecevit'e yakınlığı ile bilinen kimi çevreler, bu seçmenin yanlışlığı yolun-

lacağı bildirilen ama bir türlü kurulamayan DSP'nin arayış içinde bulunan yığınların bir bölümünü yanına çekmesi ve sol seçmenlerin oylarına talip olması doğal. SODEP'in ürkekliği, savaş dışılığı ve pasifliği bunda başlıca etken.

Öte yandan, MDP'nin iyiden iyiye döküldüğü, ANAP'ın ise önümüzdeki günlerde yapılacak kongresinde **"Milliyetçiler"**in mi, **"Mukaddesatçılar"**ın mı elinde kalacağının henüz bilinmediği ve Özal'ın yığınların desteğini hızla yitirdiği bir ortamda, mevcut rejime karşı olduğunu belirterek demokrasi şampiyonluğuna soyunan Demirel güdümlü DYP, yerini ağır ağır sağlamlaştırıyor. 12 Eylül faşizan anayasasını kabul eden, faşizmin özüne karşı çıkmayan, ama "burjuvazinin her kesimi için demokrasi" olarak nitelenebilecek görece bir demokrasiyi oldukça tutarlı ve başarılı biçimde savunan DYP, bu tavırlarıyla gitgide daha fazla sempati ve ilgi topluyor. DYP Genel Başkanı ve diğer yetkilileri, yaptıkları çeşitli konuşmalarda burjuvazi dışındaki sınıf ve katmanlara uzanmayan bir "demokrasiyi" ve bu çerçevede kalan özgürlükleri savunurlarken, örneğin bir SODEP'de asla gözlenmeyen sertlikte üsluplar kullanabiliyorlar.

Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar'ın, sermayenin faşist eğilimli kesimleriyle diğer burjuva kesimler arasında bir uzlaşma sağlayarak- ANAP'ın iflası ve bu atın değiştirilmesi zorunluluğu belirdiği anda- yeni alternatif yaratma çabalarının, başta Demirel olmak üzere DYP yönetiminin çoğunluğu tarafından engellenmek istenmesi, en azından olumsuz gözle görülmesi de DYP'lilerin mevcut rejimden kendilerini soyutlama isteğinden kaynaklanıyor.

Önümüzdeki günlerde Ecevit güdümlü yeni partinin kuruluşunu ve başarısını belirleyecek olan da; SODEP'in geleceğini tayin edecek olan da; burjuvazinin Evren-Özal faşizmine son vermek zorunda kaldığında DYP atına oynayıp oynamayacağını gösterecek olan da, bu partilerin yığınları ne ölçüde arkalarına alabilecekleri ve ne ölçüde harekete geçirebilecekleri olacak. Böyle bir yığın desteğini sağlayıp koruyabilmek içinse demokratik hak ve özgürlüklere kısıntısız sahip çıkmak gerek.

tur oylaması yapıldı. PASOK tarafından desteklenmediği anlaşılınca Karamanlis adaylığı kabul etmediği için oylamalarda tek aday PASOK tarafından gösterilen ve Yunan Komünist Partisi tarafından da desteklenen H. Sarcetakis idi. Sağcı "Yeni Demokrasi" Partisi kendi milletvekillerinden bir kaçının da gizli oylamada H. Sarcetakis'e oy vermesinden çekindiğinden milletvekillerine boykot emri verdi. Böylece YD milletvekilleri parlamentoda oturuma katıldılar, fakat oylamaya katılmadılar, yerlerinde oturdular. H. Sarcetakis üçüncü turda seçilmesi için gerekli olan 180 oyu alarak Cumhurbaşkanı seçildi. Daha önce sağcılar Karamanlis'in istifası ile cumhurbaşkanlığını da yürütmekte olan PASOK'lu Meclis Başkanı'nın oylamada oy kullanma hakkı olmadığını öne sürmüşlerdi. Oysa Yunanistan'ın Anayasa Hukuku uzmanlarının çoğunluğu bu görüşün doğru olmadığı yönünde birlemişlerdi. Yine de gericilerin ilerici Cumhurbaşkanına karşı kampanyayı hemen durdurmaları beklenmemeli.

Bir önceki sayımızda da bildirdiğimiz gibi Hristos Sarcetakis dürüstlüğü ve demokrasiye bağlılığıyla bütün Yunanistan'da hatta Avrupa'da sayılan ve tanınan bir hakimdir. Sarcetakis 1963'de öldürülen ilerici milletvekili Lambrakis olayını sorgu hakimi sıfatıyla ele almış ve olayın polis teşkilatının iddialarının aksine kaza değil bir siyasi cinayet olduğunu ortaya çıkarmış ve kendisine yapılan baskılara rağmen sorumlularının cezalandırılmalarını sağlamıştı. Hürriyet ve Tercüman gibi gazeteler Yunanistan'daki cumhurbaşkanı seçimini bu ülke için bir bunalım başlangıcıymış gibi göstermeye çalışıyorlar. Oysa PASOK ile Yunanistan Komünist Partisi'nin işbirliğiyle gerçekleşen bu seçim eğer PASOK'un bugüne kadarki zigzaglı politikasına son verilip daha tutarlı bir sol politika izlemesine başlangıç olursa bu tüm Akdeniz ve Balkanlar için bir kazanım olacaktır.

Washington'da anavatanın satış pazarlığı

Özal "Amerika çıkarması" ile prestij kazanma çabasında

Özal'ın Amerika gezisi, geçtiğimiz günler boyunca Türkiye basınının en büyük konusu oldu. **"Amerika çıkarması"** olarak adlandırılan bu gezinin, ABD kamuoyunu, özellikle de ABD sermaye ve iş çevrelerini olumlu yönde etkileme, Türkiye'nin ABD'ye olan bağlılığını ve bağımlılığını bir kez daha ispatlama gibi amaçları yanında, asıl büyük amacı, ABD için **sıradan** olan bir ziyareti Türkiye'de "Amerika'nın ikinci fethi" diye gösterip, Özal'ın, yığınların gözünde hızla inişe geçen prestijini yeniden kurmaktı. Bu yüzden, gezinin kendisinden çok, propaganda ve reklam yanı önem taşıyordu.

Bu geziye Özal'la birlikte uzun uzun hazırlanan ve reklamın bir parçasını oluşturan **Semra Hanım**ın özel ısmarlanmış pabuçlarından giysilerine kadar herşey uzun uzun anlatıldı ve övüldü. Pek üzerinde durulmayan gerçek ise ticareti geliştirme doğrultusunda en büyük başarısını Türkiye'yi haraç mezat satmakta gösteren Özal'ın ABD'ye ne gibi teklifler götürdüğüydü.

Özal'ın ABD yetkililerine sunduğu başlıca "hediye" 19 Aralık 1985'de sona erecek Savunma İşbirliği Anlaşması'nın uzatılacağı konusunda, daha konu TBMM'de gündeme gelmeden aylar önceden güvence vermesi; ABD'ye her türlü askersel ve siyasal kolaylık sağlanacağını bir kez daha vurgulaması, Türkiye'deki üs ve dinleme istasyonlarının "görevlerine" devam edeceklerinden kuşku duyulmaması gerektiğini temin etmesiydi.

Bunların karşılığında ise yardımların kısıtlanmasını, kimi borçların silinmesini, askeri kredilerin bir bölümünün geri ödemesiz hibeye dönüştürülmesini istiyordu. Bu arada Türkiye'nin "Sovyetlerle sınırı olan tek NATO ülkesi" olduğunu hatırlatmayı da ihmal etmiyordu. Bu çıkartma sonucunda, gerçi Özal askeri yardımın kısıtlanmasını önlemeyi başaramadı ve Türkiye biraz daha bağımlı, biraz daha şamar oğlanı hale geldi ama, içerde amaçlanan reklam tekelci basının ve kalem uşaklarının gayretleriyle kısmen başarıya ulaştı.

BERLİN'DEKİ NEWROZ BAYRAMINDAN BİR GÖRÜNÜŞ

Bu yıl Newroz Bayramı binlerce Kürt ve Türk'ün katılımıyla kutlandı

Kürt halkının Newroz bayramı **KOMKAR**'ın Mart ayı içinde **Batı Berlin, Hamburg, Duisburg** ve **Münih**'de düzenlediği yığınsal şenliklerle kutlandı. Toplam 12 bin kişinin katıldığı geceler demokratik eylem birliğini gerçekleştiren örgütler tarafından da desteklendi. Kürtçe, Türkçe ve Almanca olarak yapılan konuşmalarda genelde Türkiye'deki ve özelde Türkiye Kürdistanı'ndaki sorunlar ele alındı.

Birlik Yolu, DİB-AF, FİDEF, Gerçek-ADK ve **KKDK**'nın gönderdiği ortak dayanışma mesajının yanısıra diğer Türkiyeli demokratik örgütlerden, siyasi partilerden, Alman Parti ve milletvekillerinden, Federal Almanya'daki diğer uluslardan göçmen işçi örgütlerinden ve çeşitli kuruluşlardan çok sayıda mesaj ulaştı. TKSP Genel Başkanı **Kemal Burkay** ve TKP Genel Sekreteri **Haydar Kutlu**'nun mesajları dakikalarca alkışlandı.

Elazığ, Diyarbakır, Van, Antep, Adıyaman, Bitlis ve Muş yörelerinden zengin halk oyunlarının sergilendiği gecelerde, **Şıvan, Fekiya Teyra, Gülistan, Koma Aşiti, Şexo, Kemal** ve **Delal** ozanlar Kürt halk türküleriyle izleyenleri coşturdular. Ayrıca çocuk folklorları, korolar ve şiirlerle geniş bir program sunuldu. Alman ve diğer uluslardan katılımla program uluslararası bir nitelik kazandı. Örneğin Batı Berlin'de İranlı **Nuşin Korosu**, Hamburg'da Şilili **Vientos Del Sur** (Güney Rüzgarı) halk oyunları ekibi, Duisburg'da **Mutter Ey** uluslararası halk ve işçi türküleri topluluğu ve Münih'te Ulm'dan Kürt-Alman müzik grubu **Das andere Lied** gecelere katıldılar.

Toplantılarda politik tutuklular için toplam 4 bin 500 mark bağış toplandı ve KOMKAR'ın açtığı anadilde yayın kampanyasına çok sayıda destekleme kartı teslim edildi. Katılanlara okunan ulusal hakları içeren bir çağrı alkışlarla onaylandı. Bu gecelerde senaryolu şiirsel bir anlatımla **"Sol Birlik"**e katılma çağrısı da yapıldı.

Öte yandan FİDEF'e bağlı Stuttgart İşçi Birliği'nin de 13 Nisan gecesi bir Newroz kutlaması düzenleyeceği bildiriliyor. SİB tarafından şimdiye dek ilk kez kutlanacak olan Newroz gecesinin kültür programında Şıvan, Heval ve bir dizi halk oyunları ekibi yer alıyor. Saat 18'de başlayacak olan gece, Holzgarten 11, 7 Stuttgart adresindeki üniversitenin Mensa'sında yapılacak.

Pen-Club yöneticisi iki ünlü yazar Evren-Özal rejimini dünyaya teşhir ettiler

Arthur Miller ve Harold Pinter'in Türkiye'de yayın yasağı konan basın toplantısını açıklıyoruz

Geçtiğimiz Şubat ayında Stokholm'de yapılan **"Türkiye'de insan hak ve özgürlükleri"** konulu uluslararası konferansın ardından dünyaca ünlü iki oyun yazarı Amerikalı **Arthur Miller** ile İngiliz **Harold Pinter**'in, uluslararası yazarlar örgütü PEN Klübü temsilen Mart ayının ikinci yarısında Türkiye'ye yaptıkları gezi ve bu gezinin sonunda düzenledikleri basın toplantıları ve **Arthur Miller** in Washington Post gazetesinde yazdığı yazı, Avrupa Konseyi'nin 22 Nisan'da yapacağı toplantı öncesinde insan haklarını kabaca çiğneyen Türkiye'deki diktatörlük rejimi için ikinci bir darbe oldu.

17 Mart Pazar günü Türkiye'ye gelen uluslararası PEN klüp başkanı **Arthur Miller** ve örgütün Yönetim Kurulu üyesi **Harold Pinter** 5 günlük ziyaretleri sırasında gazetecilerle, işkence görmüş kişilerle, aralarında Süleyman Demirel, Bülent Ecevit ve Necmettin Erbakan'ın da bulunduğu çeşitli politikacılarla görüştükten ve 18 Mart günü yapılan 2. Barış Derneği davasının duruşmasını izledikten sonra, 22 Mart günü Istanbul'da bir basın toplantısı düzenlediler. Sıkıyönetim komutanlığı tarafından yayınlanması yasaklanan bu basın toplantısı, uluslararası basın ajansları tarafından dünya kamuoyuna duyuruldu. Bunun dışında BBC radyosu da **Harold Pinter**'le yaptığı bir röportajı yayınladı.

Dünyaca ünlü iki oyun yazarının 22 Mart günü İstanbul'da düzenledikleri ve sıkıyönetim komutanlığı tarafından yayını derhal yasaklanan basın toplantısında **Arthur Miller** ve **Harold Pinter**, yaptıkları görüşmeler sonucunda demokrasiye geçtiği iddia edilen Türkiye'deki insan haklarının du-

Arthur Miller, Tercüman gazetesi yazarları Nazlı Ilıcak ve Zafer Atay'la görüşüyor (üstte); Harold Pinter (ortada) ve Arthur Miller (en sağda) birlikte 2. Barış Derneği Davası'nı izliyorlar (altta).

bazıları, 2-3 yıl, hatta 4 yıl herhangi bir cezaya çarptırılmadıkları halde hapiste tutulmuş ve işkence görmüş kişiler. Suç işlememiş bir kişiyi (suç işlememiş diyorum, çünkü bu kişilerin bir bölümü aklanıyor sonunda) 4 yıl hapiste tutacaksınız, üstüne üstlük bir de işkence edeceksiniz...

Ayrıca askeri yönetimin (bu deyimi kullandım, çünkü yapılan sınırlı seçimlerle iktidara bir sivil hükümetin gelmiş olmasına rağ-

siyle, İngiltere Büyükelçisiyle görüştük. Şimdi bir rapor hazırlıyoruz. Bu raporu yalnız Uluslararası PEN Klübe değil, Uluslararası Af Örgütü'ne, Avrupa Konseyi'ne ve hükümetlerimize de sunacağız.

Soru: Peki yetkililerle görüşme olanağınız oldu mu?

Pinter: Hayır, maalesef. İki şeye izin vermediler oradayken. Birincisi, hapishaneleri ziyaret olanağı verilmedi. Oysa hapiste bazı yazarlar var, sanatçılar var. Ayrıca

yer vereceksiniz?

Pinter: Türkiye'de olup bitenlerin dışarıda izlendiğini, olanın bitenin farkında olduğumuzu anlatacağız Türkiye hükümetine. Ayrıca, Türkiye'de çektikleri sıkıntılara rağmen başını dik tutmayı bilmiş yürekli kişilere, yalnız olmadıklarını göstereceğiz.

Soru: Ancak, Türkiye, bu tür raporları ve eleştirileri içişlerine müdahale olarak görüyor. Ne dersiniz?

DGB, Özal'ı Hannover'de protestoya hazırlanıyor

Başbakan Turgut Özal'ın 16 Nisan günü açılışı yapılacak olan Hannover fuarına davet edilişini ve kendisini protesto amacıyla Alman Sendikalar Birliği DGB'nin Hannover örgütü, 17 Nisan günü bir toplantı düzenleyecek. "Türkiye'de insan hakları ve sendikal haklar" konusunda saat 18'de Otto-Brenner Strasse'deki DGB salonunda düzenlenecek bu toplantının açılışını DGB şube başkanı Norbert Knopf yapacak. IG-Chemie-Papier-Keramik sendikasından Özcan Sağlam ile IG-Metall sendikasından Yılmaz Karahasan da toplantıya konuşmacı olarak katılacaklar.

Öte yandan 6 sol partinin kurdukları SOL BIRLIK de geniş bir afişleme eylemiyle Özal'ın Federal Almanya'ya gelişini protesto edecek.

Bilindiği gibi bu yılki Hannover fuarında Türkiye "kardeş ülke" ilan edilmiş ve Turgut Özal da fuar yönetimi tarafından açılış için davet edilmişti.

Bazı haberlere göre ise Özal'ın, protesto eylemlerini engellemek için Hannover'e gelmekten vazgeçmesi sözkonusu.

Faşist diktatörlüğe ve onun Başbakanı

ÖZAL'a HAYIR !

Nein zur faschistischen Diktatur und ihrem Ministerpräsidenten ÖZAL

SOL BİRLİK

LINKE EINHEIT

Ankara'nın paylaştığı görüş: "Türkiye gibi azgelişmiş ülkeye azgelişmiş demokrasi!"

Avrupa Konseyi Genel Kurulu 22 Nisan günü Fransa'nın Strasbourg kentinde toplanıyor. 26 Nisan'a kadar sürecek toplantının ilk gününde **"Türkiye'de demokrasi ve insan hakları"** konusu tekrar gündeme gelecek. Avrupa Konseyi'ne üye 21 ülkenin parlamento temsilcilerinden oluşan Genel Kurul, geçen yıl Mayıs ayındaki toplantı sırasında Türkiye konusunda kabul edilen kararda yer alan koşulların ne ölçüde yerine getirildiğini tartışacak. Hatırlanacağı gibi, geçen yılki toplantıda, Türk parlamenterlerin Genel Kurul çalışmalarına katılmaları kabul edilirken, alınan bir başka kararla da Türkiye'deki yönetime bir yıl içinde yerine getirilmesi **"tavsiye edilen"** bazı istemler öne sürülmüştü.

Türkiye'deki meclisin halkın gerçek iradesini temsil etmediğinin iyice açığa çıkmış olması ve insan haklarının kabaca çiğnenmeye devam edilmesi,

yaptığı gezi sırasında çok "veciz" bir biçimde özetledi. Kenan Evren'in isteği üzerine bir rapor hazırlayarak kendisine sunan von Hassel şöyle diyordu: **"Türkiye'nin sorunları elbette vardır. Ancak okuma-yazma oranının düşüklüğü, yoksulluk, nüfus patlaması, geri kalmış yörelerin oranının yüksekliği, Batı Avrupa'da geçerli olan standartların Anadolu'da uygulanmasına izin vermemektedir. Bu yüzden Batı Avrupa demokrasisinin aynısını Anadolu'ya uygulama imkanı yoktur."**

Başta Ingiliz muhafazakarları ve Federal Almanya'daki koalisyon ortağı partiler olmak üzere, Batı Avrupa gericiliğinin Nisan ayındaki toplantıda Türkiye'deki rejimi savunurken öne süreceği görüş bu olacak. Buna karşılık Konsey'deki komünist grup ve Kuzey ülkelerinin sosyal demokratları başta olmak üzere Konsey'in demokrat ve ilerici parlamen-

demokrasiye geçtiği iddia edilen Türkiye'deki insan haklarının durumu konusunda şunları söylediler:

Arthur Miller: "Türkiye'de bazı sorunların basında tartışılması sınırlı. Türkiye'deki incelemelerimiz sırasında insanların suçlarının ne olduğunu bilmeden cezaevlerine konduğunu ve uzun süre orada kaldıklarını öğrendik. İnsanların düşüncelerinden dolayı itham edilmesi ve hapse konulması çok düşündürücüdür. İnsan hakları, insanların düşüncelerini tartışmadıkları yerde çiğnenir. Türkiye gezisi benim için çok üzücü, çok yorucu, ama aynı zamanda da çok sevindirici oldu." Arthur Miller, konuşması sırasında 1. Barış Derneği davası tutuklularından tiyatro sanatçısı **Ali Taygun**'u onur üyesi seçtiklerini, kendisiyle görüşmek istediklerini, ama buna izin verilmediğini de sözlerine ekledi.

Harold Pinter: "İnsan hakları ile ilgili bir nokta da, işkencedir. İnsan onurunu küçülten işkencenin Türkiye'de var olduğunu, üst düzeydeki kaynaklardan öğrenmiş bulunuyoruz. **Aydınlar dilekçesi** yüzünden açılan dava bizi dehşete düşüren bir olaydır. Birçok yazar ve bilim adamının böyle bir dilekçeden dolayı yargılanması bizleri çok üzmüştür. Türkiye'de tanıdığım ve şu anda acı çekmekte olan birçok insanın varlığı karşısında çok duygulandım."

İstabul'daki basın toplantısının ardından BBC radyosu da Harold Pinter'le yaptığı bir röportajı yayınladı. Pinter'e sorulan sorular ve yanıtları şöyleydi:

Soru: Türkiye'de görüşmek istediğiniz herkesle konuşma olanağı bulabildiniz mi?

Pinter: Evet, pek çok kişiyle görüştük.

Soru: Peki ne gibi izlenimler edindiniz? Nasıl bir sonuçla döndünüz?

Pinter: İnsan hakları açısından Türkiye'deki koşulların çok, ama çok kötü olduğu sonucuna vardık. Birçok kişi sadece düşüncelerinden ötürü hapiste. Toplumun bütün katmanlarında, insan haklarının ve kişi özgürlüklerinin sınırlandığını, baskı altında tutulduğunu gördük. Ayrıca işkence uygulaması da yaygın biçimde sürmekte. İşkence görmüş ve hapisten yeni çıkmış birçok kişiyle görüştük. Dahası bu kişilerden

nırlı seçimlerle iktidara bir sivil hükümetin gelmiş olmasına rağmen askerlerin hâlâ yönetimi ellerinde tuttukları izlenimi edindik) evet, askeri yönetimin, hükümetin, aydınları baskı altında tuttukları, hatta deyim yerindeyse ortadan kaldırmaya çalıştıklarını gözledik. Kısacası, Türkiye'deki durumun çok çok kötü olduğu kanısındayız. Bunun sorumluluğu büyük ölçüde ABD'nin omuzunda. Türkiye'deki Amerika Büyükelçi-

verilmedi. Oysa hapiste bazı yazarlar var, sanatçılar var. Ayrıca Istanbul'da sıkıyönetim komutanıyla görüşmemize de izin verilmedi. Sadece 2. Barış Derneği davasını izleyebildik. Kapatılmış siyasal partilerin genel başkanlarıyla görüştük. Çeşitli görüşlere sahip gazetecilerle konuştuk. Ama hükümetten bir temsilciyle görüşemedik.

Soru: Peki hazırladığınız raporda ne gibi önerilere ve görüşlere

dahale olarak görüyor. Ne dersiniz?

Pinter: Şunu hatırlatmak isterim size: Biz Türkiye'ye PEN Klübün, yani uluslararası bir kuruluşun temsilcileri olarak gittik. Ayrıca Uluslararası Af Örgütü gibi dünyanın neresinde olursa olsun, insan haklarının çiğnenmesi, işkence gibi konularla yakından ilgilenen bir örgütle de bağlarımız var.

temsil etmediğinin iyice açığa çıkmış olması ve insan haklarının kabaca çiğnenmeye devam edilmesi, Türkiye'deki rejime Konsey'den **"demokrasi fetvası"** çıkarmaya çalışan ABD yönetimi ve Batı Avrupa gericiliği için **"frenleyici"** bir faktör oluyor. Bu durum karşısında dünya kamuoyunu etkilemek amacıyla, **"az gelişmiş ülkelerine halklarına az gelişmiş demokrasi yaraşır"** biçiminde özetlenebilecek bir görüşün propagandasına hız verildiği gözleniyor.

ABD yönetiminin ve Federal Alman hükümetinin bu yılki **"Türkiye raporlarında"** yer alan bu görüşü, Konsey üyesi ve eski Federal Alman Savunma Bakanı CDU'lu **von Hassel**, Mart ayında Türkiye'ye

ve Kuzey ülkelerinin sosyal demokratları başta olmak üzere Konsey'in demokrat ve ilerici parlamenterleri de, demokrasi ve insan hakları konusunda **"çifte standart"** uygulanamayacağını ve bugün Konsey üyesi bir ülke için uygulanacak böyle bir **"çifte standardın"** yarın öteki üye ülkeler için de söz konusu edilebilme tehlikesi taşıdığı görüşünü savunacaklar.

Siyasi gözlemciler, Konsey'de, Latin Amerika konusunda olduğu gibi Türkiye konusunda da net bir kamplaşma ortaya çıkacak olursa, 22 Nisan'da başlayacak Genel Kurul toplantısının Evren-Özal rejimi için oldukça zorlu geçeceğine işaret ediyorlar.

Bulgaristan'a karşı kampanya kime ve neye hizmet ediyor?

Bazı Amerikan kuruluşlarının, Tercüman gazetesi gibi en gerici çevrelerin, MHP'li faşistlerin ve MIT denetimindeki göçmen derneklerinin geçtiğimiz ocak ayında Bulgaristan'a karşı başlattıkları karalama kampanyası bütün hızıyla sürüyor. "Türklerin ve Türkiye'nin ulusal çıkarlarını savunma" **bahanesiyle yürütülen bu kampanya gerçekte bunun tam tersi amaçlar güdüyor. Iki ülke arasında çıkabilecek sorun ve anlaşmazlıkları serinkanlılıkla ele alıp çözmek yerine ülkemizle komşularımız arasındaki iyi ilişkileri bozmak, Türkiye kamuoyunu Bulgaristan'a ve sosyalist ülkelere karşı düşmanlık hisleriyle zehirlemek isteyenlere hizmet ediyor.**

Gerici basının bu kampanyada oynadığı rolü gösteren birkaç örneği aşağıda veriyoruz.

Tercüman'ın **24 Mart tarihli birinci sayfasının en üstünde attığı başlık şöyleydi:** "Amerikanın Sesi Radyosu resmen açıkladı: Kimyevi silahlarla 200 Türk öldürüldü!" **Aynı tarihlerdeki** Hürriyet ve Milliyet **gazeteleri bu haberin doğruluğuna pek inanmamış olacaklar ki iç sayfalarda diğer haberlerin yanısıra bir cümle ile değinip geçiyorlardı. Diğer NATO ülkelerinin gazetelerini izleyenler için bu haberin "doğruluk" payını daha da iyi gösteriyorlardı: Sosyalist ülkelere saldırmak için en ufak bir fırsatı kaçırmayan, Saharov'un buzda kayıp düşmesini bile dünya çapında bir olay haline getiren** Frankfurter Allgemeine, Le Monde, Times **gibi gazeteler** Amerikanın Sesi **radyosunun ve** Tercüman'ın **verdiği bu "korkunç" haberden tek söz etmiyorlardı.** BBC **radyosunun** Ingilizce **yayını da öy-**

Washington, Bulgarlar'ı zulme son vermeye çağırdı

Amerika'nın Sesi Radyosu "Resmen,, açıkladı:

Kimyevi silâhlarla 200 Türk öldürüldü

Tercüman

1972'de de binlerce Türk'ü katletmişlerdi

Tercüman

Bulgar zulmünün bilançosu:

1972 yılında başlatılan baskı ve terör 1984 yılı aralık ayında tırmandı

25 günde 767 Türk öldürüldü

Çorlulu Nabil Dede'nin ismini "Rumano"ya çevirdiler

TERCÜMAN'IN KENDİNİ YALANLAYIŞININ RESMİDİR

leydi. Bir gün sonra (25.3.85) Tercüman **hızını alamayıp ölü sayısını 40 bine çıkarmıştı. Ama bu haber de başka hiç bir gazetede yer almıyordu. Aradan bir gün daha geçince ölü sayısı 38 bin kişilik "ufak" bir değişikliğe uğradı:** Tercüman **bu defa Aralık 84 ile Ocak 85 arasında 767, 1972'den bu yana ise 2000'e yakın Türkün öldürüldüğünü yazdı.**

Dört gün sonra, 30 Mart tarihli Tercüman birinci sayfayı kaplayan renkli bir fotoğrafla aynı haberi tekrarlıyordu. Ancak sayılar yine birbirini tutmuyordu. Örneğin 26 Mart'ta Razlog'ta 48 ölü 180 yaralı var demişken, dört gün sonra Razlog'ta ölenlerin sayısı aniden bine çıkıyordu.

Tercüman gazetesinde yer alan bu birbirini tutmaz haberler, bu gazetenin yazarlarının kendi yazdıklarına kendilerinin inanmadıklarının ve okurlarını da aptal yerine koyduklarının en açık itirafı oluyordu. Eğer 1972'de binlerce kişi öldürüldüyse Tercüman bu "haberi" neden tam 13 yıl sonra veriyordu? Böyle bir katliam nasıl olmuştu da 13 yıl gizli kalmıştı? Tercüman gazetesinin karalama kampanyasını izleyen okurların sordukları bu sorulara bu gazetede bir yanıt bulmaları olanaksızdı.

Atılım Bulgaristan karşıtı kampanyayı yorumladı

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'ne karşı yürütülen kampanya ile ilgili olarak Atılım gazetesinin 1 Nisan 1985 günlü sayısında "Bulgaristan karşıtı kampanya kime yarıyor?" **başlıklı bir değerlendirme yeraldı. Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organındaki bu yazıyı aynen aktarıyoruz:**

Son haftalarda komşumuz Bulgaristan'a karşı yoğun bir kampanya yürütülüyor. Bu ülkedeki bazı uygulamalar gerekçe yapılarak Bulgaristan'a karşı, sosyalizme karşı, kin ve nefret duygularıyla dolmuş bir kamuoyu yaratılmak isteniyor. Batılı haber ajanslarına dayanılarak özellikle Amerikancı gazeteler eliyle başlatılan bu kampanya şoven mitingler düzenlemeye kadar vardırıldı.

Ilk başta "Yunan ve Ermeni sorunundan sonra başımıza yeni bir sorun daha sarmak isteyenler var, bu işte bir komplo seziliyor" yollu açıklamalar yapan Başbakan Özal, şimdi işi Bulgaristan'ı, İslam ülkelerine, Avrupa Konseyi'ne "şikayet etme"ye kadar vardırdı. Açıktır ki, Evren-Özal yönetimi sözkonusu kampanyayı, halkın kendilerine karşı, baskı ve sömürüye karşı artan tepkisini başka yönlere çekmek için yararlanılacak bir araç olarak değerlendiriyorlar.

Bulgaristan karşıtı kampanya öylesine iğrenç boyutlara vardırıldı ki, Türkiye'de en temel insan haklarının kabaca çiğnenmesi karşısında sessiz kalan, hatta diktatörlüğü açıktan destekleyen kimi köşeyazarları, şimdi insan hakları savunucusu kesiliyorlar. Bu ve benzeri taktiklerle yurtsever güçlerin dikkatleri demokrasi savaşımının sorunlarından uzaklaştırılmak isteniyor.

Burada şöyle sorulabilir: "İyi ama, bu kampanyanın durdurulması için en etkili yol gerçeklerin ortaya çıkarılması değil midir?" Şimdi birçok sıradan, iyi niyetli kişi bu soruyu soruyor. Ama sözde gerçek adına sağda ve "sol"da kışkırtma amacıyla bu soruyu gündeme getirenler de yok değil.

Sözkonusu soru haklı görünüşüne karşın gerçeklere uymuyor. Biz soralım: Eğer sözkonusu ülke sosyalist bir ülke olmasaydı böyle bir kampanya yürütülür müydü? Neden insan haklarının gerçekten çiğnendiği, yığınsal kırımların yapıldığı kapitalist bir ülkeye karşı, örneğin Güney Afrika'ya, Şili'ye karşı ya da Federal Almanya'daki yabancı düşmanlığına karşı böyle bir kampanya yürütülmüyor? Sonra, Incirlik Amerikan üssünde işçilerimize kurt köpekleriyle saldırılması konusunda basına haber yasağı koyanların, Türk işçisinin kendi yurdunda Amerikan askerince böylesine aşağılanmasına sessiz kalanların, Bulgaristan'a karşı sosyalizm düşmanlığından başka bir nedenle kampanya açtıklarına nasıl inanılabilir?

Açıkça görülmelidir ki bu kampanya sosyalizmi karalamayı ve Bulgaristan ile Türkiye arasında düşmanlık yaratmayı amaçlıyor.

Bu kampanyanın kirli amacı apaçık ortadayken şimdi her solcunun, her namuslu insanın yapması gereken, hiçbir kuşku, ikircim göstermeden bu kampanyaya karşı çıkmaktır.

Bu kuduzca kampanyanın tozu dumanı altında hiçbir gerçek bütün yönleriyle kavranamaz. Olgular ortada: Savcı Martella'ya bütün kapılar açıldı, sonuç değişti mi? Ağca konusunda yaratılan fırtına durdu mu?

Gerçek var, "gerçek" var. Ana gerçek nükleer savaş hazırlıkları içindeki emperyalizmin sosyalizme karşı "Haçlı Seferi"dir. Buna karşı savaşımı gölgeleyecek hiçbir şey gerçeğin savunulması olamaz. Önce bu kudurgan kampanya önlenmelidir. Onun dışındaki gerçekler ancak bundan sonra anlaşılabilir.

Reel sosyalizm şimdiye kadar karşılaştığı sorunları çözmesini, her sorunda etkili çözümlere ulaşmasını her zaman başardı. Bundan sonra da başaracaktır. Sosyalizm kuruculuğunun genel ilkeleri evrensel karakterlerini hep kanıtladılar, kanıtlayacaklar. Sosyalizmin çözemeyeceği sorun yoktur.

Ama Türkiye'nin sorunları ne olacak? Üstelik bu tür şoven, gerginliği artırıcı, yumuşama düşmanı kampanyalar halkımızın sorunlarını daha da artırmayacak mı? Bulgaristan karşıtı kampanyanın yarattığı sağduyu körelten ortam, Amerikan emperyalizmine, faşizme her zaman kendi halk düşmanı amaçları için kullanabilecekleri sayısız olanak vermiş olmuyor mu?

Barış ve demokrasi yanlısı her yurttaşın, her solcunun bu sorular üzerinde uzun uzun düşünüp soğukkanlı bir tutum alması zorunludur.

Danimarka tarihinin en büyük grev hareketine tanık oluyor

Şimdi de Danimarka işçi sınıfı 35 saatlik çalışma haftası için alanlara çıktı

Danimarka, tarihinin hemen hemen en büyük grev ve işçi eylemlerine tanık oluyor. Demokrasinin örneği olarak gösterilen bu ülkede burjuvazi kendi çıkarları için kendisinin koyduğu kuralları çiğnemekten çekinmeyeceğini kanıtlarken sosyal-demokratlar arasında ayrılıklar doğuyor ve işçilerin çıkarlarının gerçek savunucularının komünistler ve diğer sol partiler olduğu ortaya çıkıyor.

Danimarka Sendikalar Konfederasyonu ile İşverenler Sendikası arasında birkaç aydan beri sürmekte olan ulusal çaptaki toplu sözleşme görüşmeleri Mart ayında kesin anlaşmazlıkla sonuçlandı. Sendikaların en önemli istemlerinden biri haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi. Bu istem Danimarka için özel bir önem taşıyor. Çünkü yüzde 11,7 olan işsizliğin azaltılması için tek çare, ücretlerde azalma olmadan daha kısa çalışma süresinin sağlanması. İşverenler ise en çok bir saatlik indirim kabul ediyorlar. Arabulucunun işverenlerin görüşünü destekleyen çözümünü de kabul etmeyen sendikalar 24 Mart'tan itibaren greve başladılar. Önce 300 bin kişiyi kapsayan grevin giderek yaygınlaştırılması öngörülüyordu. Ama grevin başlamasının hemen ardından hükümet greve müdahale kararı aldı.

Grev savaşımı sosyal demokrat partinin yöneticileriyle sendikalar arasında da görüş ayrılıklarına yol açmış bulunuyor. İşçiler ise hükümetin müdahalesine karşı kendi mücadele biçimleriyle karşılık vermeye kararlılar. 27 Mart akşamı televizyon stüdyosunu işgal ederek yayınlanmakta olan programa müdahale edip 35 saatlik çalışma haftası istemlerini televizyon yayınıyla ekran başındaki izleyicilere açıkladılar. Yasa

engellediler ve toplantıyı bir saat geciktirdiler. 29 Mart günü bütün Danimarka çok büyük ve sürekli eylemlere sahne oldu. Parlamento önünde yapılan gösteriye en az 125 bin kişi katıldı.

30 Mart Cumartesi günü parlamentoda yapılan ve kilit roldeki küçük bir partinin desteklemesiyle hükümetin parlamentodan geçirmeyi başardığı yeni yasaya göre, 31 Mart'ı 1 Nisan'a bağlayan gece yarısından itibaren grevler yasadışı ilan edildi.

Barış ve işyerleri için Oster yürüyüşlerine !..

Federal Almanya'daki Ostern yürüyüşleri **"barış ve işyerleri"** sloganıyla hepimizi tehdid eden iki büyük felakete işaret ediyor. İşsizlik ve savaş! İkisi de kader değil. İkisinin de kaynağı aynı. İkisi de ancak milyonların birleşen gücüyle önlenebilir.

Dünyada silah için yıl be yıl harcanan para bin (evet bin) milyar dolara yaklaşıyor. Öte tarafta yıl be yıl kırk milyon insan açlıktan ölüyor. Şimdiki silahlar daha kullanılmadan milyonlarca insan öldürüyor diyenler ne kadar haklı. Bir de patlamaya başladılar mı yeryüzünde otlar ve böceklerden başka canlı kalmayacağı muhakkak.

Yeni Sovyet lideri Gorbaçov seçilir seçilmez Merkez Komitesinde yaptığı konuşmada Sovyetlerin atom silahı üretiminin derhal durdurulması ve bütün atom silahlarının imha edilmesi için 1946'dan beri kaç kere yaptıkları öneriyi tekrarladı. Reagan'ın cevabı yeni MX roketleri için gerekli 1,5 milyar dolarlık ödeneği türlü çeşitli baskıyla Amerikan Senatosu'na onaylatmak, kanatlı roketleri Belçika'ya da yerleştirmek oldu. Amerikan hükümeti silahlanma yarışını uzaya da sıçratmak için başlattığı çalışmaları büsbütün hızlandırdı. Kim savaşı körüklüyor, kim barışı savunuyor işte ortada. Bereket bu gerçeği görenlerin sayısı hergün artıyor. Yalan dolan saçan gazeteler, radyolar, televizyonlar, barış severleri hedef alan tehditler ve hapis cezaları para etmiyor. Barış hareketi bendinden boşalan seller gibi değil, yıkılmaz sanılan yalçın kayaları oyup deviren sular gibi ilerliyor.

KRUPP'UN SÜDWESTFALEN ÇELIK IŞLETMESINDE 1400 DOLAYINDA IŞÇI IŞSIZLIKLE KARŞI KARŞIYA

Siegen'de Krupp çelik işletmesinin 4bin işçisi direnişe geçti

Siegen-Geiswied'deki Krupp çelik işletmesinde 4 bin işçi işyerlerinin yokedilmesi tehlikesine karşı 14 Mart günü iş bırakma eylemine geçtiler ve bir yürüyüş yaptılar. Işsizlik oranının çok yüksek olduğu ve 110 bin kişinin demir-çelik işletmelerinde çalıştığı Siegen'deki Krupp'un bu fabrikasında 1400 işyerinin yokedilmesi tehlikesine karşı başlatılan direniş hareketine çok sayıda Türkiyeli işçi de katıldı.

Krupp Güney Westfalya yönetimi uzun bir süredir **Klöckner** ve Avustralya tekeli **CRA**'yla birleşmeyi, belirli mallarını Siegen dışında üretmeyi planlıyordu. Bu planı açığa çıkaran **DKP**'nin işyeri gazetesi **"Stahlwerk-Echo"**, işçilerinin dikkatini çelik sanayinde uzun bir süredir varolan krize ve işyerlerinin yokedilmesi tehlikesine çekti. Bir hafta sonra yapılan işyeri toplantısında Krupp tekelinin, işletmenin 10 bin tonluk yarı mamul hammaddesini Duisburg-Rheinhausen'a nakledeceği ve bunun da kısa vadede 1400 işyerinin yokolmasına malolacağı belirtilince IG-Metall 14 Mart günlü protesto eylemi kararını aldı. Gözlemciler, 4 bin işçinin katıldığı yürüyüşün, Siegen-Geisweid'da işyerlerinin korunması için bugüne kadar yapılan protesto gösterilerinin en büyüğü olduğunu belirtiyorlar.

protesto eylemlerine katılan bir grup Türkiyeli işçiyle bir söyleşi yaptı. Söyleşiye, Krupp-Südwestfalen Işyeri Temsilcisi **Ferhat Fikirli**, sendika temsilciliğinden **Hüseyin Uçak**, işçi temsilciliğinden **Cemil Küçük**, Islam Derneği üyesi **Ibrahim Tuncer** ve FIDEF Siegen örgütünden **Ahmet Sönmez** katıldı

Türkiye Postası: Işletmedeki eylem hakkında yazdığımız haberi nasıl buldunuz?

Hüseyin: Bazı noktaları biraz

cağını gördü, O karda, yağmurda, biz eylemcilere ekmek dağıtan fırıncıları görmüşsünüzdür.

Ferhat: 53 protestan papazı da dayanışma mesajı gönderdi.

Ibrahim: Sorun hepimizin sorunu. Türk, Alman, Hristiyan, Müslüman ayrımı olmaz böyle günde. Bütün yollar, köprüler ne varsa hep bizim emeğimizle, paramızla yapılmıştır. Yıllardır emek verdiğimiz işyerlerimizi yok ettiremeyiz.

Mehmet: Paralı çıkış almak is-

lı çıkış alanların çoğu perişan oldu. Bu kez tutturamazlar.

Ferhat: Paralı çıkış alanlar Betriebsrat'a gelip az yalvarmadılar tekrar işe girmek için...

Türkiye Postası: Daha geçenlerde yeni işçi alınıyordu, şimdi toplu işten çıkarma planları var. Bu çelişkili olmuyor mu?

Ferhat: Biz işyeri temsilciliği olarak 38,5 saat uygulamasını hayata geçirdik, fazla mesaileri kaldırdık da ondan yeni işyerleri açıldı. Sen-

sa patronlar kendiliklerinden işçi aldıklarından değil. Şimdiki durum otomasyon ve tasarruf planlarıyla ilgilidir.

Cemil: Çünkü teknik ilerlemeden patron tek taraflı yararlanıyor, kârlarını arttırıyor. Planları da ona göre olacak.

Türkiye Postası: Olaylar nasıl gelişecek dersiniz?

Hüseyin: Bu eylemle gücümüzü kanıtladık. Işçilerin sendikaya güveni arttı. Eskiden pasif kalan kesimler de eyleme katıldı. Bu büyük bir kazanım.

İbrahim: Sendikanın yolunda gideceğiz. Kaybedeceğimiz bir şey kalmayacak zaten eğer işsiz kalırsak.

Mehmet: Demir-çelik işkolunda dayanışmayı yaygınlaştırmamız gerek. Yoksa gücümüz yeterli olmaz.

Ahmet: Doğru. Dayanışma olmasaydı Ingiliz madencileri 12 ay dayanabilir miydi?

Hüseyin: Grev hazırlıklarına başlanıyor. En başta paralı çıkışlar, erken emeklilik gibi vaatlerle kandırılabilecek arkadaşların savaşım duygularını artırmalıyız.

Cemil: Yalnızca kârı artırmak için üretim yapıldığı sürece ve bu iş birkaç tekelin elinde olduğu sürece iş güvencesi olamaz. Temel sanayi kollarının ve ekonominin

Gorbaçov'un Heilbronnlu barış savaşçılarına mektubu

11 Ocak günü Heilbronn'daki Waldheide Amerikan üssünde roket patlamasına yol açan "kaza"nın nedenleri halâ açığa çıkarılmadı. Pershinglerin buna rağmen yerleştirilmesine devam edilmesine karşı Heilbronn halkının direnişi sürüyor. Heilbronnlular, başkent Bonn'da çeşitli yetkililere başvururlarken, Sovyetler Birliği Büyükelçiliği'ne giden bir Barış Girişimi delegasyonu da, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne iletilmek üzere bir mektup verdiler. SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov'un, Heilbronn'lu barışseverlere yazdığı mektubun tam metnini sunuyoruz:

Sayın Frau Koors,

Mektubunuzu aldım. Bugünkü uluslararası durumu belirleyen barışın tehdit edilmesi konusundaki kaygınızı paylaşıyorum.

Gerçekte son derece karmaşık koşulların hakim olduğu bir zamanda yaşıyoruz. Halkların barış istemine karşın silahlanma yarışı hızlanmaya devam ediyor ve uzaya da sıçratılma tehlikesini taşıyor.

Cenevre'de başlıyan Sovyet-Amerikan görüşmeleri umut verici. Sovyetler Birliği konusunda size şu güvenceleri verebilirim:

Görüşmelerin başarılı bir şekilde sona ermesini istiyoruz ve iki tarafın da çıkarlarını gözeten olumlu sonuçlar alınmasında ısrarlı olmakta kararlıyız.

Ancak görüşmelerin başlangıcı,

ki izleyicilere açıkladılar. Yasa taslağının parlamentoda görüşülmeye başlayacağı akşam ise parlamento binasını kuşatarak milletvekillerinin binaya girmesini

yorlar.

Türkiye Postası muhabirleri, Siegen-Geisweid'de işyerlerinin korunması için gerçekleştirilen

Hüseyin: Bazı noktaları biraz daha açmak gerekiyor. Sorun, Siegen'de iyi kavrandı. Fırıncıdan imbisçiye kadar herkes çıkarlarının bizimkinden ayrı savunulamaya-

Mehmet: Paralı çıkış almak isteyenler var. Ama bunların sayısı az. Bizi bu yolla zayıflatamazlar. Zaten Türkiye'de iş yok, hazır para çabucak eriyor. Geçen yıl para-

da ondan yeni işyerleri açıldı. Sendikamızın haftalık iş saatinin kısaltılması için verdiği savaşımın ne kadar doğru olduğunu pratikte gördük: 400 yeni işyeri sağlandı. Yok-

sanayi kollarının ve ekonominin devletleştirilmesi ve demokratik yönetimin sağlanması gerekir. Ancak o zaman iş güvencesinden söz edilebilir.

DUISBURG'DAKI BAŞARILI 8 MART TOPLANTISI ÜSTÜNE BIR DENEY ALIŞVERIŞI... — **Berrin UYAR**

Özveri, kararlılık, yaratıcılık ve girişkenlik: İşte başarının sırrı !

8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle Duisburg'da düzenlenen ve hedeflenenin ötesinde başarıyla sonuçlanan salon toplantısının ardından çalışmalara aktif olarak katılan ya da izleyenlerle birer konuşma yapmayı düşündük. Çünkü bugüne kadar, çoğu böyle bir şenlikte yalnızca izleyici olarak bulunmuş olan kadınlar ilk kez bir araya gelmiş, kendileri üretmiş ve başarıyla sergilemişlerdi. Şenlik sonrası yapılan değerlendirmelerde çok değişik görüşler atıldı ortaya.
Toplantının amacına ulaşıp ulaşmadığını bir kez de dışardan katılanların ve aktif görev alanların gözleriyle görmek istedik.

Menekşe GÜNEŞ

50 yaşında bir ev kadını olan **Menekşe Güneş**'i evinde torunlarıyla uğraşırken bulduk. Evin bütün yükü sırtında olduğu halde toplantıya izleyici olarak katılmıştı. Toplantıyı çok eğlenceli ve yararlı bulduğunu söyledi. **"Ama tiyatro çok kısa oldu valla"** diye devam etti. **"En çok da kadın meselelerinin anlatılması hoşuma gitti. Buralarda herşey çok serbest konuşulmalı. Bizim erkeklerimiz aslında karılarına çok baskı yaparlar. Zaten toplantıda da kadınlar için gülünçlü ya da kötü birşey söylendi mi hemen alkışlamaya, gülmeye başlıyorlardı. Erkekler hakkında da herşey anlatılmalı. Kadınlara neler ettiklerini anlatalım ki utansınlar. Almışlar kadınları baskı altına, rahatlar. O kahve senin bu kahve benim dolanırlar. Köyden getirdikleri kadıncağızları eve kapatır, kendileri gezerler. Kadının da dünya görmeye, öğrenmeye hakkı yokmu ki? Bir komşum var kadıncağız üç senede iskelete döndü. Adam eve bir Alman kadını getiriyor. Kadın da onlara hizmet ediyor. Bir dayanacağı kimse yada mesleği yok ki, 'haydi eyvallah' diyebilsin. Kadınlarımızın hali beter yani. Valla bu yüzden ben bu toplantıyı çok faydalı buldum. Hani bıraksalar kalkıp ben de konuşacaktım. Öyle rol-mol alamam ama kalkıp konuşurum bundan sonra"**... Menekşe Güneş'in yanından ayrılırken söylediği bir söz bize iyi bir ders oldu. **"Bundan sonra böyle bir toplantı hazırlarken bize de uğrarsınız artık".**

Hüseyin Şimşek ise toplantıya izleyici olarak katılan bir işçiydi. Toplantıdan getirdiği misafirlerinin de kendisinin de memnun ayrıldığını, bir daha geleceklerini söylediklerini ve toplantılara değişik insanları çekmenin bir yolunu bulmamız gerektiğini söyledi. **"Ben her toplantıya yanımda birkaç kişiyle gitmeye çalışırım. Ama onlara bunu damdan düşer gibi söylemem. Önce evlerine gider, dertleriyle ilgilenir, dostları olurum. İnsanlar bize güvenmeli ki gel dediğimiz yere de gelsinler. Bizim insanlarımızın çoğu evlerinden pek çıkmazlar. Senelerdir Almanya'da olduğu halde oturduğu mahalleden dışarı çıkmamış olanları, yada karısının üstüne kapıyı kilitleyip işe gidenleri tanıyorum. Aslında bu konuları böyle toplantılarda anlat-**

Hüseyin ŞİMŞEK

mak,yazmak çizmek lazım. Gerçi bizim topluluğumuzda da eski gelenekler terkediliyor yavaş yavaş ama hem erkeklerin hem kadınların eğitilmeye ihtiyaçları var. Duisburg'daki toplantı bu bakımdan yararlıydı. Ben şahsen kadınların örgütlenmelerini ve bilinçlenmelerini istiyorum. Bizim hanıma da her zaman söylerim. Kendini geliştir diye. Yarın benim başıma bir iş gelse başını kurtarabilmeli. Burada bilinçli kadınlara çok iş düşüyor. Kadınlar baskıdan kurtulmanın ve kendini geliştirmenin bir yolunu bulmalı. Bu sefer birçok kişi kadınların ne çok işe yarayabileceğini gördü."

Daha önce bir çok sosyal faaliyette yer almış, döner kesmekten bildiri dağıtmaya kadar her alanda görev yapmış **Habibe Kavlakoğlu** bu toplantıda, koro ve diğer çalışmaların yanında tiyatroda feminist bir bilim kadınını başarıyla canlandırmıştı. Görüşlerini şöyle dile getirdi: **"Çalışmalara başladığımızda doğrusunu söylemek gerekirse pek umutlu değildim. Birlikte çalışacağımız arkadaşların böyle özverili olacaklarını hiç düşünmemiştim. Bu sistemli çalışma benim için de bir deneyim oldu. Toplantının sonunda herkes gibi ben de istersek çok şeyler yapabileceğimize inandım. Eylem birliği çalışmalarımızın da meyvalarını topladık. Bu bizi yüreklendirdi, çalışma gücü verdi. Başlangıçta hepimizde güvensizlik vardı. İşler yine birkaç kişinin sırtına mı yüklenecek diye korkuyorduk. Ama herkes işin bir ucundan tuttu. Bu bana gelecek için umut verdi. Tabi zorluklarla karşılaştık. Az kişiydik. Bazen nereye yetişeceğimi şaşırdığım, bunaldığım anlar oldu. Yalnız birşeyin farkına vardım ki, o da şu; biz görevlerin hiçbirini küçümsememeliyiz. Baştan küçük ayrıntılar, ufak işler diye gördüğümüz bazı konular sonradan sorun olabiliyor. Yani işin büyüğüne küçüğüne bakmadan o kollek-**

Habibe KAVLAKOĞLU

tif çalışmanın içinde yer almak ve işi sonuna kadar küçümsemeden götürebilmek önemli olan. Başarının sırrı da burada galiba. Bu çalışmadan edindiğim bir deney de politik tutuklularla bir dayanışma çalışmasının nasıl örgütlenebileceğini de pratikte görmem oldu. Dayanışma yalnızca laflarda kalmamalı. İnsiyatifle ve yaratıcılıkla yürütüldüğünde bir işe yarıyor gerçekten. Toplantı bittiğinde herkesi tek tek kucaklamak istiyordum. Yaptım da. Bu çalışma bizi birbirimize yaklaştırdı. Etrafımızdaki önyargıları ortan kaldırdı. Kendimize, çalışmalarımıza güvenimiz arttı.

Saime SARI

Saime Sarı da, dernek çalışmalarında uzun zamandır her alanda görev alan bir ev hanımı. Çalışmalara başladığında biraz ağır geldiğini ama başaracağına inandığı için zorluk çekmediğini söylüyor. **"Hazırlıklara başladığımızda kocama, beni gösteri gününe kadar yok say dedim. O da beni destekledi. Zaten eve kapanıp oturmama karşıdır. Çalışmalarımı anlayışla karşılar. Ancak ben şunu da söylemek istiyorum. Biz bu çalışmamızla kadınların eğer kendilerine imkan verilirse hayatın her alanında başarılı olabileceğini gösterdik. Bize bu güne kadar derneklerde hep çalışmak düştü. Bundan gocunmadık tabi ki ama bize kendimizi geliştirmek için de olanak verilmeli. Özel olarak kadınların her konudaki eğitimiyle uğraşılmalı. Çünkü biz de öğrenmek, üretmek, yaratmak istiyoruz. Kadınların katılmadığı hiç bir hareketin başarıya ulaşamayacağını biliyoruz hepimiz..."**

Gülşen TEKMEN

Gülşen Tekmen ise, tiyatronun sevimli tipi kaufları dolaşıp ucuza mal kapatıp sonra onları satarak yaşamını sürdüren 'Kaptıkaçtı'yı başarıyla canlandıran ve hayatında ilk kez sahneye çıkan bir işçi. **"Şimdiye kadar bana bu tür çalışmalarda hep yemek börek işleri yada standlarda durma işleri düşmüştü. İlk defa böyle yüklü ama zevkli bir görev aldım. Bana düşen işleri öğrendiğimde dondum kaldım. Nasıl olacağını, ne yapabileceğimi düşünemedim bile. Salona varıncaya kadar da bu işin olacağına inanamıyordum. Aslında çalışmalar sırasında çok sıkıştık. Evde günlerce yemek pişmediği bile oldu. Çocuklarım perişan oldular. Artık götüremeyeceğim diye düşündüğüm anlar oldu. Ama kocam da bana çok yardımcı oldu doğrusu. Üstelik bana güvenip görev vermişlerdi. Yarıda bırakmak olamazdı. Böyle bir çalışmaya katıldığım ve başarılı olduğum için sevinçliyim. Çok heyecanlıydım, korkuyordum. Ama şimdi kendime güvenim geldi. Özveri gösterildiğinde her zorluğun yenileceğine inanıyorum."**

Ancak görüşmelerin başlangıcı, huzursuzluğa neden olmakta. ABD'nin yüksek düzeydeki sözcülerinin görüşmeler başladıktan sonraki açıklamaları, askeri programlarının gerçekleşmesi için görüşmeleri bir paravan olarak kullandıkları izlenimini uyandırıyor. Yeni MX roketlerinin -bu ilk darbe silahlarının- üretimi yönünde milyarlık maliyetler için uğraş veriliyor. Tüm dünyaya uzayın silahlandırılmasının hayırlı bir iş olduğu şeklinde, ispatlanması olanaksız bir şey ispat edilmeye çalışılıyor. Belçika'da baştan beri ezici çoğunluğunun istemine aykırı olarak Amerikan orta menzilli roketleri yerleştiriliyor.

Ülkelerimizin halklarının bir dünya savaşı tehlikesinin ortadan kaldırılması için çok şeyler yapabileceğini yazmakta haklısınız. Ancak ilk darbe silahları olan Amerikan nükleer roketleri- özellikle Federal Almanya topraklarına- yerleştirilmeye devam edildiği sürece dünya savaşı tehlikesi azalmamakta, tersine artmaktadır. Dünya savaşının tekrar Alman topraklarından çıkması tehlikesi, Sovyet insanını kaygılandırıyor. Ve artık şu, haklı bir soru oluyor: Madem ki Cenevre'de görüşmeler başladı, o zaman neden hala Avrupa'ya yeni nükleer roketler getirilip Sovyetler Birliği karşı önlemler almaya zorlanıyor? Bütün bunlar böyle olmasaydı, sizin de kentiniz Heilbronn için duyduğunuz korkuyla mektup yazmanıza neden olan kaygı da ortadan kalkmış olurdu.

Sovyetler Birliği ve Federal Almanya arasındaki ilişkilerin önemi konusundaki görüşlerinizi paylaşıyorum. Ülkemizde Sovyetler Birliği ve Federal Almanya arasındaki işbirliği ve iyi komşuluk ilişkilerinin, hem halklarımızın hem de barış davasının yararına olduğuna inanılıyor. Faşizmin yenilgisinin 40. yıldönümünü anti-Alman bir atmosfer yaratmada kullandığımızı söyleyen bazı kötü niyetlilere inanmamanızı rica ediyorum. Biz enternasyonalistiz, halklar arasında dostluktan yanayız. Ancak Batı'da rövanşist amaçlı eylemleri **"barışma"** lafazanlığıyla destekleyenlere karşı da her zaman uyanık olacağız.

Savaş tehlikesinin ortadan kaldırılması için yürüttüğünüz asil çalışmalarda size ve Heilbronn Barış Konseyine en iyi dileklerimle.

Askerlik çağındaki gençlerin bedelin indirilmesine ilişkin eylem ve etkinliklerinde 19 Mayıs öncesinde yeni bir tırmanış gözleniyor

Bremen Çalışma Senatörlüğü FEBAG'ın istemlerini destekliyor

Bremen Bedelli Askerlik Girişimi 23 Mart tarihinde **"Birliğimiz yenecek, bedel inecek"** belgisi altında bir gece düzenledi. 400'ü aşkın genç ve ailelerinin izlediği toplantı iki bölümden oluşuyordu.

Gecenin birinci bölümünde **"15 bin sorunumuzu çözüyor mu?"** sorusunu irdeleyen bir açık oturum yapıldı. Açık oturuma DGB-Jugend temsilcisi **Evelyn Gianone,** Bremen Eyaleti Çalışma Senatörlüğünden **Fritz Hallerstede,** Vulkan tersanesinden sendika temsilcisi **Mevlüt Şenokur,** FEBAG Merkez Yürütme Kurulu'ndan **Kemal Atakan,** Bremen Gençler Birliği Başkanı **Zeki Karagöz** ve Bremen Bedelli Askerlik Girişimi sözcüsü **Sedat Yıldız** katıldılar.

Askerlik çağındaki Türkiyeli gençlerin bedel sorunu, işsizlik,yabancı düşmanlığı ve diğer sorunları ile birlikte ele alındığında 15 bin marklık bedelin ne derece ağır bir yük olduğunun ele alındığı açık oturumda DGB-Jugend temsilcisi özellikle yabancı gençler arasındaki yaygın işsizliğe dikkat çekerek geceye katılanları DGB-Jugend'ın çalışmaları arasında yer alan **"İşletmelerde çalıştırılan personel sayısına orantılı olarak çıraklık yerleri açma yükümlülüğü getiren bir yasa"**nın çıkartılması için çaba göstermeye çağırdı.

Federal hükümetin yabancıları kapı dışarı etme politikasını yeren çalışma senatörlüğü temsilcisi **Hallerstede** 15 bin markı ödeme yükümlülüğünün her türlü entegrasyon çabasını boşa çıkaracağını belirterek Türkiyeli gençlere uygulanan bedelli askerliği yüzyıllarca önce kölelerin kendilerini parayla efendilerinden satın almalarıyla karşılaştırdı ve bu uygulamayı çağdışı olarak nitelendirdi. Ayrıca çalışma senatörlüğünün FEBAG'ın istemleri doğrultusunda girişimde bulunma çağrısını içeren bir mektubu federal hükümet yabancılar sorumlusu Bayan **Funcke**'ye ileteceklerini gecede duyurdu.

Sendika temsilcisi **Mevlüt Şenokur,** Vulkan tersanesinde çalışan işçilerin sayısının kısa bir süre için-nun işçileri zor durumda bıraktığını belirtti. **"Bugünkü yaşam koşullarında ayda 250 mark biriktirdiğini varsaydığımız bir baba bir oğlu için bedel tutarını ancak 5 yılda tamamlayabilir. Ya bu babanın askerlik çağında üç oğlu varsa? O zaman 15 yıl bedele mi çalışacak?"**

Bremen Gençler Birliği Başkanı **Zeki Karagöz** ise Bremen'de bedel çalışmalarına önayak olmalarını, örgütünün Bremen'de yaşayan Türkiyeli gençlerin akademik, demokratik, toplumsal sorunlarına eğilme ve onların kültürel, sportif, eğitsel gereksinimlerine karşılık verme anlayışından kaynaklandığını belirterek bedel sorununun gençlerin istemi doğrultusunda çözüme kavuşturulması için her türlü çalışma desteği sağlayacaklarını belirtti.

Bremen'de geçmişte yürütülen ve ileride yapılacak çalışmalar üzerine bilgi veren Bedelli Askerlik Girişimi sözcüsünden sonra söz alan **FEBAG** temsilcisi FEBAG'ın çalışmalarını kısaca tanıttıktan sonra özellikle 1985 yılının Birleşmiş Milletler Örgütü tarafından Uluslararası Gençlik Yılı ilan edilmesinin Federal Almanya'daki askerlik çağında gençlere sorunlarının çözümü doğrultusunda yarattığı olanaklar üzerinde durduktan sonra bu anlamda ilk çıkışın 22-23 Nisan tarihlerinde **"Askerlik Çağında Gençlerin Bonn Uyarı Nöbeti"** adı altında FEBAG tarafından düzenlenen eylem olduğunu vurguladı. FEBAG'ın bu iki günde gençlerin sorunlarını Turgut Özal ve diğer yetkililere duyurmak için bir dizi eylem planladığını açıkladı. Bunun ardından da FEBAG'ın bu yılki 19 Mayıs'ları Uluslararası Gençlik Yılı ruhunda bugüne dek Federal Almanya'da düzenlenen en yığınsal 19 Mayıs kutlamaları niteliğinde gerçekleştirmek için hazırlıklar içinde olduğunu belirtti.

Gecede ayrıca oybirliği ile Kenan Evren'e, Turgut Özal'a, SODEP, Doğru Yol ve Refah partilerine, bunun yanısıra da Bremen eyalet meclisi ve Federal Başbakan Helmut Kohl'e birer mektup gönderme kararı alındı.

Gece çeşitli müzik grupları, folklor ve halk türküleri sunucularının katıldığı kültür programı ile son buldu. Geceye kendi besteleri ve halk türküleri ile gözleri görmeyen Kemal Sakar da katıldı. Gece öncesi ev ziyaretlerine de aktif katılan Kemal Sakar'ın tekrar görebilmesi için ameliyat tutarı olarak gerekli olan yaklaşık 20 bin mark için gecede bağış kampanyası açıldı. Bremen Gençler Birliği tarafından başlatılan kampanya geceden sonra da sürdürülecek.

BEDEL EYLEMİNİN KALBİ BU KEZ BREMEN'DE ATTI

FEDERAL PARLAMENTO ÜYESİ VOLKER JUNG KONUŞUYOR

Bedel sorunu Federal Parlamentoya gidiyor

Düsseldorf Askerlik Çağındaki Gençler Girişimi, DGB Düsseldorf Gençlik Örgütü ve Jugendring 23 Mart Cumartesi günü bir "bedelzedeler gecesi" düzenledi. Geceye 350'den fazla genç ve ailelerinin yanında çok sayıda Alman konuk da katıldı. Konuklar arasında Federal parlamento milletvekili SPD'li **Volker Jung,** Belediye Encümeni üyesi **Karin Jung,** DGB Düsseldorf Gençlik Sekreteri **Klaus Reuter,** IG-Metall Düsseldorf Gençlik Sekreteri **Reiner Mundkowski,** Jugendring Düsseldorf sorumlusu **Peter Lukaschyk,** gençlik ve sosyal daire temsilcileri yer aldılar. **Rheinische Post, Neue Ruhr Zeitung, Westdeutsche Zeitung** ve **Hürriyet** muhabirlerinin izlediği "bedelzedeler gecesi"nde bir konuşma yapan SPD milletvekili **Jung,** gençlerin bu sorununu parlamentonun gündemine getireceğini söyledi. **Reuter** ise konuşmasında, bedel sorununun sendikal bir sorun haline geldiğini ve DGB'nin Türkiyeli gençleri bu mücadelelerinde destekleyeceğini söyledi.

Kuzey Ren Westfalya Başbakanı **Johannes Rau,** Düsseldorf Belediye Başkanı **Klaus Bungert,** Gençlik ve Sosyal Daire Müdürü **Karl Ranz** ve Belediye Encümeni üyesi **Frau Lingen** de geceye birer mesaj göndererek gençlerimizi desteklediklerini gösterdiler.

Gecede ayrıca gençlerin hazırladıkları ve bedel konusunu işleyen bir tiyatro gösterisi, folklor oyunları, şiirler, saz eşliğinde türküler, koro ve Mönchengladbach'dan bir müzik grubu da yer aldı.

BAŞKA ÜLKELERDEKİ UYGULAMA

Diğer uluslardan gençler için yapılan uygulamalarla karşılaştırılınca gençlerimizden alınan 15 bin Mark'ın tam bir soygun olduğu daha iyi görülüyor:

Fas: Yurt dışında yaşayan tüm Faslılar askerlikten muaf tutuluyorlar.

İspanya: Federal Almanya ve İspanya hükümetleri arasında yapılan bir anlaşmaya göre, İspanyol gençler 20 aylık askerliklerini yaptıktan sonra Federal Almanya'ya geri gelme hakkına sahipler.

Yunanistan: Yurt dışında yaşayan Yunanlı gençler, askerlik bedeli olarak 500 Mark ödemek zorundalar.

FİDEF 9. Kurultayı 20 Nisan'da Essen'da toplanıyor

Federal Almanya Işçi Dernekleri Federasyonu (**FİDEF**)'in 9. Kurultayı dünyada barış, Federal Almanya'da eşit haklar ve Türkiye'de demokrasi ana belgileri altında toplanacak. 9. Kurultay'a sunulacak Genel Yönetim Kurulu çalışma raporu Mart ayında tüm örgüt ve çalışma gruplarına gönderilerek tartışmaya sunuldu. Raporun 9. Kurultay'da tartışılması için ayrılan zaman birimi, yerel deneyimlerin ele alınarak başarıların ve eksiklerin sergilenebilmesiyle değerlendirilecek.

Geçen yıl Kurultay delegelerinin yüzde 25,6'sının bir yıllık yeni üyelerden oluşması ve bu yıl çok sayıda ilk kez FİDEF kurultayına katılacak delege ve üyelerin bulunmasının, yerel deneyjmlerin önemini arttırdığı vurgulanıyor. FİDEF Genel Merkezi'nden, kurultaya Federal Almanya'nın 72 şehir ve kasabasından delege ve üyelerin katılacağı, toplam katılımın 800 kişiyi bulacağı bildiriliyor.

FİDEF 9. Kurultayı'na, ayrıca uluslararası kuruluşlar düzeyinde temsilciler, Nikaragua, El Salvador gibi Orta Amerika ülkelerinden, Avrupa çapında göçmen işçi örgütlerinden ve Federal Almanya'dan parti, sendika ve demokratik örgütler düzeyinde temsilciler de davet edildiler. Sanat ve kültürel çalışmalara daha fazla önem verilmesi yönünde somut adımların atılacağı Kurultay'a, Yaşar Mirac, Hüseyin Erdem, Dursun Akcam ve Yücel Feyzioğlu gibi yazar ve şairler de katılacaklar.

Gazetemiz yazı kurulu üyelerinin de davetli oldukları

Sendika temsilcisi Mevlüt Şenokur, Vulkan tersanesinde çalışan işçilerin sayısının kısa bir süre içinde yarı yarıya azaltıldığını belirterek işsiz kalma korkusu ve 15 bin mark bedel ödeme zorunluluğu-

BEDEL EYLEMİNİN KALBİ BU KEZ BREMEN'DE ATTI

Bremen Bedelli Askerlik Girişimi'nin düzenlediği toplantıda çok geniş bir katılıma tanık olundu. DGB-Jugend temsilcisi Bremen Çalışma Senatörlüğü, BGB, FEBAG yöneticileri toplantıya katıldılar. Geceyi 400'ü aşkın genç aileleri ile birlikte ve coşkuyla izlediler.

Yunanistan: Yurt dışında yaşayan Yunanlı gençler, askerlik bedelli olarak 500 Mark ödemek zorundalar.

İtalya: 26 yaşını doldurmuş yurt dışında yaşayan İtalyan gençleri askerlik yapmak zorunda bırakılmıyorlar.

Gazetemiz yazı kurulu üyelerinin de davetli oldukları FİDEF 9. Kurultayı'na katılım konusunda verilen bilgilere göre, FİDEF örgüt ve çalışma gruplarının bulunduğu bölgelerden katılım, yerel ilişkilerle olanaklı. FİDEF örgüt ve çalışma gruplarının bulunmadığı bölgelerden kurultaya katılmak isteyenler, doğrudan FİDEF Genel Merkezi'ne başvurabilecekler. Başvuru için adres: FİDEF, Lichtstr. 31, 4000 Düsseldorf, Tel: 0211/66 42 84

BTGB YÖNETİCİSİ KOÇAR'IN TÜRKİYE POSTASI'NA DEMECİ

"Olanakları iyi değerlendirirsek kazanımlar elde edebiliriz"

İçinde bulunduğumuz 1985 yılında gençliğin sorunları gerek ülkemizde, gerekse Federal Almanya'da azalmadı, arttı. Ama 1985 yılının diğer yıllardan farklı bir özelliği var. Birleşmiş Milletler Örgütü 1985 yılını Uluslararası Gençlik Yılı ilan etti. Eğer biz bu olanağı iyi değerlendirmesini bilirsek 1985 yılı gençliğin birtakım kazanımlar elde ettiği bir yıl olabilir. Yoksa bu yılda da gençlik üzerine çok şeyler söylenecek ve takvimlerin yaprağı 1986'yı gösterince hepsi bir çırpıda unutulup gidecek.

Bu noktada Federal Almanya'da yaşayan gençliğin önemli bir kazanımına değinmek istiyorum. Nedir bu kazanım? Yıllardan beri sessiz kalan gençliğin büyük kesimi başbelası bedel sorununu çözmek için bir deniz gibi çalkalandı. Bremen'deki askerlik çağında gençlerin bu yönde yürüttükleri çalışmalara bizim de Gençler Birliği olarak katkılarımız oldu. Biz bedelin indirilmesi ve son aşamada tamamen kaldırılması için tüm aktif üyelerimizi bu çalışmaya seferber ettik. Girişimler kurulmasında gençlere yardımcı olduk. Bremen'de yapılan tüm bedel çalışmalarına aktif olarak katıldık, destekledik. Bu destek folklor ve müzik gruplarımızı Bedelli Askerlik Girişiminin hizmetine sunmanın yanısıra maddi destekle de sağlamlaştırıldı. Bunu yaptık, çünkü bedel tüm gençleri doğrudan ters yönde etkileyen büyük bir sorundu.

Eğer gençlik bedeli yenmeyi başarır, örgütlenmesini öğrenirse daha uzun erimli ve daha zor amaçlar uğruna verilecek mücadelelere de hazırlanabilir. Bütün bu sorunların temelinde yatan savaş kışkırtıcılığı ve sömürüye karşı savaşsız ve sömürüsüz bir dünya için mücadele etmesini öğrenir.

1985 Uluslararası Gençlik Yılı'nın bize getirdiği olanakları sonuna kadar değerlendirip bütün gençliğin tek bir yürek, tek bir yumruk olmasını gerçekleştirmek hedefimizdir.

Bay Fritsche FEBAG'ı destekler mi ?

3 Mart tarihli Hürriyet'ten (7. sayfada) bir haber: **"Türk gençleri kolay para kazanma hevesinde"**. Bremen'den **R. Seplin**'in bildirdiğine göre **Klöckner** Firması personel müdürü bay **Eberhard Fritsche** 20 yıldır Türk işçisi çalıştırdıklarını, çok memnun olduklarını, Türk gençlerini de işe almak istediklerini söylemiş. Fakat gel gör ki Türk gençleri meslek eğitimi için yeterli gayreti göstermiyorlarmış.

Gençler ayda 600 DM harçlık alıp dört yıl meslek eğitimi görmektense bir an önce iş bulup para kazanmaya başlamak istiyorlarmış. Bay Fritsche'nin tabiriyle **"kolay yolu"** seçiyorlarmış. Bu yüzden Bremen'deki Klöckner firması düzenlediği kurslarda 50 kişilik yer olduğu halde ancak 4-5 Türk gencini kurslara kayıt edebilmişmiş.

Tabii Hürriyet muhabiri R. Seplin ve Klöckner'deki Türk tercüman Yavuz Ertunç gençlerimizin 15 000 DM bedel ödemek zorunda olduklarını nereden bilsinler? Bilselerdi mutlaka bay Fritsche'yi uyarır ve gençlerimizin neden çabuk para kazanmak zorunda olduklarını anlatırlardı.

En iyisi Bremen'deki **Bedelli Askerlik Girişimi** bay Fritsche'den bir randevu isteyip kendisini aydınlatmalı. Bakarsınız bay Fritsche (eğer meslek öğreniminin önemiyle ilgili sözleri samimiyse) FEBAG'a bir bağış filan yapar.

Yok eğer buna niyeti yoksa o zaman da gençlerin "en kısa yoldan" para kazanmayı seçmeden 15 bin marklık bedeli nasıl ödeyeceklerini bir zahmet gençlere anlatsın.

Bremen Bedel Girişimi sözcülerinden Özkan sorularımızı yanıtladı

Bremenli gençler 19 Mayıs'ta yeni bedel eylemlerine hazırlanıyor

Türkiye Postası: Bremen Bedelli Askerlik Girişimi'nin çalışmaları hakkında bize bilgi verir misin?

Özkan: Bremen'de geçen bir yıl yoğun çalışmalar yapılmasına karşın bir ara bir durgunluk dönemine girdik. Geçtiğimiz yıl çalışmalara yeni katılan arkadaşlarla bağımız sürüyordu, ancak somut etkinliğimiz yoktu. Bunun üzerine 17 Şubat'ta Bremen'de bedelli askerlik girişiminin çevresindeki tüm gençlerle bir toplantı yaptık. Amaç eksikliklerimizi değerlendirmek, bir çalışma planı çıkarmak ve içine düştüğümüz durumun tekrarlanmaması için önlem almaktı. Bu doğrultuda kentimizdeki girişime bağlı 11 mahalli komite kurmayı, bu mahallelerde gençlik evlerinde çalışmalar yürütmeyi, mümkün olan yerlerde sportif ve kültürel faaliyetler başlatmayı karar altına aldık. Bunun yanısıra 23 Mart'ta bir gece ve ardından 28 Mart'ta bir meşale yürüyüşü hedefledik. Geceye kadar da bin imza toplamayı önümüze hedef koyduk.

Türkiye Postası: Gecenin ön hazırlık çalışmaları konusunda bizi bilgilendirir misin?

Özkan: Geceye katılımı mahalli komiteler üzerinden örgütledik. Ayrıca genel komitede bir görev dağılımı yaptık. Buna göre bir genel sorumlu, bir imza sorumlusu ve bir de yayın satış sorumlusu seçtik. Aynı görev dağılımını tüm mahalli komitelerde de gerçekleştirdik. Amacımız bu işbölümünü geceden önce oturtmak ve sonra da sürdürmekti. Teknik hazırlıkları yürütmek için ise genel komite içinde ayrıca bir görev dağılımı yaptık.

Kurulan mahalli komiteler arasındaki yaratıcı yarışma sonucu 4 haftada bin kişi ile gençliğin sorunları üzerinde konuşuldu

Mahalli komiteler bir yandan gençlik evlerinde gençlerle ilişki kurarken onların da katılımıyla düzenli ev ziyaretleri yapmaya koyuldular. İkişer kişilik gruplar halinde kapı kapı dolaşılarak gece biletleri satıldı, imza toplandı, **Bedel** gazetesi ve **Bedelzedenin Can Simidi** broşürü satıldı. Yeni yeni gençler ve aileleri ile ilişkiler kuruldu. Bu çalışma mahalli komiteler arasında yaratıcı bir yarışmaya dönüştü. Binin üzerinde imza toplayarak hedefimizi aştık. Böylece 4 haftada bin kişi ile gençliğin sorunları üzerine konuşma fırsatı bulduk. Bunların 387'sine gecemizin biletini sattık ve elimizde ne broşür ne de **Bedel** kaldı. Sonuçta hedeflediğimiz 11 komiteden yedisi sürekli çalışır duruma geldi, bunların beş tanesi ise planımıza tam uygun çalışmayı oturtmayı başardı. Geceden bir hafta önce de DGB-Jugend ile geliştirdiğimiz ilişkilerin sonucunda onların sağladığı bir yerde, **FEBAG**'dan bir eğitimci arkadaşın katıldığı haftasonu semineri düzenledik. Gecenin hazırlıklarına 30 genç aktif olarak katıldı.

Türkiye Postası: Geceden sonra ne tür çalışmalar yapmayı planlıyorsunuz?

Özkan: Önce şunu belirtmek isterim. Yapılan etkin çalışmalar sonucunda kapıda satılanlarla birlikte toplam 600 kişi gece biletimizi aldı ve geceye 400'ü aşkın kişi katıldı. Gecede açık oturum düzenlenmesi ve yapılan açıkoturumu bu kadar misafirin sıkılmadan iki saat izlemesi bizi bir yandan şaşırtırken, arkadaşlarımızın kendilerini doğrudan ilgilendiren sorunlar konusunda yapılan çalışmalara ilgilerinin arttığını gösteriyor. Tüm program sonuna dek ilgi ile izlendi.

Gecede 28 Mart'taki meşale yürüyüşümüzün üzerinde durduk. Bu yürüşü gerçekleştirdikten sonra amacımız mahalli komitelerimizin düzenli çalıştığı semtlerde mahalli, küçük çapta eğlenceli toplantılar ve sohbetler düzenlemek. Bu etkinlikleri 19 Mayıs Spor ve Kültür Şenliğimize hazırlık niteliğinde ele alıp Bremen'de bugüne dek yaşanmış en görkemli 19 Mayıs'ı sayıları sürekli artan aktif arkadaşlarımızla hazırlayacağız. Çalışmayı uzun vadeli kılmak için ise bu süreçte semtlerdeki sportif, kültürel ve eğitsel çalışmaları geliştireceğiz.

Bremen'de meşaleli yürüyüş

28 Mart Perşembe günü Bremen Bedelli Askerlik Girişiminin düzenlediği meşaleli yürüyüş yapıldı. Yoğun karyağışı olmasına rağmen saat 17.00'de istasyon yakınındaki DGB binası önünde toplanan gençler 15 bin DM'lik bedeli protesto ettiler. Yüz kadar gencin katıldığı yürüyüşün başarılı geçtiği bildiriliyor.

Londra Halkevi'nin 1. Kongresi toplandı

Londra Halkevi'nin 24 Mart günü yapılan 1. Kongresi'ne 100'e yakın delegenin yanısıra, Hackney belediyesi yetkilileri, Kıbrıs Türk Demokrasi Derneği temsilcileri, Ozan Heval ve bir dizi yerli-yabancı konuk katıldı. Toplumsal yaşamın önemli kişi ve kuruluşları ve Halkevinin Avrupa'daki kardeş örgütleri kongreye mesaj göndererek dayanışmalarını dile getirdiler.

Daha bir yıl önce çalışmalarına başlayan ve bugün İngiltere'deki Türkiyeliler arasında önemli bir yeri olan Halkevi Ingiltere ve Türkiye'ye yönelik önemli kararlar aldı. Kararlar özellikle şu konuları kapsıyor:

Yabancı düşmanlığı ve ırk ayrımının somut ifadesi olan sınırdışı işlemlerine son, yabancılara oturma ve çalışma hakkı tanınsın, madencilerin savaşımına destek olalım, atom füzelerine karşı barış güçleriyle birlikte mücadele, Türkiye'de idamlara işkencelere son, genel af, erken seçime gidilsin. Tüm kararlar oy birliği içinde alındı.

Yapılan seçimlerde 9 kişilik yeni yönetim kurulu oluşturuldu, **Doğan Can** Halkevi başkanlığına getirildi.

Türkiye Postası, 5 Nisan 1985

Federal Çalışma Bakanlığı'nın sözcüleri Otzenhausen'deki bir seminerde baklaları ağızlarından çıkardılar

Yabancı işçilerin sorunlarını çözümleyici kolaylıklar kesin dönüş şartına mı bağlanıyor?

Çocukların eğitimi, gençlere meslek öğrenimi, evsizlere konut kredisi... Ama kesin dönüş garantisi verilirse...

Otzenhausen Avrupa Akademisi Federal Çalışma ve Sosyal Düzen Bakanlığıyla birlikte **"Geri dönen yabancıların bilgilendirilmesi"** konulu haftalık bir seminer düzenledi. Çalışma Bakanlığı ve Federal Çalışma Dairesi'nin yanısıra, sendikaların, işveren kuruluşlarının ve araştırma kurumlarının temsilcileriyle, konuyla ilgilenen çeşitli meslekleden insanlar toplantıya katıldılar. Çeşitli ülkelerin elçilik ve konsolosluklan seminere birer gözlemci gönderdiler. **DGB**'yi Genel Yönetim Kurulu Sekreteri **Mete Atsu** temsil ederken, **FIDEF**'in de seminere davet edilmesi **olumlu** bir girişim olarak değerlendirildi. Seminerde, Federal hükümetin 1983 yılında çıkardığı **"Geri Dönüş Yardım Yasası"** sonuçları açısından değerlendirildi ve gelecekteki uygulamalar tartışıldı.

Çalışma Bakanlığı yetkililerinin açıklamalarına göre eski uygulama **"başarılı"** olmasına rağmen, yeni bir Geri Dönüş Yardım Yasası çıkmayacak. Ancak yasanın 7. maddesi gelecekte daha yoğun olarak uygulanacak. Bu maddede, geri dönen yabancıların bilgilendirilmesi konusu ele alınıyor. Geri dönen yabancıları **"aydınlatacak"** hiçbir kurumun olmadığını öne süren Çalışma Bakanlığı yetkilileri, bakanlığın bu konuda girişimlerde bulunacağını belirttiler.

Verilen bilgilere göre ön görüşmeleri tamamlanan ve Nisan ortasında, büyük olasılıkla Turgut Özal geldiğinde, Alman ve Türk hükümetleri tarafından imzalanacak bir anlaşmayla kesin dönüş yapanlara belirli **"yardımlar"** sağlanacak. Örneğin Federal Almanya' da yaşayan Türkiyeli göçmen işçilerin en yakıcı sorunları arasında yer alan çocuklarının eğitim sorunun çözümü için **geri dönüş garantisi** istenecek.

Buna göre meslek eğitimi yeri arayan ve iyi bir okul eğitiminin özlemini çeken gençlere, ancak aileleri kesin dönüş yapmayı **garanti** ederse "yardımcı" olunacak.

Dönüş teşvikinin daha da cazip hale gelmesi için uygulanacak önlemler arasında Federal Almanya' da açılacak yapı tasarrufu hesaplarında biriken paralar ve verilecek düşük faizli kredilerle işçilerin **Türkiye**'de konut yaptırmasında yardımcı olunacak. Çalışma Bakanı Kalemli ve Devlet Bakanı Yılmaz'ın Şubat ayında Federal Almanya'ya yaptıkları ziyaret sırasında ele alınan bu konularda Türkiye'nin döviz transferi ve paranın geri ödenmesinde devlet garantisi vermesi bekleniyor. Ucuz kredi alan işçiler bu parayı Türkiye'den döviz olarak geri ödeyecekler. **Türkiye Postası**'nın daha önce belirttiği gibi konuyla ilgili teknik bilgiler henüz açıklanmış değil.

İşçi şirketleri tezinin iflası ve geriye dönmesi istenen işçilerin Türkiye'deki işsizlik nedeniyle bu dönüş teşviklerine fazla rağbet etmemesi üzerine Federal Çalışma Bakanlığı yeni bir önlem geliştirdi. **Alman Sanayii ve Ticaret Odaları Birliği** üzerinden yürütülmesi düşünülen bu önlemle **"kişisel yaşam planlaması"** yapılacak. Bakanlığın görüşü şu anlama geliyor: "İşçiler, birlikte şirketler açtılar, başarılı olmadı. Artık tek başlarına işletme kursunlar, biz bunda yardımcı olalım." Her gün yüzlerce küçük işletmenin iflas ettiği Türkiye'de böyle bir uygulamanın yaşama geçirilmesi **"başarısızlığın planlanması"** olarak değerlendiriliyor.Çalışma bakanlığı yetkilileri toplantıda **FIDEF** temsilcisinin öne sürdüğü geri dönüş yapanların Türkiye'de uyum sağlayamamaları ve sosyal ve ekonomik sorunlarını çözememeleri halinde Federal Almanya'ya tekrar geri dönebilmesi istemini ise reddediyor.

10.500 marklık primini yada emeklilik ödentilerinden kendi ödediği payı peşin alarak kesin dönüş yapan işçilerimiz, aradan çok kısa bir süre geçmiş olmasına rağmen Federal Almanya'ya **geri dönmek** istiyorlar. Kimisi primini daha alamamış, kimisinden aldığı sosyal yardımlar kesilmiş ve kendisine çok az bir para ödenerek aldatılmış. Kimisi geçim imkanı bulamamış yalnızlık ve yoksulluk içinde. Her türlü sosyal güvenceden uzak, işsiz kalıp yakınlarına muhtaç duruma düşenler var. Yazdıkları mektuplarda ve Türkiye'de kendilerini ziyaret edenlere söyledikleri hep aynı: **"Biz pişmanız, siz aynı hatayı yapmayın"** veya **"aldığım paradan çoğunu geri vereyim ama tek Federal Almanya' ya geri döneyim".**

Öte yandan Federal Çalışma Bakanlığı müşavirleri **Alfred Öffner, Wolfgang Ohndorf** ve Federal Çalışma Dairesi temsilcisi **Hans Seidl** yaptıkları açıklamalarda, yasa çıkmadan önce 50 binin üzerinde dilekçe bekledikleri halde 13.700 kişinin 10.500 marklık primi alarak dönmesini **"başarı"** olarak değerlendirdiler. Yetkililerin verdiği sayılara göre, prim alıp dönenlerin üçte ikisi **kalifiye işlerde çalışmayan** işçilerden oluşuyor. Dönenlerin yüzde 74,3'ü dilekçelerinde, gerekçe olarak işyerlerinin tamamen yada kısmen kapanmasını veya iflasını gösterdiler. Ancak, prim alarak dönenlerin yüzde 68,4'ünün kısmen kapatılan işletmelerde çalışmış olması, daha önce de özellikle sendikaların uyardığı gibi, Geri Dönüş Yardım Yasası'nın kâr oranı düşük üretim bölümlerinin kapatılması için kullanıldığını kanıtladı. Emeklilik primlerini alıp dönenlerle birlikte sözü geçen yasa çerçevesinde kesin dönüş yapanların sayısı yaklaşık 250 bin olarak belirtildi, bunun 130 bini Türkiyeli işçiler. Tahmini sayılara göre 1984 yılında toplam dönenlerin sayısı 500 bini geçmiyor. Daha ön-

Foto: Laif

HÜTTENHEIM NİRE, NEVŞEHİR'İN ARABUŞAĞI KÖYÜ NİRE?
16 yıl Hüttenheim'da Mannesmann işletmesinde çalışan Mehmet Davarcı şimdi Nevşehir'in Arabuşağı köyünde yaptırttığı bu evde acaba Köln'deki elverişli yaşam koşullarını, örneğin akan suyu arıyor mu' dersiniz?

Kesin dönüşcülerden üç mektup, üç izlenim

Sayın Çok kıymetli [redacted] bey.
Göndermiş olduğunuz kıymetli mektubunuzu
aldım Çok memnun oldum Allahta sizleri
memnun etsin [redacted] kasandığına Bilsen
ne kadar sevindik Sigorta Kağıdının daha
önemli oldu çünkü bizim Kafile karşı
çok güzel oldu Ben Telfon ettiğimde

Sakın buraya gelmeyin hergün fiyatlara zam üstüne zam geliyor

Sayın kıymetli (...) bey,

Göndermiş olduğunuz kıymetli mektubunuzu aldım. Çok memnun oldum. Allah da sizleri memnun etsin. Ne işle uğraştığımı soruyorsun. Ağabey ne sen sor ne de ben söyleyeyim. Hayat zehir. Bir umut bekliyorduk belediye seçimlerinden. O umudumuz da kesildi. Neredeyse Dikmen muhtarlığını da kayıp ediyorduk. Ben sandık başındaydım. Köyün birisi 60 oyu kayıp edecekti. Ben orada uyandım. Belediye

Geri dönüş konusuna nasıl yaklaşılmalı?

Erhan ÖZÇELİK

Dönenlerin Federal Almanya' da kalma hakları garanti altına alınmadan yapılan hiçbir geri dönüş gönüllü değildir. İşsiz kaldığı, işsizlik yardımı veya sosyal yardım aldığı takdirde ülkesine geri gönderileceğini bilen işçinin vereceği karar özgür olamaz. Yeterli bir konuta sahip olmadığı veya Federal Almanya'nın sosyal ve hukuksal düzenine uyum sağlayamadığı gerekçesiyle oturma izni iptal edilecek işçi, yabancı düşmanlığının da sürekli körüklendiği bu ortamda ancak kırk katırla kırk satır arasında karar verme özgürlüğüne sahiptir.

Yıllardır Federal Almanya'da çözüm bekleyen yakıcı sorunlarımızın geri dönüş yükümlülüğüne bağlanması, bu sorunların geri dönüş için bir baskı olarak kullanılmasından başka bir şey değildir. Türkiye'deki hükümet ise sadece elde edeceği dövizlerin hesabını yapmakta ve geri dönenlerin sorunlarının çözümü için hiçbir girişimde bulunmamaktadır. Bu durumda tekrar Federal Almanya'ya dönüş garantisi olmaksızın, insanların belirsiz bir geleceğe itilmesine razı olunamaz. Geri dönüş uygulamaları her aşamasında sendikaların ve işçi örgütlerinin demokratik kontrolünde sürdürülmelidir.

Geri dönüş garantisinden ne anlıyoruz? Çalıştığı ülkeden

Dikmen muhtarlığını da kayıp ediyorduk. Ben sandık başındaydım. Köpeğin birisi 60 oyu kayıp edecekti. Ben orada uyandım. Belediye seçimlerinde Anavatan partisi biz kara cahilleri parayla satın aldı. Sakın gelmeyin. Ben memnun değilim. Ben arkadaşların hepsine yazdım. Sakın gelmeyin.

Rüşvet yok, kalkmış. Fakat küçük memurlar gene aynı. Zam zam üstüne konuyor. Bu milletimize mustahakdır bey. Durum böyle. Yalnız senden ricam, 1983 senesine ait sigorta ve rente kağıdımı unutma.

[redacted] Bildiğiniz gibi bizler şimdilik
iş hayatına son verdik ama kısa bir zaman
geçmesine rağmen pişmanlık duymaya başladı(k)
sebebine gelince zaten malum. türkiyedeki
şartlar her haliyle sevindirici değil ürküt(ücü)
Hayat pahalı olduğu kadar, bürokrasinde
de son derece sıkılıyoruz. Hangi daire...

Aldığımdan çok daha fazlasını geri vermeye seve seve razıyım

Sevgili kardeşim (...)

Bildiğin gibi bizler şimdilik iş hayatına son verdik. Ama kısa bir zaman geçmesine rağmen pişmanlık duymaya başladık. Sebebine gelince zaten malum. Türkiye'deki şartlar her haliyle sevindirici değil. Ürkütücü. Hayat pahalı olduğu kadar, bürokrasiden de son derece sıkılıyoruz. Hangi daireye uğrasak kapılar yüzümüze kapatılıyor. Dolayısıyla eğilerek selam vermek gerekiyor.

Bir konuda sana açıklama yapmak istiyorum. Şöyle ki, pek uzun boylu düşünmeden işyerimizi satıp yurda döndük ama samimi kalple ifade edeyim ki çok pişmanım. Hatta aldığımız paranın daha fazlasını geriye verip işe girebileceğimi bilsem seve seve tekrar Almanya'ya gelmeyi düşünüyorum. Dostum şayet mümkünse bu konuda bana bilgi verirseniz inanın çocuklar gibi sevinirim.

[redacted] gelişimiz sevimli idi. Çünkü insanın
memleketi idi. anası-babası idi. Fakat hey
hat Memleket Hınzırlar diyarı. Namussuz-
lar vatanı olmuş. Hırsız yankesici nebileyim
kötüleri ile dolmuş. Hala alışamadık. Zor olu
yor. Millet birkirini yiyor. Hayat pahalılığı
arşa çıktı. Her ay 5-8 kez zam oluyor.

Memleket namussuzların vatanı olmuş, heryan kötülerle dolmuş

Sevgili (...)

Sonsuz sevgi ve selamlarımı sunar mutlu ve esenlikler dileğimle.

Biz geldik, sizler kaldınız. Gelirken sizlerden, sevdiklerimizden ayrılırken inanın hüzün dolmuştu. Bir aile fertleri gibi idik. Memlekete geldik. Gelişimiz sevimli idi. Çünkü insanın memleketi idi. Anası, babası idi. Fakat heyhat, memleket hınzırlar diyarı, namussuzlar vatanı olmuş. Hırsız, yankesici, ne bileyim kötülerle dolmuş. Hala alışamadık. Zor oluyor. Millet birbirini yiyor. Hayat pahalılığı arşa çıktı. Her ay 5-8 kez zam oluyor. Daha neler neler. Allah kolaylık ve sabırlar versin.

Ben de emeklilik için müracaat ettim. Henüz sonuçlanmadı. Huzursuzum. Iş bitmedi. Bitmiyor. Devlet çarkı çalışmıyor. Baş-kıç belli değil. Biz de hazır yiyip yatıyoruz. Sizler de iyisinizdir, çalışıyorsunuz. Allah kolaylık versin.

Foto: Laif

NAKLİHANE EŞYALARININ AMBALAJLARI AÇILIYOR

Yüksel Pakren Köln'de Ford işçiliği de yaptı, çöpçülük de. Kesin dönüşten sonra Istanbul'da bir elektrikli aletler mağazası açtı. Ama bu kurtlar sofrasında işleri pek de rast gitmiyor. Oysa fotoğraftaki gibi yepyeni eşyalarının ambalajını açarken hem mutluydu hem de umutlu...

Karamanın koyunu sonra çıkıyor oyunu... yada kazığın katmerlisi...

Kesin dönüşçülere emeklilik primleri aldıkları sosyal yardımlar kesilerek ödeniyor

Türkiye'ye kesin dönüş yapmış işçilerin büyük bir kısmı, aradan bir yılı aşkın bir zaman geçmiş olmasına rağmen kendilerine vaadedilmiş olan emeklilik primlerini hâlâ alamıyor. Gazetemizin yaptığı bir inceleme ise, emeklilik primlerini alabilenleri de, 20 bin mark yerine yalnızca 2 bin 500 markla yetinmek gibi büyük **"sürprizler"** beklediği gerçeğini ortaya çıkardı.

Bu acı sürprizle karşılaşanlardan biri de **Arif Köksal.** Arif Köksal, 1969 yılında 28 yaşındayken Federal Almanya'ya geldi. Şubat 1969'dan Ağustos 1982 tarihine kadar 13 yıl değişik işlerde çalıştı. Ağustos 1982'de işsiz kaldı. Federal Almanya'dan ayrıldığı 1984 yılına kadar olan bu işsizlik süresi içinde **Oldenburg** kenti belediyesinden yasal hakkı olan sosyal yardım da aldı. Geriye dönüşü teşvik uygulamasından yararlanarak 1984 yılında kesin dönüş yaptığında, 13 yıllık çalışması karşılığında kendi ücretinden kesilmiş olan emeklilik primlerinin tutarı 20 bin markı buluyordu. Arif, bütün geleceğini bu paraya bağlamıştı, dönüş kararını öyle vermişti.

LVA – LANDESVERSICHERUNGSANSTALT OBERFRANKEN UND MITTELFRANK...

...ngsnummer 18 050241 K 147 — 8580 Bayreuth, 01.10.1984
...pe 0005

BESCHEID

...uf den Antrag vom 21.05.84 werden Beiträge aus der Versicherung
...on ARIF KOEKSAL geb. 05.02.41
...ach § 1303 Abs. 1 der Reichsversicherungsordnung (RVO) erstattet.

...rstattungsfähig ist nach § 1303 RVO die Hälfte der Pflicht- und fr...
...illigen Beiträge zur gesetzlichen Rentenversicherung, die für die
...eit nach dem 20.06.48 im Bundesgebiet, für die Zeit nach dem
...4.06.48 im Land Berlin oder für die ...

EYALET SİGORTA KURUMU'NUN İLGİLİ YAZISININ KUPÜRÜ

Nitekim Bayreuth kentindeki resmi sigorta şirketi LVA, Arif Köksal'ın başvurusu için kendisine gönderdiği yazıda da, 13 yıllık çalışması sonucunda hakettiği emeklilik kesintilerinin 20 bin 260 mark olduğunu bildiriyordu. Ama sigorta şirketinin yazdığı bu yazıda acı bir **"sürpriz"** de vardı. Arif Köksal'ın Oldenburg belediyesinden almış olduğu ve toplam 17 bin 835 markı bulan sosyal yardımlar kesilecek ve kendisine yalnızca 2 bin 425 mark ödenecekti! Sigorta şirketi, bu 2 bin 425 markın Türkiye Merkez Bankası'na havale edildiği ve gidip oradan alabileceği **"müjdesini"** (!) de vermeyi unutmamıştı.

1984 yılında toplam dönenlerin sayısı 500 bini geçmiyor. Daha önceki yıllarda da ortalama 420 bin kişinin döndüğü gözönüne getirildiğinde geri dönüş teşvikine pek de rağbet olmadığı gözlemleniyor.

DGB, Geri Dönüş Yardım Yasası henüz yürürlüğe girmeden yaptığı bir açıklamada primli dönüşlere karşı çıkmış ve yasa tasarısını reddetmişti. Açıklamada yerine getirilmeyecek umutların yaratılacağı ve işverenlerin yasayı kötüye kullanabileceği vurgulanmıştı. **FIDEF** ise çıkardığı **"Kim Kime Yardım Ediyor?"** broşüründe dönüş yapanların bir çok yasal haklarını burada bırakıp, büyük rizikolar taşıyan geleceğe gittiklerini, dönüş yapanların sırtından emeklilik sandıklarının ve Federal Hükümetin milyarlar kazandığını belirtmişti. Geri dönenlerin yaklaşık tümünün pişman olması, onlara hakları ödenmezken, yaklaşık 6 milyar markın emeklilik ve sağlık sandıklara hibe edilmesi bu uyarıların doğruluğunu kanıtladı.

Seminere katılan çalışma bakanlığı yetkilileri işçi şirketleri tezinin iflas ettiğini itiraf etmek zorunda kaldılar. Çalışma bakanlığı müşaviri **Ohndorf**'un verdiği bilgilere göre kurulan 250'nin üzerindeki işçi şirketi toplam 120 işletme açtı ve bunların yüzde 94'ü ya kapandı yada holdinglerin eline geçti.

Zaten çok sermayeyle, az işçi çalıştıran bu işletmelerde **"göçmen işçi"** yok gibiydi. **CIM** (Uluslararası Göç ve Gelişme Merkezi) ve **ISOPLAN** (Gelişme Araştırması, Ekonomik ve Sosyal Planlama Enstitüsü) tarafından inşa ve üretim projeleri hazırlanmış olan bu işçi şirketlerine **Yiditaş** ve **Türksan** gibi işletmeler örnek gösterilmiş ve yolsuzluklar sürekli olarak kamuoyundan gizlenmeye çalışılmıştı.

İNCİLER

"Kim 10 yıldır Almanca öğrenmemişse entegre olmak istemiyor demektir" **(Alfred Öffner, Bakanlık müşaviri)**

"Işsizlik sorunu kısa ve orta vadede çözümlenmeyecektir.. Biz yabancılardan, işsizlik ve onun sonuçlarına katlanmalarını bekleyemeyiz" **(Wolfgang Ohndorf, Bakanlık yetkilisi)**

Geri dönüş garantisinden ne anlıyoruz? Çalıştığı ülkeden kendi ülkesine kesin dönüş yapan bir kişi üç yıl gibi belirli bir süre içinde oturma ve çalışma gibi hiçbir hakkı yanmaksızın çalıştığı ülkeye tekrar geri dönebilmelidir. Bu süre içinde kendisine işsizlik, hastalık, çocuk parası gibi tüm hakları kendi ülkesinde ödenmeye devam edilir. Bu süre içerisinde ülkesinde geçimini sağlayamayan, sorunlarını çözemeyen işçi aynı haklarla bıraktığı yerden tekrar eski çalıştığı ülkede yaşamını sürdürür. Bu istem çeşitli Avrupa ülkelerinde, sendikalar, göçmen işçi örgütleri ve demokratik kuruluşlar tarafından desteklenmelidir.

Krefeld'de Yabancılar Forumu

IG-Metall Krefeld şubesi yabancılar komisyonunun düzenlediği yeni yabancılar yasası ile ilgili forum 28 Mart günü Krefeld'de yapıldı. IG-Metall genel merkezi yabancılar dairesi başkanı **Sigi Müller,** CDU NRW eyalet parlamenteri **Evertz,** SPD Yeşiller federal sözcüsü **Muzaffer Tolalı,** katolik ve protestan kiliseleri temsilcileri **Groddek** ve **Schnitholz,** DGB yerel temsilcisi **Schlie** ve 180 yerli ve yabancı dinleyicinin izlediği toplantı tartışmalı geçti.

Sigi Müller'in yasanın gerçek yüzünü ve ulaşmak istediği amacı vurgulayan konuşmasından sonra, parti ve kuruluş temsilcileri söz aldılar. CDU temsilcisinin yasanın, yabancıların FAC'de kalışlarını ve yaşama olanaklarını güvence altına alacağı sözleri toplantıyı izleyenlerce gülüşmelere ve protestolara yolaçtı. SPD temsilcisi, yabancılar konusunda partisinin de zamanında ve yeterli önlemleri almadığını hatırlattı. Yeşiller temsilcisi, fraksiyonunun federal parlamentoya sunduğu **"yerleşme yasası"**nı açıkladı. Mahkemelerin de son zamanlarda yabancılar hakkında CDU doğrultusunda kararlar verdiğini söyleyen temsilci, **"yabancılar sorunu FAC toplumunun demokrasi sorunudur"** dedi.

Turgut Özal'ın Suudi Arabistan seferi: Ortadoğu'da yeni gerici ittifakların temeli atılıyor

Özal ile Suudi Arabistan gericiliği sarmaş dolaş

● İki ülke arasında yapılan anlaşma uyarınca, Türkiye'de üretimine başlanacak olan F-16 uçaklarının yapımına Suudi Arabistan sermayesi de ortak oluyor

Başbakan Turgut Özal aralarında işadamlarının, bakan, milletvekili ve bürokratların bulunduğu 91 kişilik bir heyetle Başbakan yardımcısı Veliaht Prens **Abdullah Bin Abdülaziz**'in resmi konuğu olarak 16-22 Mart tarihleri arasında Suudi Arabistan'ı ziyaret etti. Bu resmi gezi sırasında, değişik ekonomik konularda anlaşmalar imzalandı ve petrol zengini gerici Suudi Arabistan sermayesini Türkiye büyük sermayesiyle içiçe geçirmeye başlayan anlaşmalar yapıldı. Böylece, ABD'nin planladığı Türkiye'ye bölgede daha aktif görevler verme, bölgede Türkiye'yi **"sıçrama tahtası"** yapma ve Ortadoğu'da ABD çıkarlarına hizmet edecek gerici bir askersel ittifakın ekonomik temellerini oluşturma yolunda son aylarda hızlanan adımlara yeni bir halka daha eklenmiş oldu.

İki ülke arasında varılan anlaşma uyarınca, Türkiye'de yapımına başlanacak olan F-16 bombardıman uçakları projesine Suudi Arabistan ortak olacak ve bu savaş uçakları, Türkiye'nin yanısıra başta bölge ülkeleri olmak üzere dış pazarlara satılacak. Bu anlaşma ile, F-16 bombardıman uçaklarını ve belli parçalarını Türkiye'de üretecek olan kuruluşların sermaye ortaklığına, **OYAK** ve **Türk Hava Vakfı** eliyle ordu üst yönetiminin, ABD'nin **General Dynamics** ve **General Electric** firmalarının yanısıra, Suudi Arabistan sermayesi de katılmış oluyor. Ancak, Milli Savunma Bakanı **Zeki Yavuztürk**'ün yaptığı açıklamaya göre, F-16 projesine Türkiye'nin bü-

Suudi Arabistan ziyaretinden: Turgut Özal, Prens Abdullah bin Abdülaziz'le

ye ek olarak, bu yıl içinde kullanılmak üzere 170 milyon dolar tutarında yeni bir kredi açtı. Bu kredinin 60 milyon dolarlık bölümü ikinci boğaz köprüsünün yapımında, öteki 60 milyon dolarlık bölümü toplu konut projelerinde ve geri kalan 50 milyon dolar da orta vadeli program kredisi olarak kullanılacak.

Bu arada, Özal'la birlikte resmi heyete katılan Türkiyeli işadamları ile Suudi Arabistan sermayesi ortaklığında, 500 milyon dolar sermayeli (250 milyar lira) **"Türk-Suudi Holding"** adı altında bir şirket kuruldu. Yapılan anlaşma uyarınca, toplam sermayesinin yüzde 60'ının Suudi Arabistanlı ve geri kalan yüzde 40'ının Türkiyeli işadamlarının sahip olacağı **"Türk-Suudi Holding"**, Türkiye ekonomisinin değişik sektörlerinde faaliyet gösterecek.

Yalnız bunlar mı?

Bunların yanısıra, son aylarda, bölgedeki petrol zengini Arap sermayesi ile Türkiye büyük sermayesini içiçe geçiren girişimler hız kazandı ve bu ortaklık temelinde, Türkiye'de yeni yeni şirketler kurulmaya başlandı. Örneğin, Ortadoğu'nun en büyük iki sermaye grubu olan **"Faisal Grubu"** ile **"Al Baraka Grubu"**nun Türkiye'ye girmesine izin verilmesinin ardından, Türkiye'de **"Al Baraka Özel Finans Kurumu** A.Ş. ve **Faisal Finans Kurumu** A.Ş. adlı iki şirket kuruldu ve bunlar, geçtiğimiz günlerde faaliyete başladılar. Her iki şirket yetkililerin yaptıkları açıklamaya göre, bu kuruluşlar bankacılık hizmetlerinin yanısıra, tarım, sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerine yatırım yapacak ve ayrıca, Türkiye'de yapımı kararlaştırılan savaş sanayi projelerine de ortak olarak katılacaklar.

Türkiye'de kurulan **"Al Baraka Özel Finans Kurumu"** ile **"Faisal Finans Kurumu"**nun yabancı ortaklarının tümü, bölgede ABD yanlısı gerici rejimleri yöneten diktatörlerden oluşuyor. Bu iki şirketin yabancı ortakları arasında en büyük pay, Suudi Arabistan Kralı Fahd ile Fahd hanedanından dokuz prense ait bulunuyor. Bu şirketlerin ortakları arasında Pakistan Cumhurbaşkanı Ziya-ül Hak. Sudan Devlet ve Hükümet Başkanı Cafer-el Numeyri, Bahreyn Emiri İsa bin Sultan ve Kuveyt Emiri hanedanından Şeyh Muhammed Salman ve Yusuf Salman yeralıyor. Yerli ortaklar arasında ise, Türkiye büyük sermayesinin yanısıra, Başbakan Turgut Özal'ın kardeşi **Korkut Özal**, ANAP Genel Sekreteri **Halil Şıvgın**, bazı eski MHP yöneti-

Satışı önleyen yasalar ortadan kaldırılıyor

KİT'lerin toptan satışı yasası

İMF buyurdu: Ekonomik büyüme yasak, kemerler daha da sıkı

● İMF'nin isteğine göre, ücret ve maaş artışları ile tarımsal ürünlerin taban fiyatlarındaki artışlar, üst sınır olarak yüzde 25'i geçmeyecek ve daha da aşağı çekilmeye çalışılacak.

● İMF, 1985 yılı içinde öngörülen yüzde 5,5 ve daha sonraki yıllar için öngörülen yüzde 6,5'lik kalkınma hızlarını yüksek buldu ve bunların, yüzde 3,8 ile yüzde 4,3'e geriletilmesini istedi.

Uluslararası Para Fonu (İMF) ile Türkiye arasında Nisan ayı içinde imzalanması beklenen ve **"Stand By"** adı verilen bir yıllık anlaşmanın içeriği İMF tarafından belirlendi ve bu ekonomik hedefler, anlaşma metninin hazırlanması için Özal Hükümeti'ne iletildi. Bilindiği gibi, **Geoffrey Tyler** başkanlığında bir İMF heyeti 25 Şubat-12 Mart tarihleri arasında Türkiye ekonomisini denetlemiş, yeni bir anlaşmanın imzalanabilmesi için Özal Hükümeti'nden 1985 yılı bütçe ve programı ile Beşinci Beş Yıllık Planda yeralan ekonomik hedeflerin tümünün değiştirilmesini istemiş ve bu ekonomik hedefleri somut rakam olarak saptamak amacıyla, İMF heyeti 12 Mart 1985 tarihinde Türkiye'den ayrılarak ABD'ye geri dönmüştü.

Bundan birkaç gün önce belli olan İMF'nin ekonomik hedeflere ilişkin belirlemelerinin ve Özal Hükümeti'ne dayattığı yeni istemlerin başında, yatırım ve kalkınma hızı miktarlarının önemli oranda geritilmesi ve **"kemerlerin daha da sıkılması"** gibi noktalar yeraldı. örneğin, İMF 1985 yılı için öngörülen yüzde 5,5'lik ve daha sonraki yıllar için öngörülen yüzde 6 ve yüzde 6,5 oranındaki kalkınma hızlarını yüksek buldu ve bunların, yüzde 3,8 ile yüzde 4,3'e geriletilmesini istedi.

Ayrıca, Özal hükümetince yüzde 25 ile yüzde 30 arasında belirlenen maaş ve ücret artışları ile tarımsal ürünlerin taban fiyatlarındaki artışlar, İMF tarafından **"yüksek"** bulundu. İMF'nin isteğine göre, ücret ve maaşlara yapılan artışlar ile tarımsal ürünlerin taban fiyatlarındaki artışlar, üst sınır olarak yüzde 25'i geçmeyecek ve daha da aşağıya çekilmeye çalışılacak.

Bunların yanısıra, İMF Özal Hükümeti'nden 1985 yılı bütçe ve programında, Üçüncü Beş Yıllık Planda yeralan bütün ekonomik hedefleri değiştirmesini ve bu hususların, imzalanacak anlaşma metninde yeralmasını istedi. Örneğin, İMF'nin direktifine göre, yüzde 25 olarak öngörülen 1985 yılı enflasyon hedefi yüzde 45 olarak ve bir doların fiyatı da, 475 lira yerine 675 lira olarak değiştirilecek. Ayrıca İMF, gerek 1985 yılı ve gerekse Üçüncü Beş Yıllık Plan'ın sonraki dört yılı için öngörülen yatırım hedeflerinin geriletilmesini ve hedeflenen yatırım oranlarının 3'er puan geriletilmesini istedi.

İMF, Özal hükümetinin 1985 yılına ilişkin dış ticaret hedeflerini gerçekçi bulmadı ve bunların değiştirilmesi direktifini verdi. İMF'nin isteğine göre, 1985 yılı için öngörülen 8,3 milyar dolarlık

Emperyalist basın Özal'ın, dış borç arayışına "macera ve korsanlık" diyor

Uluslararası bankalar sisteminin yayın organı **"Euromoney Dergisi"**nin Şubat sayısında, Türkiye ile ilgili olarak yayınlanan bir yazıda Özal hükümetinin dış borç bulmakta güçlük çektiği belirtildi ve Türkiye'nin dış borç arayışları, **"para avcılığı"** ve **"Karaip usulü korsanlık"** olarak nitelendirildi. **"Euromoney Dergisi"**ndeki yazıda, Türkiye'nin 1985 yılında dış borç anapara ve faizlerini ödeyebilmesi için, en az 3 milyar dolar yeni dış borç bulması gerektiği kaydedildi ve özel bankaların, Türkiye'ye yeni kredi vermekten çekindikleri belirtildi.

Dergideki yazıda, Özal hükümetinin aralık

Milli Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk'ün yaptığı açıklamaya göre, F-16 projesine Türkiye'nin büyük sermaye kuruluşları ile bölgedeki bazı Arap ülkeleri ortak edilecek.

İki ülke arasında varılan bir başka anlaşma uyarınca, Türkiye'de üretimi kararlaştırılan Federal Almanya kaynaklı Leopard-2 tanklarının yapımına Suudi Arabistan sermayesi ortak olacak. Bunların yanısıra, iki ülke yetkililerinin yaptığı görüşmelerde Türkiye'de askersel sanayi kompleksi oluşturma çalışmalarının öteki parçalarını oluşturan DHC-50 Buffalo askeri uçaklarının, Rapier füzelerinin, uçak savar silahlarının ve benzeri savaş araçlarının Türkiye'de yapımı ve bu projelere Suudi Arabistan'ın ortak edilmesi konuları ele alındı ve bütün bu noktalarda, görüş birliğine varıldığı açıklandı. Yetkililerin yaptığı açıklamaya göre, F-16 projesinde olduğu gibi, bu projelere de Türkiye büyük sermayesinin yanısıra, bölgedeki bazı Arap ülkelerinin ortak olarak katılmaları planlanıyor.

İki ülke arasında imzalanan bir öteki anlaşmaya göre, Suudi Arabistan geçtiğimiz yıl Türkiye'ye verdiği 500 milyon dolarlık kredi-

KİT'lerin toptan satışı yasası TBMM gündeminde

Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin (KİT) satışını önleyen yasal engelleri ortadan kaldıran ve hükümete, bu kuruluşları toptan satma yetkisi veren yasa tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) sunuldu. Özal hükümetinin hazırladığı yasa tasarısı TBMM'de benimsendiği ve aynen kabul edilerek yasalaştığı takdirde, hükümet KİT'leri tesisleriyle birlikte toptan satışa çıkarabilecek, bu kuruluşların mülkiyet paylarının tamamını, ya da bir bölümünü satabilecek ve bu amaçla hisse senedi çıkarabilecek.

Bilindiği gibi Özal hükümeti, geçtiğimiz yıl içinde yasa gücünde kararnameler ve bazı yasal düzenlemelerle, KİT'lerin ve kamu gelirlerinin satışını önleyen yasal engellerin bir bölümünü ortadan kaldırmıştı. Özal hükümeti, şimdi bu yeni yasa ile hem yasa gücündeki kararnameleri yasa haline getirmek ve hem de KİT'lerin satışına engel olan yasaların tümünü ortadan kaldırmak istiyor. Örneğin KİT'lerle ilgili mevcut yasalar, ancak bu kuruluşlara ait tesislerin satışa çıkarılabileceğini ve satılacak ortaklık payının yüzde 49'unu geçemeyeceğini öngörüyor. Yeni yasa tasarısına göre, herhangi bir KİT kuruluşu bütün tesisleriyle birlikte ve yüzde 100'ü satılabilecek.

Ayrıca yeni yasa tasarısı, ekonominin hangi sektöründe faaliyet gösterirse göstersin, KİT'lerin yabancı kişi ve kuruluşlara, tamamının veya belli bir bölümünün satışına olanak tanıyor. Oysa mevcut yasalara göre hem KİT'lerin ortaklık payının en çok yüzde 49'u yabancı kişi ve kuruluşlara satılabiliyor ve hem de, yürürlükteki yasal düzenlemeler, yabancı kişi ve kuruluşların tarım sektörü ve tekel maddeleri gibi alanlarda faaliyet göstermelerini yasaklıyor.

Ayrıca, Özal hükümetinin TBMM'ne verdiği yasa tasarısına göre, gerek KİT'lerin mülkiyetini satın alacakları ve gerekse, kamu ortaklığı senetlerini satın alacak kişi ve kuruluşlara ayrıcalık tanınıyor ve her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutuluyor.

Turgut Özal'ın kardeşi Korkut Özal, ANAP Genel Sekreteri Halil Şıvgın, bazı eski MHP yöneticileri ile MSP'nin gerici kanadından yönetici ve milletvekili olan isimler yeralıyor.

Yine son aylarda, başta İstanbul Boğazı olmak üzere, tarihsel, kültürel ve turistik değer taşıyan yalılar, köşkler, oteller, arsalar ve tarım alanları, petrol zengini Arap Şeyhlerine satılmaya başlandı. Bilindiği gibi, yasalara göre, Türkiye'de yabancılar bina, arsa, tarım alanları ve benzeri gayri menkul ve taşınamaz malları mülk edinemezler. Ancak, Özal hükümeti, Bakanlar Kurulu'nun 21 Ağustos 1984 tarihli **Resmi Gazete**'de yayınlayarak yürürlüğe soktuğu bir kararla ilgili yasa hükümlerini geçersiz kıldı ve altı Arap ülkesinin vatandaşlarına, Türkiye'de belediye sınırları içinde her türlü mülk edinebilme hakkı tanındı. Buna göre, Suudi Arabistan, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Umman Sultanlığı, Bahreyn ve Katar vatandaşları ile bu ülkelerin kuruluşları, Türkiye'de her türlü mülk edinebilecek ve turistik tesis, fabrika, arazi, konut ve benzeri her türlü gayri menkulü alıp satabilecekler.

Dergideki yazıda, Özal hükümetinin aralık ayından bu yana bankalardan istediği 500 milyon dolarlık kredinin, söz verilmesine rağmen bugüne kadar neden geciktiği konusu da ele alınarak, **"bazı bankaların borç vermeye yanaşmaması üzerine, 500 milyon dolar bir türlü biraraya getirilemedi"** denildi. **Euromoney Dergisi**'nin belirttiğine göre, dört büyük banka 500 milyon dolar krediyi ocak ayı içinde vermek için Özal'a söz verdiler. Ancak, son aylarda Türkiye ekonomisinde gözlenen olumsuz gelişmeler, Türkiye'nin dış borç ödemede kritik bir döneme girmekte olması ve İMF'nin ekonomideki gelişmeleri olumsuz olarak değerlendirmesi, bankaları etkiledi ve bazı bankalar kredi vermeye yanaşmadılar.

Ayrıca, **Euromoney Dergisi**'nde yeralan yazıda, Türkiye'ye kredi vermenin **"macera"** olduğu belirtildi ve dört büyük bankanın, Türkiye için 500 milyon dolarlık kredi arayışlarını sürdürdükleri kaydedildi. Derginin haberine göre, 500 milyon dolarlık kredi için söz veren dört büyük banka, sonradan kendileri kredi vermekten vazgeçiyor ve bu krediyi, küçük bankalardan temin etmeye çalışıyor. Ancak, küçük bankalar, faiz oranını düşük buluyorlar, Türkiye'nin kabulü ile faiz oranları yükseltiliyor ve buna rağmen, yine de 500 milyon dolar biraraya getirilemiyor.

Euromoney Dergisi'nde, **"24 Ocak Kararları"** nın uygulamaya konulmasından bu yana, ilk defa Türkiye ekonomisi hakkında **"olumsuz"** değerlendirme yapılıyor.

değiştirilmesi direktifini verdi. İMF'nin isteğine göre, 1985 yılı için öngörülen 8,3 milyar dolarlık dışsatım hedefi 7 ile 7,5 milyar dolar olarak ve dış ticaret açığı için öngörülen 1,7 milyar dolarlık hedef de, 3,5 ile 4 milyar dolar olarak değiştirilecek. İMF, bunlara ek olarak daha yüksek oranlarda devalüasyon yapılmasını, yeni vergiler getirilmesini, Kamu İktisadi Kuruluşları'na (KİT) hazineden yapılan bütün yardımların durdurulmasını ve bütün bu noktaların, imzalanacak anlaşma metninde yer almasını istedi.

Öte yandan, **Geoffrey Tyler** başkanlığındaki İMF heyeti Türkiye'den dönüşte, bu kuruluşun yönetimine verdiği raporda, Özal Hükümeti'nin öngördüğü ekonomik hedeflerin hiçbirisinin gerçekçi olmadığı belirtildi ve ekonominin gidişatının **"endişe verici"** olduğu dile getirildi.

Özal hükümeti bu yeni ekonomik hedefleri tümüyle kabullendiği takdirde, Nisan ayı içinde İMF heyeti yeniden Türkiye'ye gelecek ve bir yıllık yeni bir **"Stand-By"** anlaşması imzalanacak. Ekonomik gözlemcilerin belirttiğine göre, İMF ile tam bir görüş birliği içinde olmasına rağmen, Özal ve ekibi, kendileri tarafından öngörülen bütün ekonomik hedeflerin baştan aşağı değiştirilmek istenmesinden, kamuoyundan iyice yalıtılanmak ve ANAP içindeki huzursuzlukların artacağı korkusundan büyük rahatsızlık duydular ve İMF'den ekonomik hedeflerin tümünün değiştirilmemesini ve kağıt üzerinde de olsa, bunların bazılarının korunmasını istediler. Aynı çevrelere göre, İMF'nin bu isteklerden en küçük bir taviz vermesi, Özal'ın da İMF'ye "hayır" demesi ve buna dayalı olarak, İMF ile Türkiye arasında yeni bir anlaşmanın imzalanmaması, yakın bir ihtimal olarak görülmüyor.

KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...

Tarım satış kooperatiflerine ağır bir darbe

Milyonlarca ortağı olan ve kuruluş amaçları, kooperatif ortağı köylülerin tarımsal ürünlerini değeri pahasına satınalmak olan sekiz Tarım Satış Kooperatifi'nin işlevleri Özal hükümeti tarafından değiştirilince, bu kuruluşların son üç yıl içinde yaptıkları destekleme alımları 2,5 defa azaldı. Örneğin, 1981 yılında, bu kuruluşların pamuk, fındık, ayçiçeği, kuru üzüm, kuru incir, soya, yerfıstığı ve zeytinyağı alımlarının toplamı 1 milyon 118 bin tonken, bu, 84'de 426 bin tona geriledi.

Bilindiği gibi, geçtiğimiz yılın başlarında Özal hükümeti yasa gücünde bir kararname ile Tarım Satış Kooperatifleri'nin yönetimlerine ve sanayi dalında faaliyet gösteren mal varlıklarına elkoymuş, kooperatif ortağı üreticiler yönetimden uzaklaştırılmış ve yerlerine, Özal'ın adamları atanmıştı. Bu değişikliklerden sonra, Özal hükümeti, Tarım Satış Kooperatifleri eliyle tarımsal ürünlerin fiyatlarını çok düşük tutmuş ve bunlara çok az miktarda alım yaptırmış ve böylece, Özal'ın destekçisi dışsatımcı holdinglerin, köylülerin ürününü ucuza kapatmalarına olanak sağlamıştı.

Akbank'ın kârı: 1984'de 23,2 milyar

Sabancı Holding'in sahibi olduğu Akbank'ın, 1984 yılında 23 milyar 200 milyon lira kâr ettiği açıklandı. Akbank Yönetim Kurulu Başkanı Naim Talu'nun yaptığı açıklamaya göre, bir önceki yıla oranla 1984'te Akbank'ın kârı 1985'de yüzde 300 artış gösterdi. Akbank'ın bir yıllık kârı, ortalama 77 bin 300 işçinin yıllık ücretine denk düşüyor.

Oymapınar Barajı da satışa çıkarılıyor

Bir yandan Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin (KİT) mülkiyetinin özel sektöre ve yabancı sermayeli kuruluşlara devrinin hazırlıkları yapılırken, öte yandan da kamu gelirlerini satışa çıkaran ve kamuoyunda, köprü-baraj satışı olarak anılan uygulamalara yenileri eklenmeye başladı. Hükümet tarafından yapılan açıklamaya göre, Boğaz Köprüsü ve Keban Barajı'nın satışı yapılan ilk tertip gelir ortaklığı senetlerinin ardından, Nisan ayı içinde Keban Barajı'nın ikinci tertip ve Oymapınar Barajı'nın ilk tertip gelir ortaklığı senetleri satışa çıkartılacak ve bunların toplam değeri, 50 milyar lira olacak.

Serbest bölgelerin yerleri kesinleşti

Resmi Gazete'**nin 15 Mart 1985 tarihli sayısında yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı'na göre, Türkiye'de kurulacak dört serbest bölgenin yerleri, sınırları ve faaliyet amaçları kesin olarak belirlendi. Bakanlar Kurulu'nun kararı uyarınca, Antalya ve Mersin'de kurulacak serbest bölgelerin alanları, 510 bin ve 1 milyon metre kare olarak saptandı ve her iki serbest bölgenin de, ticari alanda faaliyet göstermeleri kararlaştırıldı. İlgili karara göre, İzmir Nemrut Serbest Bölgesi 10 bin ve Adana Yumurtalık Serbest Bölgesi 52 bin metre kare olacak ve her iki serbest bölgede de, sanayi alanında faaliyette bulunulacak. Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Serbest Bölge Başkanı Alaybeyoğlu, bu tesislerin yapımına hemen başlanacağını belirterek, serbest bölgelerin 1986 yılının başlarında çalışmaya başlayacağını söyledi.**

4 Serbest Bölgenin sınırları belli oldu

BİRİNCİ SERBEST BÖLGE İZMİR'DE NEMRUT LİMANIN'DA, İKİNCİSİ ANTALYA'DA ŞİMDİKİ LİMAN İÇİNDE AYRILACAK ÖZEL BİR BÖLÜMDE KURULACAK. ÖTEKİ İKİ SERBEST BÖLGE İSE ÇUKUROVA'DA. BİRİ MERSİN'DE ÖTEKİSİ ADANA'NIN YUMURTALIK'INDA...

kısa... kısa... kısa... kısa.

Rekor: Her 9 günde bir yeni zam yapıldı

İçinde bulunduğumuz yılın ilk ikibuçuk ayında, kamu kuruluşlarının ürettiği mal ve hizmetlere yapılan zamların, geçtiğimiz yılın ilk ikibuçuk ayında, kamu kuruluşlarının ürettiği temel maddelere 8 defa zam yaptı ve böylece, bu kuruluşların ürettiği mallara 9 günde bir zam yapılmış oldu. İçinde bulunduğumuz yılın eş döneminde ise, temel maddelere yapılan zamların sayısı 32'ye yükseldi ve böylece, bu mal ve hizmetlerin fiyatları üç günde bir artırılmış oldu.

12 Eylül günü iktidara el koyan generaller nasıl Türkiye Cumhuriyeti'nin **"en karanlık dönemini"** yazmış olma rekorunu kırdılarsa, Özal hükümeti de halkı yoksullaştırmada rekor kırmaya kararlı görünüyor. Oysa Özal'a sorarsanız enflasyonda Bolivya ve Arjantin'in arkasında yeraldığımız bir "başarı" hem de büyük başarı.

Amerika "resmen" sürdürdüğü Cenevre silahsızlanma görüşmelerini engellemek için her yolu deniyor, herşeyi yapıyor

Reagan'ın NATO ortaklarına talimatı: Yıldızlar savaşına katılacağınızı açıklayın !

● ABD, 26 milyar dolara malolacak olan bu yeni sistemin yükünü diğer NATO müttefiklerinin sırtına yıkmaya çalışırken, bir yandan da görüşmelerdeki "pazarlık" gücünü arttırmaya çalışıyor

Nato ülkeleri savunma bakanlarının 27 Mart'ta sona eren Lüksemburg'daki nükleer planlama grubu toplantısında ABD Savunma Bakanı Weinberger, tüm NATO ülkelerini ve bunun dışında Japonya, Avustralya ve İsrail'e 60 gün içinde **"yıldızlar savaşı"** olarak bilinen, stratejik savunma girişimi (SDI) projesine katılıp katılmamak konusundaki kararlarını bildirmeye çağırdı.

Ancak ABD'nin ültimatom niteliğindeki daveti henüz olumlu bir karşılık bulamadı. Danimarka parlamentosu daha NATO nükleer planlama grubu toplantısı başlamadan bu projeye kesinlikle katılmayacağını açıklamıştı.

Weinberger'in NATO dışında çağrıda bulunduğu ülkelerden Avustralya'nın dışişleri bakanı ise çağrıya derhal red cevabı verdi. Bakan Avustralya Başbakanı Bob Hawke'ın bu yılın başında bu programa katılmalarının sözkonusu olamayacağını söylediğini de hatırlattı.

Fransa ve İngiltere'nin de bu projeye çok kuşkulu baktıkları biliniyor. Ancak nükleer silahlara sahip olan bu ülkeler henüz olumlu ve olumsuz bir yanıt vermediler.

Federal Almanya'da ise, hükümet çevrelerinden değişik sesler yükseliyor. Savunma Bakanlığı, ABD'nin davetinin olumlu olduğunu bildirirken, hükümet adına yapılan açıklamada, cevap vermek için önce bu konuda bazı ayrıntıların iki ülke arasında ve NATO içinde açıklığa kavuşturulması ve herhangi bir zaman kısıtlaması olmadan konunun düşünülmesi gerektiği belirtildi. Federal Almanya Savunma Bakanlığı'na ait bir belge de açıklandı. Bu belgeden, Federal Almanya Savunma Bakanlığı'nın daha şimdiden bu projeye Federal Alman endüstrisinin nasıl katılacağını araştırmış olduğu anlaşılıyor.

Moskova'da yayınlanan Pravda gazetesi ise, ABD'nin bu davet ile bu projenin maliyetini müttefiklerine yüklemenin yanısıra, Cenevre görüşmelerinde bu konuda pazarlıklara girerken destek sağlamaya ve aynı zamanda, eğer bu nedenle Cenevre görüşmeleri başarısızlığa uğrarsa sorumluluğu müttefikleriyle paylaşma şansını da elde etmeye çalıştığını yazdı.

Bununla birlikte Lüksemburg'daki toplantı sırasında açıklanan bir gizli belge ile Federal Alman Savunma Bakanlığı'nın **"yıldızlar savaşı"** projesine ülke endüstrisinin nasıl katılacağını daha şimdiden araştırmış olduğu ortaya çıktı.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Yayın organı **Pravda** gazetesi, ABD yönetiminin diğer NATO ülkelerini **"yıldızlar savaşı"** projesine katmaya zorlamasının birden çok amaç taşıdığını yazdı. Reagan yönetimi, herşeyden önce diğer NATO ülkelerini de **"yıldızlar savaşı"** projesine katarak Cenevre'de sürmekte olan silahsızlanma görüşmelerindeki **"pazarlık"** gücünü artırmaya çalışıyor. İkincisi, Cenevre görüşmeleri bu **"yıldızlar savaşı"** projesi yüzünden çıkmaza girecek olursa, bunun sorumluluğunu diğer NATO ülkeleriyle **"paylaşabilmeyi"** umuyor. Üçüncüsü de, 26 milyar dolara malolacak bu projenin parasal yükünü NATO içindeki ortaklarının sırtına yıkmaya çalışıyor.

Dünya Barış Konseyi'nin çağrısı

ABD yönetiminin Lüksemburg'daki NATO nükleer planlama grubu toplantısı sırasında ortaklarını "Yıldızlar Savaşı" projesine katılmaya zorladığı günlerde Dünya Barış Konseyi Prezidyumu da 25 Mart'ta, Moskova'daki toplantısını tamamlıyordu. 100 ülkeden 400 delegenin katıldığı toplantının sonunda bir çağrı yayınladı. "Yıldızlar Savaşına Hayır" **başlığını taşıyan çağrıda** "Barış için ve bir nükleer savaşın önlenmesi için çalışan tüm hareketleri ve örgütleri, tüm halkları ve hükümetleri uzayın silahlandırılmasına karşı yürütülen güçlü kampanyaya daha da kararlı biçimde katılmaya çağırıyoruz" **denildi.**

Barış isteyen herkesin Cenevre'deki görüşmeleri ciddi bir olanak olarak gördüğüne dikkat çekilen toplantıda, Hitler faşizminin yenilişinin 40. yıldönümü ile ilgili olarak, faşizmin yenilmesi için birlikte savaşan dünya halklarına bugün de bir nükleer felaketi ön-

Albay Nicholson gizli fotoğraf çekerken vurulmuştu

DDR sınırındaki casusluk olayını ABD de kabul etti

24 Mart günü Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin Ludwigslust kenti yakınlarındaki Sovyet askeri bölgesinde casusluk yapmakta olan bir ABD subayı, Sovyet nöbetçisi tarafından vuruldu.

ABD'nin DDR'deki Askeri İlişkiler Temsilciliği'nde görevli albay **A. Nicholson**, Sovyetlere ait yasak askeri bölgede bir deponun penceresini açıp, fotoğraf çekerken, bir Sovyet nöbetçisi tarafından görüldü. Nöbetçi kendisine Rusça ve Almanca olmak üzere iki dilde **"dur"** çağrısı yapınca saklanmaya çalıştı. Bunun üzerine Sovyet askeri önce havaya uyarı ateşi yaptı ama ABD casusu durmayınca üzerine ateş açtı. Albay **Nicholson** olay yerinde öldü. Olay sırasında yakındaki arabada gözcülük yapmakta olan teğmen **D. Schatz** ise Sovyet askerleri tarafından gözaltına alındı.

ABD hükümetinin casusluk olayını şiddetle reddetmesine rağmen **Frankfurter Allgemeine** gazetesi Amerikan askeri kaynaklarının gizli fotoğraf çekme olayını doğruladıklarını yazdı. Bu olayla ABD, 3 Nisan 1947 tarihli anlaşmayı çiğnemiş oluyordu. Anlaşmanın 10. maddesine göre, temsilcilik çalışanlarının **"ordu birliklerine ait bölgelere"** girmeleri yasaklanmaktaydı.

21 Mart Irkçılığı Protesto Günü'nde

BELÇİKA'DAKİ DEV BARIŞ GÖSTERİSİNDE YÜRÜYENLER ARASINDA RAHİBELER DE VARDI

Cenevre'de barış konuşulurken ABD, MX yapımına hız verdi Belçika Cruise'ları kabul etti

12 Mart'ta Cenevre'de başlayan Sovyet-ABD silahsızlanma görüşmeleri sürerken geçtiğimiz günlerde ABD Senatosu'nun ve Belçika hükümetinin aldığı iki karar diyaloğu olumsuz yönde etkileyebilir.

19 Mart'ta ABD Senatosu 21 MX kıtalararası füzenin yapımı için 1,5 milyar dolar ayrılmasını kabul etti. ABD'de, başta kiliseler olmak üzere, birçok örgütün ve toplumsal katmanın karşı çıktığı bu karar Senato'da 45'e karşı 55 oyla kabul edildi.

Pentagon'un hazırladığı ve Beyaz Saray'ın ABD Kongresi'ne sunduğu projeye göre, toplam 100 MX roketinin üretimi öngörülüyor. Hepsi 50 milyar dolara malolacak projenin gerçekleştirilmesi için **Reagan** ve Beyaz Saray yönetimi her yöntemi kullanıyor. İki yıldır gündemde olan projenin, Sovyetler Birliği ile ABD arasında nükleer dengeyi sağlayacağını savunan **Reagan,** son günlerde de bu roketler üretilip, yerleştirilmeden Cenevre'de başarıya ulaşılamayacağını iddia ediyor.

Senato'dan geçen tasarının uygulanabilmesi için ABD Temsilciler Meclisi'nin de 1,5 milyarlık harcamayı onaylaması gerekiyor.

Brüksel'de 150 binlik gösteri

Martens-Gol hükümeti siyasi gözbağcılığının en güzel örneklerinden birini vererek 15 Mart gü-

İŞTE ÖLÜM ROKETI MX

Üretimi için 1,5 milyar dolar ayrılan MX kıtalararası balistik füzeleri, tahrip gücü Hiroşima'ya atılan atom bombasının 6 katı olan ilk saldırı silahları. 21,5 metre boyunda ve 87 bin kg. ağırlığındaki füzelerin isabet oranları çok yüksek ve 10 atom başlığı taşıyorlar. ABD bu roketleri ürettiği takdirde stratejik potansiyeli önemli ölçüde artacak ve böylece dünyadaki nükleer silah dengesi tekrar ABD lehine bozulacak.

MX roketlerinin yapımına karşı protestolar yükselirken, ABD Katolik Piskoposları Konferansı'ndan 285 dinadamı ABD Kongresi'ne ilettikleri ve Konferans Başkanı James W. Malone'un imzasını taşıyan bir çağrıyla Kongre'den roketlerin üretimi için gerekli olan 1,5 milyar dolarlık bütçeyi onaylamamasını istediler. Dinadamları, Kongre'ye **yoksulların insancıl bir yaşama kavuşabilmeleri için kullanılması gerektiğini belirttiler.**

Bu arada Reagan'ın 1,5 milyar dolarlık MX bütçesini onaylamaları için Kongre ve Temsilciler Meclisi üyelerine

yasaklanmaktaydı.

DDR'de bu tür olaylar daha önce de meydana gelmişti. Ağustos 1982'de yine ABD Temsilciliği'nin bir çalışanı, casusluk yaptığı belirlenince, arabayla bir Sovyet subayını ezmiş ve ağır yaralamıştı.

gün de bir nükleer felaketi önlemek için birlikte savaşmaları gerektiği belirtildi.

istediler. Dinadamları, Kongre'ye gönderdikleri çağrıda bu paranın, ABD'de sayıları 35 milyonu bulan

Temsilciler Meclisi üyelerine gerek mektup ve gerek telefonla baskı yaptığı bildirildi.

...Günü'nde G.Afrika'nın ırkçı rejimi 43 kişiyi katletti

21 Mart günü Güney Afrika ırkçı polisinin Port Elisabeth kentinde gösteri yapan kara derili halkın üzerine hiçbir uyarıda bulunmadan otomatik silahlarla ateş açması sonucunda 43 kişi öldü. Göstericiler, bundan tam 25 yıl önce Sharpmille bölgesinde yine barışçıl bir gösteri yapan 300 kadar karaderilinin polis tarafından öldürülüp-yaralanmasını protesto ediyorlardı. 21 Mart 1960 tarihinde meydana gelen bu katliam üzerine 21 Mart Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından alınan özel bir karar ile ırk ayrımına karşı savaşım günü ilan edilmişti. Bu arada resmi olmayan kaynaklardan, Güney Afrika'da son bir hafta içinde cinayet komandoları tarafından 90 kişinin öldürüldüğü bildiriliyor.

Irkçı rejimin son, barbarca saldırısı ABD ve birkaç emperyalist ülke dışında tüm ülkeler tarafından kınandı. ABD Başkanı **Reagan** ise gerçekleri çarpıtarak, katliamdan siyahların sorumlu olduğunu iddia etti.

Bu arada, ABD Temsilciler Meclisi Alt Komite Başkanı **Edward Markey** Amerikan TVA şirketinin 21 nükleer teknoloji uzmanının 1980'den bu yana Güney Afrika'da görevler aldığını açıkladı. Bugüne dek emperyalist ülkeler Güney Afrika'ya nükleer silah yapımı ve üretiminde yardım ettiklerini kabul etmiyor ve bu gerçeği gizlemeye çalışıyorlardı.

Nobel Barış Ödülü sahibi Güney Afrikalı din adamı **Desmond Tutu**, ülkesindeki huzursuzlukların ana kaynağının ırkçılık olduğunu, ırkçılık ortadan kaldırılmadığı sürece durumun normale dönmesinde hükümetin atacağı adımların hiçbir işe yaramayacağını belirtti.

Federal Almanya'nın da Güney Afrika'ya polis ve ordu kuvvetlerinin donatılmasında ve nükleer silah teknolojisinin geliştirilmesinde destek olduğu, bu işbirliğinde Israil'in de yer aldığı biliniyor.

Ortadoğu'da gerginlik artıyor: 4,5 yıldır süren İran-Irak Savaşı tırmanışa geçti... Şimdi siviller de hedef seçiliyor...

İran ile Irak arasında 4,5 yıldır süren savaş Mart ayı başlarında Irak'ın İran'ın batısında henüz inşa halinde olan bir nükleer santrale saldırılması, ardından Ahvaz'daki çelik tesislerini bombalaması üzerine İran'ın da Basra'yı top ateşine tutmasıyla yeniden şiddetlendi. Son iki hafta içinde Ürdün, Kuzey Yemen ve diğer gerici rejimlerin Irak'a asker de göndererek destekledikleri bildirilen savaş büyük kentlerin bombalanmasıyla sürdü. İran birliklerinin 30 kilometre kadar Irak topraklarına dalıp,Irak'ı cephede yıpratmak istedileri, öte yandan ise hava üstünlüğü nedeniyle Irak'ın savaşı kentlerin bombalanması yönüne çektiği bildiriliyor. Öte yanda dört yılda yarım milyon kişinin yitirildiği savaşta son on gün içinde ölü sayısı 30-40 bini bulurken, her iki tarafında daha güçlü olduklarını kanıtlamayı, ve ancak böyle bir güç konumundan görüşme masasına oturmayı planladıkları da gözleniyor.

Körfez savaşı, bölge barışı, Körfez'de petrol taşımacılığı ve dünya güvenliği açısından tehlikeli boyutlara ulaşırken, taraflar arasında anlaşma sağlama girişimleri de hızlandı. Geçtiğimiz günlerde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi her iki tarafı da çarpışmalara son vermeye çağırırken, Bağlantısızlar Hareketi adına Raciv Gandi de ateşkes çağrısında bulunarak her iki tarafa da temas için bölgeye heyet göndermiş durumda.

İran-Irak savaşı geçtiğimiz yıl da yine bu aylarda şiddetlenmiş, o zaman ABD ilk kez bir İran uçağına Körfez'deki bir savaş gemisine çok yaklaştığı gerekçesiyle ateş açmış ve gerginliği daha da tırmandıran girişimlerde bulunmuştu. O dönemde ABD yönetimi, İran'ın Hürmüz Boğazı'nı kapatmasına izin vermeyeceğini, böyle bir şeye girişildiği takdirde müdahale planları yaptığını açıkça ilan etmişti.

DÖRTBUÇUK YILDIR SÜREN IRAK-İRAN SAVAŞI HER İKİ ÜLKE HALKINA DA ÖLÜM, YOKSULLUK VE BASKIDAN BAŞKA HİÇBİR ŞEY GETİRMEDİ. SON İKİ HAFTA İÇİNDE SAVAŞ 30-40 BIN CAN ALDI...

Körfez savaşı şimdiye dek her iki ülkede ve bölgede gericiliğin güçlenmesinden, ABD emperyalizminin gerici Arap rejimleriyle işbirliğinin gelişmesinden ve bölgede önemli askersel konumlar elde etmesinden başka birşeye yaramadı. Savaşın uzaması ve şiddetlenmesi iki kardeş ülke halkının onbinlerle kırılmasına yol açarken, iki ülke halkı arasındaki düşmanlıklar da kızışıp, barışçıl çözümlere ulaşılması güçleşmekte, emperyalizmin müdahalesi için yeni olanaklar yaratılmaktadır.

Bugün Lübnan'da İsrail saldırganlığının yeni boyutlara ulaştığı, Arap gericiliğinin ABD'nin de desteğiyle İsrail ile uzlaşma yollarını aradığı, Filistinlilerin kendi bağımsız devletlerini kurma hakkının ortadan kaldırılması için planlar yapıldığı koşullarda Körfez savaşı dikkatleri Ortadoğu'da acil çözüm bekleyen bu sorunlardan başka bir yöne çekmiştir. Oysa şu anda Ortadoğu'da yeni bir ABD müdahalesine açık, en kritik bölge Lübnan'dır. Burada da **şimdilik** açıktan devreye girmeyen Reagan yönetiminin, gerici Arap rejimleri ve İsrail'le sıkı işbirliği içinde, gelişmeleri ABD askersel çıkarlarına uygun biçimde etkilediği izlenmektedir.

Savaş kimin işine yarıyor?

Ortadoğu'da Körfez Bölgesi'ni yaşamsal çıkar alanı ilan eden ABD'nin, petrol gereksinimi ve bunun güvenlik altına alınması üzerinde durmakla birlikte ithal ettiği petrolün sadece yüzde dördünü Körfez'den sağladığı, yani bu bölgeye askersel-stratejik çıkarları nedeniyle önem verdiği ortadadır. ABD'nin bölgede amacı kalıcı üsler edinmek, her türlü ilerici çıkışa, anti-emperyalist, halktan yana rejimlerin kurulmasına karşı, gerici Arap rejimlerini silahlandırmak onlar arasında askersel paktlar oluşturmak ve kalıcı üsler edinmek olmuştur. İran-Irak savaşının bölgede yarattığı istikrarsızlık ve güvensizlik ABD'nin bu stratejiyi uygulamasını kolaylaştırmıştır.

Bu nedenle de ABD için önemli olan savaşın devamını sağlamak olmuş, savaşın başından itibaren özellikle gerici Arap rejimleri kanalıyla Irak'a destek verirken, İran ile de flörtü sürdürmüştür. Şah devrildikten sonra İran'a silah satışını resmen yasaklamakla birlikte fiilen göz yumarken, İran içgericiliğini palazlandırmak ve devrimin anti-emperyalist özünü değiştirmeyi de hedeflemiştir. 1983'den sonra İran'da içgericiliğin güçlendiği, İran emekçi halkının partisi TUDEH'e ve savaş karşıtı güçlere ağır baskılar uygulandığı koşullarda ise İran'a yeşil ışık yakmış, müttefiklerinin de İran'la kesmiş oldukları ticaret ilişkilerini güçlendirmelerini istemiştir. Savaşın tırmanması ve uzaması da ABD silah ve petrol tekelleri ile bölgede onlarla işbirliği içinde çalışan petrol zengini krallar, şeyhler için vurgun demektir. Ama her iki ülke için de savaş yüzbinlerce ölünün yanısıra, milyonlarca işsiz, çöken ekonomiler, gerçekleştirilemeyen ekonomik ve toplumsal reformlar ve işçi sınıfı üzerinde artan baskılar anlamına gelmiştir. Her iki ülke yönetiminin de savaşı, ekonomik zorluklarını ve halk üzerindeki ağır baskıları gözardı etmek ve gelişen savaş karşıtı hareketi bastırmak için bahane olarak kullandıkları ortadadır. Her iki ülkede de zindanlar savaş esirlerinin yanısıra savaşı istemeyen, savaşa ve baskılara karşı çıkan insanlarla da doludur.

rinden birini vererek 15 Mart günü 16 Cruise füzesinin Belçika'daki Florennes üssüne yerleştirilmesini kararlaştırdı. 18 Mart günü de bu kararını- Hristiyanların saflarındaki dalgalanmalara rağmen- hükümet çoğunluğunu oluşturan partilere dayatarak meclise onaylatmayı başardı.

Hükümet kararının açıklanmasından iki saat sonra füzelerin Belçika'daki üsse yerleştirilmeleri tamamlanmıştı. Böylece ABD'den getirilen füzelerin, hükümetin kararını beklemeden yola çıkarıldıkları açığa çıkmış oldu.

Açığa çıkan diğer bir gerçek de yılbaşından bu yana **"kararımızı ertelemek için müttefiklerimizi ikna etmeye çalışıyoruz"** teranesiyle Belçika kamuoyunun uyutulmaya çalışılmış olduğu.

Ne var ki Cruise füzelerinin yerleştirilmesine karşı Belçika halkının duyduğu tepki çok büyük. Füzeleri yerleştirme kararının alınmasından iki gün sonra Brüksel'de yapılan barış yürüyüşü bu gerçeği bir kere daha ortaya koydu.

17 Mart Pazar günü yapılan gösteriye katılım 150 bin kişiyi aştı. Bu rakam beklenilenin 3-4 katıydı. Komünist partisinin, sosyalistlerin Fransızca ve Flemenkçe konuşan kanatlarının, Flemenk ve Wallon bölgelerinin federalist hareketlerinin, yeşillerin (Agalev ve Ecolo), sosyalist ve komünist gençlik örgütlerinin, Belçika Genel-İş Konfederasyonu'nun (FGTB) resmen destekledikleri yürüyüşe Katolik İşçi Hareketi'nin, özellikle Flemenkçe konuşan kanadının yığınsal bir biçimde katıldığı göze çarpmaktaydı. Katolik barışseverlerin taşıdıkları pankartlar ve haykırdıkları sloganlar sosyal-hristiyan partilerinin sonunda füzelere **"evet"** demiş olmalarını şiddetle eleştirmekteydiler. Özellikle Flemenkçe konuşulan bölgedeki hristiyan barışseverlerin kararlı ve güçlü karşı çıkışlarının önümüzdeki dönemde Sosyal-Hristiyan Partisi'nin Flemenk kanadında (CVP) çalkantılara yol açması beklenmekte. 1985 yılının genel seçim yılı olması bu çalkantıları daha da kritikleştirilebilecek.

17 Mart barış yürüyüşüne Türkiyeliler de katıldılar. Yürüyüş kolunda yer alan BTIB'in yanısıra Hollanda'dan gelen bir grup Türkiyeli barışsever de HTIB flaması altında yürüdü.

Einstein'ı 30. ölüm yıldönümünde saygıyla anıyoruz

Barışçı, özgürlükçü, gerçek bir bilim adamı: Albert Einstein

14 Mart, büyük bilgin **Albert Einstein**'ın 106. doğum günüydü. 18 Nisan ise 1955'de ölen bilim adamının 30. ölüm yıldönümü. Kimilerinin **"klasik bilim anlayışının son temsilcisi"**, kimilerinin **"çağımızda bilimde en büyük devrimi yaratmış kişi,"** kimilerinin **"atom bombasının babası"** olarak niteledikleri ama tüm 'dünyanın çağın en büyük bilim dehası olduğu yargısında birleştiği **Albert Einstein,** 14 Mart 1879'da Almanya'nın **Ulm** kentinde doğdu. Babası elektrik aletleri üreten bir küçük imalatçıydı.

ALBERT EINSTEIN

Konuşmaya üç yaşında başlayabildiği, dört yaşında babasının eline verdiği pusuladan çok etkilenerek dış dünyaya karşı büyük bir meraka kapıldığı söylenir. İlkokul yılları, Alman okullarındaki askeri disipline uyamaması yüzünden çok başarısız geçti. 16 yaşına geldiğinde ise matematik, geometri ve teorik fiziğin temellerini kendi kendine, en üst düzeyde öğrenmişti. Lise hayatı başarısız oldu, hatta bir ara okulu bıraktı. **Zürih** Federal Teknik Üniversitesi'ne girmek istediyse de ilk yıl sınavları başaramadı. Ertesi yıl ise sınavı başararak ünlü matematikçi **Hermann Minkowski**'nin öğrencisi oldu. Okulu bitirdikten sonra **Bern**'de basit bir devlet dairesinde basit bir işte çalışırken teorik fizik alanında bazı araştırmalara başladı. 1905'de bu çalışmaların sonucu dört önemli makale halinde yayınlandı. Bunlardan birinde maddenin **atomsal** yapısını kanıtlıyor; diğerinde **"Kuantum kuramı"**na katkıda bulunuyor, bir diğerinde **"devinen cisimlerin elektrodinamiği"**ni araştırırken **"özel görelilik (rölativite)"** kuramının temellerini koyuyordu. Einstein'a en büyük

nu ileri sürüyor; geçmişten geleceğe sürekli akan ve evrensel olarak değişmeyen **"salt zaman"** kavramını yıkıyor; zaman aralıklarının devinen cismin hızına bağlı olarak değiştiğini temellendiriyor; benzer olan bir cismin kitle ve uzunluğunun hızına bağlı olduğunu ortaya koyuyordu. Yine bu kuram kütle ve enerjinin özdeş olduklarını, aynı zamanda birbirlerine dönüşebildiklerini E=mc2 eşitliği ile dile getirirken güneşin nasıl olup da milyarlarca yıldır enerji verebildiğini açıklıyordu

İşte Einstein 1905'de, 26 yaşında yaptığı bu dev buluşlarla büyük üne kavuştu. Sonraki yıllarda teorileri kendisince ve zamanın büyük bilim adamlarınca sürekli geliştirilerek bilimde, teorik fizikte devrim yaratıldı.

Einstein 1916'da **"Genel görelilik (rölativite)"** kuramını yayınladı. Buna göre, güneş gibi kütleli cisimler, çevrelerindeki gezegenlerin yörüngeleri eliptik olmaktan çıkıp gezegenler uzay zamanının eğri yörüngeleri üzerinde dönüyorlardı. Tüm bu **"akıl almaz"** teoriler Einstein'e inanan bilim adamlarının deneyleriyle doğrulanıyordu. Einstein 1917'de yayınladığı önemli

elektrik olayı hakkındaki çalışmaları için verilmişti Einstein'e.

Einstein, daha sonraki çalışmalarında başta gelişmesine katkıda bulunduğu Kuantum kuramına, bu kuram nedensellik ve determinizmi yıktığı için karşı çıktı. O **"Modern kozmoloji"**yi kurarken doğanın uyum ve düzeninin aynılığına, determinizme, yasaların kesinliğine inanarak, hem makro hem mikro evreni yanı tüm evreni kapsayacak bir model arayışı peşindeydi.

Einstein'in atom bombasıyla ilişkisi, pekçok kişinin sandığının aksine bombanın geliştirilmesine somut katkı değildi. O atom teorisiyle uğraşmışsa da, bunu çalışmalarının merkezine hiçbir zaman koymamıştı. Ancak, 1939 yılında bazı Amerikalı bilim adamlarının Almanların atom bombası yaptıklarını ileri sürmeleri üzerine, Almanya'dan Nazizmin iktidara gelişiyle birlikte çıkmış ve ABD'ye yerleşmiş olan Einstein, ABD Başkanı Roosevelt'i atom bombası konusunda uyardı ve böylece bombanın yapılmasında etkin oldu. Hiroşima ve Nagazaki'den sonra ise büyük bir üzüntü ve pişmanlık içinde şöyle diyordu: **"Doğa kuvvetlerine ilişkin edindiğimiz bilgileri dünyaya cömertçe vermeliyiz; ama bir yandan da bilginin kötüye kullanılmasını önleyici güvenceleri birlikte sunarak..."**

Einstein tüm yaşamı boyunca her türlü şiddeti, baskıyı ve savaşı lanetlemiş olan, bilimin insanlığın ve ilerlemenin hizmetinde olduğuna inanan gerçek bir bilim adamıydı. Daha 1914'de Berlin akademisinde çalışırken, Birinci Dünya Savaşı başlayınca üç Alman aydınıyla birlikte savaşı lanetleyen bir bildiri yayınladı. 1933'de Almanya'da Naziler iktidara geçince özgürlükçü, ilerici eğilimleri, savaş aleyhtarlığı yüzünden Nazilerin kara listesine girince vatanını terketti. Bir süre

Türkiyeli göçmen işçilerin bilinç ve kültürel gelişme koşulları

Kalıcı bir yaşamın gerektirdiği kültür

Rıza BARAN
Kemal ŞEREF

ARABESK SANATÇILARI, ÜÇ TELLİ SAZ, KAHVECİ TERAZİSİ: BUNLARA KÜLTÜR DENEBİLİR Mİ?

Böyle kısa bir yazı çerçevesinde, Türkiyeli göçmen işçilerin kültürel gelişimlerini belirleyen öğelerin tümünü saptamak ve sorunların tümünü çözümlemek olanaksızdır. Bu nedenle, bu yazıda, başlıca belirleyici yönleri ele alıp irdeleyeceğiz. Bunu yaparken, göçmen işçilerin özgül ve nesnel koşullarını ve Federal Almanya demokratik kamuoyunun barış ve demokrasi savaşımını gözeteceğiz.

Işgöçüne eşlik eden olguları ve işgöçünün toplumsal ve bireysel sonuçlarını araştırmak demek, bu olgu ve gelişmeleri yaratan koşulları, yani göçmen işçilerin yaşam koşullarını eleştirel bir gözle sergilemek demektir. Bu saptamadan çıkarak, yaşam koşullarını üç dilimde somutlamak olanaklıdır:

● **Politik-yasal yönden,** göçmen işçiler sınırlama ve güdülemenin en belirgin özelliğini yaşıyorlar.

● **İşyeri ve çalışma koşulları,** aşağılama ve horgörünün somutlaştığının, çıkar temelindeki dayanışmanın engellendiğinin göstergeleridir. Göçmen işçiler emekleri ile ürettikleri değerlere son derece kısıtlı biçimde sahip olabilmekte, bu durum, onların "yabancılaşma"yı en yoğun biçimde yaşamalarına yol açmaktadır. Onların kültürel gelişimlerini ve durumlarına uygun toplumsal bilinç geliştirmelerini zorlaştıran asıl bu olgudur. Türkiyeli göçmen işçi kitlesi, buna karşı, en küçük olasılığı bile çok iyi kullanarak, gelişmeye açık olduğunu kanıtlamıştır. Onlar, göçmen işçiler arasında en yoğun biçimde işçi örgütlerinde örgütlenmişler ve sendikaların geliştirdiği her eyleme etkin biçimde katılmışlardır. Sendikal etkinliğin, işçilerin toplumsal bilinç geliştirmesinde en uygun alan ol-

derme olanağına sahip olmalarına karşın, düşünsel kültür gereksinimlerini doyurma, bu alanda yeni gereksinimler geliştirme konusunda zorluklarla karşı karşıyadırlar. Bu zorluklar onların bireysel noksanlıkları değil, yaşadıkları durumun sonuçlarıdır.

Ara dünyanın insanları

Şunu açıkça belirtmeliyiz: Göçmen işçiler, Federal Almanya toplumunun bir bölümünün, kendi kültürlerini eşdeğer saymaması ve onu "gelişmemiş", "ilkel" görmesinden dolayı, ülkelerinde kazandıkları toplumsal deneyimleri, beceri ve yetileri Almanya'daki toplumsal yaşamı biçimlendirmede kısıtlı olarak kullanabiliyorlar. Yasal engellemeler, salt işgücü olarak görülmeleri ve diğer toplumsal önyargılar, onların toplumsal ve bireysel kültür gelişimini birlikte taşımalarını zorlaştırıyor. Göçmen işçiler, kültürel olarak bir **"ara-dünya"**da yaşıyorlar. Ülkeleriyle yoğun ilişkileri

masını, yeni nitelikler kazanmasını zorlaştırmaktadır. Şunu bilmek zorundayız: Düş dünyasında benlik, bilinç geliştirilemez. Bilinç ve benlik yaşanılan gerçek ortamda gelişir, biçimlenir. O nedenle gurbetteki yaşamı geçici görmek, geri dönüşten sonra başlayacak yaşama hazırlanmak yada hazırlamak doğru değildir, Ayrıca, bazıları geri dönüşü gerçekleştirince anavatana salt bedenini ve kullandığı eşyaları götürmeyecek, burada yaşamı boyunca edindiği deneyimleri, becerileri vs., kısacası geliştirdiği toplumsal bilinci de birlikte götürecek ve bu bilinç temelinde oradaki yaşamını biçimlendirecektir.

Geri dönüş özlemi, en çok birinci kuşakta belirgindir. Birinci kuşak, burada, nesnel olarak işçi konumunda bulunmasına karşın, anayurtta başlatacağı küçük üretici yaşamını düşlüyor. Bu da birinci kuşağın nesnel bir bilinç geliştirmesini zorlaştırıyor.

Birinci kuşağa karşın, ikinci ve üçüncü kuşakta geri dönüş özle-

cak, yeni düşünsel-kültürel gereksinimler duyarak kültür ve bilinç gelişimlerini zamanın ve durumun isterlerine uydurabileceklerdir.

Alman demokratik kamuoyuna düşen görev, göçmen işçileri bu savaşımlarında desteklemek ve varolan "ben merkezli", "Avrupa merkezli" düşünce biçimlerinin aşılmasına katkıda bulunmaktır.

Federal Almanya'da etkinlik gösteren yabancı demokratik örgütlerse, göçmen işçilerin bilinç ve kültür gelişimlerini belirleyen yukarda belirtmeye çalıştığımız gerçekleri gözardı etmeden, işgöçünün geçici bir olgu olmadığını, Federal Almanya'nın bir göçmen ülkesi olduğunu, Federal Almanya toplumunun çok kültürlü bir yapı gösterdiğini kabul ederek, etkinliklerini, öncelikle buradaki yaşamın güzelleştirilmesi, ikinci olarak da Türkiye'deki demokratikleşme savaşımının desteklenmesi yönünde yürütmelidirler.

Son olarak, yanlış anlamaları

kuramının temellerini koyuyordu. Einstein'a en büyük ününü kazandıran ve **"bilimde devrim"** olarak nitelenen bu kuram, özetle, **"birbirine göre düzenli devinen bütün sistemlerde doğa yasalarının aynı olduğu"**-

stein 1917'de yayınladığı önemli bir makalede **laser**'in temel ilkelerini ortaya koydu. 1922'de Nobel ödülünü kazandı. Ama bu ödül, beklenebileceği gibi fizik anlayışını sarsan görelilik **(rölativite)** kuramı için değil de foto-

girince vatanını terketti. Bir süre Belçika, Fransa ve diğer Avrupa ülkelerinde çeşitli güçlükler çekerek sürgün olarak yaşadıktan sonra ABD'ye gitti ve ömrünün sonuna kadar vatandaşlığına da geçtiği bu ülkede yaşadı.

Piza Kulesi daha ne kadar dayanacak ?

1714 yılında, İtalyan yapı ustası Boanno tarafından temeli atılan ünlü Piza Kulesi, daha inşaat halindeyken "eğilmiş", Piza kenti halkı, o gün bugündür korkuyla görkemli kiliselerinin gotik stildeki kulesinin yıkılacağı günü bekler olmuştu. İlk olarak 1,2 metre eğilen kulenin yavaş yavaş yana doğru yatması sonucu eğimin bugün 5 metreyi bulması, yalnız kent halkını değil, tüm dünyadan bilimadamlarını ve teknisyenleri de kaygılandırmış, kulenin yıkılmasını engellemek için günümüze kadar çeşitli çözümler önerilegelmiştir. Öneriler, kuleye metal bir "kılıf" giydirmekten, onu yeraltından sağlamlaştırmaya, diğer tarafına herhangi bir biçimde ağırlık vermeye kadar uzanıyor. Diğer yandan bilim adamları 8 katlı ve 55 metre yüksekliğindeki kulenin neden eğildiği konusundaki tartışmalarını da sürdürüyorlar. Neden, bazılarına göre dünyanın kendi etrafında dönmesi, bazılarına göre de mermer temellerin önce Kuzey yönünden, daha sonra eğildiği yön olan Güneyden yerleştirilmiş olması. En yaygın görüş ise altındaki toprak kaymasının kulenin eğilmesine neden olması. Herşeye rağmen Piza Kulesi'nin daha uzun süre ayakta kalacağı da yaygın bir kanı. Bilim adamları, şimdiye kadarki temposuyla eğilmeye devam ederse, hiçbir önlem alınalınmasa bile kulenin 2780 yılına kadar yıkılmayacağını hesaplıyorlar.

Tabii bunlar bilim adamlarının hesapları. Onlar dünyada başka "eğri" bir şey kalmamış gibi Piza Kulesi ile uğraşadursunlar, Piza halkı halinden pek memnun. Eğri kuleyi görmek için her yıl bu küçük Italyan kentine akan onbinlerce turist, kentin turizm "sanayii"nin tıkır tıkır işlemesini sağlıyorlar. Kartpostalcılar, kule önündeki hatıra fotoğrafçıları, şehir turu düzenleyen faytoncular kulenin eğriliğinden değil, tam tersine bir sivri akıllının çıkıp da kuleyi düzeltmesinden korkuyorlar. Nitekim daha önceleri bölgede yaygın bir söylenti olarak dolaşan, "Kıyamet, Piza Kulesi yıkıldığı zaman kopacak" inancı, şimdilerde yerini "Kıyamet belki Piza Kulesi yıkılınca kopacak; ama Piza halkı için asıl kıyamet, Italyan hükümeti, UNESCO filan işin içine karışıp kuleyi düzelttikleri takdirde kopacak" yargısına terketmiş durumda. Kule, kentin yaşamı üstünde o kadar etken ki, kentin dünyaca tanınmasında kule kadar ve belki de ondan fazla etkili olan ünlü Piza'ların (bizim lahmacunun Italyancası) yeryüzünün dört köşesinde yayılıp, Piza kentine özgü bir "yemek" niteliğini hemen hemen yitirmesine aldırış bile etmiyorlar. Eğri oturup doğru konuşmak gerekirse hakları da yok değil.

kinliğin, işçilerin toplumsal bilinç geliştirmesinde en uygun alan olduğu gerçeğini düşününce, Türkiyeli göçmen işçilerin bu alandaki istek ve başarısı görülecektir. Ancak, etkinlik düzeyleri yeterli değildir, daha da geliştirilmek zorundadır. Bu konuda en büyük görev göçmen işçilerin özgün sorunlarına şimdiye dek yeterli duyarlılığı göstermeyen sendikalara düşmektedir.

● **Yerleşme-konut alanında** da çeşitli olgular göçmen işçilerin kültürleşme sürecini etkiliyor. Konut durumu ve göçmen işçilerin özgün gereksinimleri yer yer belli yerleşim merkezlerinde toplanmalarına yol açıyor. Toplumsal baskı ve horgörü bu süreci hızlandırdı. Göçmen işçilerin yerleşim merkezlerinde yaşadıkları en belirgin eksiklik, ülkelerinde alışık oldukları komşuluk ilişkilerinin kurulamayışı oldu. Göçmen işçiler, uğradıkları aşağılanma ve yalıtlanmaya karşı, öz kökenlerini, ululaştırmaktan Alman düşmanlığına değin uzanan tepki biçimleri geliştirdiler. Üzerinde özenle durulması gereken sorun, onların, bu kötülüklerin kaynağının tek tek Almanlar olmadığını, Federal Almanya'nın toplumsal düzeninden kaynaklandığını görmelerine ve içinde bulundukları kültürel çeşitliliği kültürel yönden zenginleşme kaynağı olarak görmelerini sağlayacak bir bilinç geliştirmelerine yardım etmektir. (*)

Türkiyeli göçmen işçilerin kültürel ve bilinç gelişimini belirleyen koşullar böyle açıklanabilir. Bireysel ve toplumsal kültür gelişiminin, bireyin toplumsal olanakları kullanma, bunları öz çıkarları ve duyumları doğrultusunda değiştirme ve belirleme; toplumun ise bireye, eyleminin amaç ve içeriğini belirleme, eyleminden doyum alma olanağını vermesi olduğunu kabul edersek, Türkiyeli göçmen işçiler konusunda şu saptamayı yapmak olasıdır: Göçmen işçiler, Federal Almanya'da yaptıkları işin içeriğini, amaçlarını ve emekleriyle yarattıkları değerlerin nasıl kullanılması gerektiğini belirleme olanağından yoksundurlar. Bu saptama kültürel gelişim açısından onların ne denli olumsuz koşullar altında yaşadıklarının göstergesidir. Göçmen işçiler maddi kültür gereksinimlerini sınırlı da olsa gi-

yorlar. Ülkeleriyle yoğun ilişkileri sürüyor, Federal Almanya toplumuna alışma ve toplumsal yaşama katılma istekleri artıyor. Çeşitli kültürlerin birarada yaşamasından yararlanarak yeni kültürel nitelikler ve özellikler kazanıyorlar. Kültürel gelişim koşulları, onların bu durumları bilinerek konulaştırılmalıdır.

Çağdaş ve evrensel düşünme biçimi, öğelerden birinin saltlaştırılmasını (mutlaklaştırılmasını) haklı görmez. Kültürel çeşitlilik yeni kültürel bireşimler için yararlanıldığında güzeldir ve korunmalıdır. Tek kültürü saltlaştırma, egemen kılma eğilimleri reddedilmeli, buna karşı konmalıdır. Buradan şu sonuca varmak olasıdır: Göçmen işçiler öz kültürel kökenlerinin Federal Almanya toplumunda eşdeğer görülmesini istemek ve bunu gerçekleştirmek zorundadırlar. Bunu yaparken kültürel kökenlerini gereğinden fazla vurgulamak yada ululaştırmak yanlışına düşmemeye özen göstermelidirler.

Göçmen işçilerin yaşadıkları "ara-dünya"yı, içinde bulundukları toplumdan ayrı düşünmek olanaksızdır. "Ara dünya" nitelemesi salt onların durumlarını ve gelişim eğilimlerinin neler olabileceğini belirlemek için kullanılmaktadır. Göçmen işçilerin kültürel ve bilinç gelişimlerinin temel öğelerini onların kökenleri, durumları ve çok kültürlü ortamda edindikleri deneyimler oluşturmaktadır.

Düş dünyasında benlik geliştirilemez

Bu anlamda, ilerici, çağdaş düşünceli insanların yapması gereken, göçmen işçilerin düşlerini pekiştirmek değil, onların daha nesnel, daha gerçekçi düşünmelerini sağlamaya çalışmaktır. Bu ise, şu gerçeğin kabulunu gerektirir: İşgöçü gerçekleşmiştir. Oluşumu durdurmak olanaksızdır. Yapılması gereken, göçmen işçilerin, yaşadıkları yeni ortamda yaşamlarını insana yakışır, yani demokratik, insancıl ve çağdaş bir şekilde düzenlemelerine yardımcı olmaktır. Geriye dönüş, istemimiz dışında gelişen, şu anda belirleyemediğimiz olaylara bağlı bir iştir ve geri dönüş istemlerinin saltlaşması (mutlaklaşması) göçmen işçi kitlesinin burada üretken ol-

Birinci kuşağa karşın, ikinci ve üçüncü kuşakta geri dönüş özlemi o denli belirgin olmayacaktır. Onlar "buraya dönük" yetişiyorlar ve yaşamlarını da bu yönde kurmak isteyeceklerdir. (**) Bu nedenle, burada yaşayan, seçenekli düşünen insanlar, genç göçmen işçilerin anadillerini iyi öğrenerek öz kültürlerinin çağdaş öğelerini edinmelerine ve diğer kültürlere açık, özüne güvenen, yaşadıkları ortamda doğan çelişkileri üretken çözen insanlar olarak yetişmelerine katkıda bulunmalıdırlar.

Gurbetteki yaşamın "geçici" olmadığı anlaşılmalıdır

Bu anlattıklarımızdan şu sonuca varabiliriz: Belli sayıda Türkiyeli insan, artık Federal Almanya'da yaşayacaktır. Buradaki yaşam "geçici" değildir. Göçmen işçiler, uzun süredir burada yaşadıklarına göre, benliklerini ve kültürel gelişmelerinin bir bölümünü burada gerçekleştirmek durumundadırlar. İkinci kuşağın büyük bir bölümü, üçüncü kuşağınsa belki de tümü buradaki ortamda kültürleşecektir. Onlar, bu ortamdaki yaşamlarını kendi istemleri doğrultusunda biçimlendirebilecek durumda yetişmek zorundadırlar. Edilgenlikten kurtulmaları için davranış ve eylem yeteneği kazanmaları gereklidir.

Göçmen işçi kitlesinin sorunları Alman işçi kitlesinin sorunlarından ayrı olmadığına göre, göçmen işçiler de Alman arkadaşlarının ve demokratik kamuoyunun demokrasi savaşımına katılarak öz sorunlarına çözüm bulabilirler. Bu sırada şu unutulmamalıdır: Kültürlere eşit hak istemek, kültürlerin en demokratik bir ortam içinde karşılıklı etkileşimini kolaylaştırmak, sorunun özünü oluşturmaktadır. Bu açıdan, kültürlerin hiyerarşik ilişkiler içinde yaşaması, karşılıklı etkileşimin eşit haklılık temelinde gerçekleşmesini engellemektedir.

Göçmen işçilerin önünde duran sorun, bu kültürel hiyerarşi dizgesini parçalamak ve öz kültürlerinin yaşamın tüm alanlarında en özgür biçimde serpilip gelişmesini sağlamaktır. Böylece onlar, yukarda değindiğimiz düşünsel kültür alanındaki noksanları gidermek olanağına kavuşa-

Son olarak, yanlış anlamaları önlemek için şunu belirtmek isteriz. Burada toplumsal yaşamı belirleme deneyimi kazanmış insan, kültürel ve bilinç yönünden daha yararlı olacak deneyim ve becerilerini ülkesindeki yaşamı güzelleştirme uğraşında olanların edimine sunacaktır. Bizce geliştirilmesi gereken insan tipi de bu olmalıdır.

(*) Ancak bu sırada şu gerçek gözardı edilemez. Özellikle demokratik dünya görüşlü Almanlar oturdukları bölgelerdeki göçmen işçilerle iyi ve kalıcı komşuluk ilişkileri geliştirmek için yoğun çalışmalar yapıyorlar. Göçmen işçiler de her türlü önyargı ve horgörüye karşın edilgenliği bırakıp yerleşim bölgelerinin sorunlarının çözümü için etkenleşirlerse, yeni kültürel özelliklerin doğması ve yayılmasına katkıları artacaktır. Yerleşim bölgesinde yapılacak değişikliklere ve alınacak kararlara göçmen işçilerin katılımı sağlanmalı ve onların içindeki gizli geliştirici, değiştirici güç seferber edilmelidir. Bu süreç içinde değişik kültürel kökenlerden gelen insanların konut kültürleri ve komşuluk anlayışları karşılıklı etkileşim içinde yeni nitelikler kazanacaktır. Bizce de desteklenmesi, özendirilmesi gereken bu oluşumdur.

(**) İkinci ve üçüncü kuşaktaki bilinç gelişimini irdelemeden önce, "bilinç" kavramının kısa tanımına yer verilmek gereğini duyuyoruz. Bilinç, toplumsal yaşamda kazanılan ve toplumsal yaşamın diyalektik gelişim yasalarını tanımayı, yorumlamayı sağlayan ve toplumsal, kültürel yaratıcılık kazandıran, üst düzeyli, genelleştirilmiş deneylerden çıkarılan bilgi bütünüdür. Bu tanım temelinde her insanın, yaşama sıfırdan başlamadığı, daha önceki kuşakların yarattığı "ortam" denilen olanaklar bütününü hazır bulduğu gerçeği görülecektir. Yaşanılan ortamın kültürel gelişimi, bilinç gelişimini belirleyeceği açıktır. Eğer ikinci ve üçüncü kuşaklar hazır buldukları ortamla yetinir, onunla kendilerini özdeşleştirir, ona eleştirel bakarak yeni gereksinimler ve düşünceler doğrultusunda onu değiştiremezlerse, yenileştirici, değiştirici bir işlev göremezler. Ancak ilerici insanlara düşen görev, bu gençlere, yaşadıkları ortamla özdeşlik kurarken edilgenliğe düşmeden onun çelişkili yapısını görerek, çelişkileri üretken bir tarzda çözmelerine yardım etmek olanaklıdır. Bu saptamanın ışığında şu savı ileri sürmek doğrudur. Federal Almanya'daki yaşamı özbilinci ile belirleme yeteneğine kavuşamayan göçmen işçinin, uzun yıllar süren göçmenlik döneminden sonra geldiği ülkedeki toplumsal ve siyasal yaşamı ileri anlamda belirleyeceğini düşünmek gerçekçi değildir.

Tüm dünya insanlığın yetiştirdiği en büyük müzik ustalarından olan Johann Sebastian Bach'ın 300. doğum yıldönümünü müzik etkinlikleriyle kutluyor

300 yıl öncesinden günümüze uzanan müzik: Johann Sebastian Bach

Ayşe ÇINAR

Bu yıl, Batı müziğinin en büyük ustalarından besteci Johann Sebastian Bach'ın 300. doğum yıldönümü kutlanıyor. Bu konuda bir yazı yazmayı düşündüğümde, aklıma aylar önce gazetelerde okuduğum haber geldi: Bir piyanist, Federal Almaya'nın şehirlerinden birinde halka geceleyin Bach'ın **"Goldberg Varyasyonları"** adlı eserini çalmak istemiş, ama bu açık hava konserinin yapılacağı semtin sakinleri- sanırım çoğu erkenden kalkıp işe gitme zorundaydı- bu etkinliği protesto etmişler.

Gece yarısı halka piyano çalmak da neyin nesi diye soranlara, Bach'ın bu eserinin hikayesini anlatmak gerekir.

Alman asılzadelerinden Kont Kaiserling müziği çok severmiş. O kadar ki, sık sık hastalanıp gece uykusu kaçtığında özel müzikçisine klavsen çaldırırmış. Kont Kaiserling, Goldberg adlı bu müzikçisini ara sıra Leipzig'te bulunan ve besteciliğiyle olduğu kadar klavsen ve org çalmadaki ustalığı ile ün salan Bach'a götürüp sanatını geliştirmesi için ders verdirtirmiş. Kont, Leipzig'de bulunduğu günlerden birinde Bach'a, uykusuz gecelerinde dinleyeceği, içini açacak klavsen parçaları arzu ettiğini belirtmiş. Bach, Kont'un bu arzusunu bir arya ve bu aryanın otuz değişiminden oluşan bir eser besteleyerek yerine getirmiş. Kont, bu eserden o kadar hoşlanmış ki, Bach'a 100 altın ihsan eylemiş Bu varyasyonları da dinlemekten hiç usanmamış. Uykusuz gecelerinde, **"Sevgili Goldberg"**, dermiş müzikçisine, **"haydi bana varyasyonlarımdan birini çal!"** Müzikbilimcileri bu hikayenin doğru olup olmadığını tartışadursunlar, **"Goldberg"** adı bu esere bağlanıp kalmış. Aslında bu hikaye, Bach'ın hayat koşullarını yansıtması açısından gerçeğe uygun. Bach da, zamanının bütün sanatçıları gibi, geçimini müzikle sağlayabilmek için ömrübillah asılzadelerin ilgisini ve beğenisini kazanmak zorundaymış. Bu nedenle, çeştli asılzadelerin hizmetine girerek Lüneburg'da, Weimar'da, Arnstadt'ta, Mühlhausen'de, Cöthen'de ve en son olarak da 27 yıl Leipzig'de çalışmış. Sık sık yer değiştirmiş olmasından ve kaydedilen bazı olaylardan müzikbilimciler Bach'ın hizmetinde olduğu asılzadelerle kolay kolay anlaşamadığı ve geçimsiz bir kişiliğe sahip olduğu sonucunu çıkarıyorlar. Aslında asıl sorunu sanatçının kişiliğinde değil, sanatçının o zamanki toplumsal konumunda aramalı. Para, sırasında müzikten hiç anlamayan, bazen de müzik zevki günün modasına göre değişen asılzadelerin elinde. Para kazanmak zorunda olan müzikçi, asılzadelerin suyuna gitmek, eserleriyle onların yeteneksiz veya şımarık kulaklarını okşamak zorunda. Nitekim Bach, sanatından taviz vermek istemediği için, günün modasına uyup bugün büyük hayranlık uyandıran kendi müzik anlayışından ayrılmadığı için, asılzadeler kendisine her zaman Kont Kaiserling gibi cömert davranmamışlar. Bach, 1750 yılında Leipzig'te öldüğünde karısına geçinebileceği kadar bile para bırakamamış. Karısı düşkünler evinde ölmüş.

ESKİMEYEN VE AŞILAMAYAN BİR MÜZİK DEHASI: J.S. BACH

Bach, Leipzig'teki Aziz Yahya Kilisesinin mezarlığına gömülmüş. 1800 yıllarında bu mezarlığın yol yapımı için kullanılması kararlaştırıldığında Bach'ın mezarının nerede olduğu bile kesin olarak saptanamamış. Ne kadar gösterişsiz ve bakımsız bir mezar olmuş olmalı!

Haydn, Mozart, Beethoven gibi ünlü besteciler Bach'ın eserlerini unutmamışlar, onlardan çok şey öğrenmişler. 19. yüzyılın başlarında Bach'ı kitlelerin ilgisine tekrar sunan gelişmenin öncülerinden biri de Goethe olmuş. Kendisi saatlerce Bach'ın müziğini dinlermiş.

Bach'ın 300. doğum yıldönümünde siz de eserlerini, hiç olmazsa Goldberg Varyasyonlarını dinleyin. Bach'ın çatık kaşları ve ünü sizi ürkütmesin diye de şu bilgileri ekleyeyim:

Yedi kuşak müzikçi yetiştiren ve Bach adını taşıyan 60 kadar müzikçiyi tarih kayıtlarına geçiren ailenin fertleri, Johann Sebastian Bach'ın zamanında bir araya gelir, sevilen Alman halk şarkılarını hep birlikte çok sesli olarak söyler eğlenirlermiş.

Bach, Goldberg Varyasyonlarının kompozisyonuna bir iki Alman halk şarkısının ezgisini de yerleştirmiş. Bu şarkılardan birinin sözleri şöyle:

Beni lahana ve şalgam
yemekleri buradan
kaçırdı.
Daha uzunca kalırdım, annem
et yemeği pişirmiş olaydı.

Çağdaş müzik otoriteleri Bach'ı modern müziğin öncüsü olarak tanımlarken, en önemli özelliklerinden birinin aynı müzik temasını sürekli geliştirme ve bundan yepyeni bir müzik elde etme tekniği olduğunu vurguluyorlar. Büyük ozanımız Nazım Hikmet'in "Sebastian Bah'ın 1 Numaralı Dominör Konçertosu" adlı şiiri, Bach'ın sesle, müzikle yaptığını sözle, şiirle yapma denemesidir. Nazım, Bach'ın 1 Numaralı Dominör Konçertosu'ndan esinlenerek yazdığı şiirde aynı temayı geliştirerek tekrarlamayı ve bu tekrarda hep değişerek yükselen diyalektik hareketteki gelişmeyi yakalamayı deniyor

Sebastian Bah'ın 1 Numaralı Dominör Konçertosu

Güz sabahı üzüm bağında
sıra sıra büklüm büklüm kütüklerin tekrarı,
kütüklerde salkımların,
salkımlarda tanelerin,
tanelerde aydınlığın.

Geceleyin çok büyük, çok beyaz evde
her birinde ayrı ışık
pencerelerin tekrarı.

Yağan bütün yağmurların tekrarı,
toprağa, ağaca, denize,
elime, yüzüme, gözüme
ve camda ezilen damlalar.

Günlerimin tekrarı,
yıldızlı gökyüzündeki tekrar,
ve bütün dillerde "seviyorum"un
tekrarı,
ve yapraklarda ağacın tekrarı,
ve her ölüm döşeğinde acısız tez
biten yaşamın.

Yağan kardaki tekrar,
incecikten yağan karda,
lapa lapa yağan karda,
buram buram yağan karda,
esen tipide savrularak
ve yolumu kesen kardaki tekrar.

Çocuklar koşuyor avluda,
avluda koşuyor çocuklar.
İhtiyar bir kadın geçiyor sokaktan,
sokaktan ihtiyar bir kadın geçiyor,
geçiyor sokaktan ihtiyar bir kadın.

Geceleyin çok büyük, çok beyaz evde
her birinde ayrı ışık
pencerelerin tekrarı.

Salkımlarda tanelerin

Melike Demirağ, Şivan Şanar Yurdatapan altı aylık ortak çalışmalarını değerlendiriyorlar

Sanatın sesi "nutuk atmak"tan daha etkili olabiliyor

Melike Demirağ, Şivan ve Şanar Yurdatapan, altı ayı

orkestrasıyla, alışılmışın dışında bir yapı ve tabii alışılmışın dışında maddi şartlar gerektiriyordu. Bir

Şanar Yurdatapan, altı ayı aşkın bir süredir ortak çalışmalarını **"Türkülerimiz Kardeştir/Sitranen me dost'in"** adı altında sürdürüyorlar. Geçen sayımızda haberini verdiğimiz Avusturalya konserleri ve etkinlikleri bu çalışmaların bir parçasıydı. Türk ve Kürt sanatçılarının aylardır süren bu ortak çalışmaları gerek sanatçılar gerekse dinleyiciler açısından önemli bir deney birikimi yarattı. **Türkiye Postası, Melike Demirağ, Şivan** ve **Şanar Yurdatapanla**, ortak çalışmaları, karşılaştıkları sorunlar ve deneyimleri konusunda konuştu.

ŞIVAN VE MELİKE DEMİRAĞ BAŞARILI KONSERLERİNDEN BİRİNDE BİRARADA

●

Türkiye Postası: Önce, altı ayı aşkın bir süredir devam eden "Türkülerimiz Kardeştir" çalışmasının ana amacını soralım.

Melike Demirağ: Bugünkü Türkiye'de yok edilmek istenen, inkar edilen, daha da kötüsü yağmalanmaya terkedilen Kürt kültürünü ve ürünlerini saldırıdan korumak, hakkı olan saygın yere yerleşmesine katkıda bulunmak. Hele bizim sanat dalımız müzikte: Ana dilinde türkü söyleyenleri zindanlar, ölümler, en hafifiyle sürgün beklerken Kürt türkülerine Türkçe sözler yazarak radyo ve TV'da okumak ve **"Türk Hafif Müziği"** diye sunmak, bu türkülerle milyoner olmak marifet sayılıyor! Türk ulusu, bir kardeş ulusun kültürünü çalacak kadar küçültülebilir mi?.. Ama bir adım ötede, hepimizi ikinci bir görev daha bekliyor.. Yüzyıllarca Anadolu'da yanyana, içiçe yaşamış birçok halk, (Başta Türkler, Rumlar, Kürtler, ve Ermeniler) birbirlerini karşılıklı etkileyerek çok renkli bir mozaik oluşturmuşlar: Anadolu kültürü... Bu kültürün ortak veya kardeş ürünlerini **"Şu senindi-bu benimdi; sen benden çaldın, yok ben senden"** diye miras kavgasına düşen hayırsız evlatlar gibi çekiştirip parçalamak da gereksiz. Yarın baskı ve sömürü tarihe karıştığında, kültürlerimizin yakınlığıyla, ortak yanlarıyla gurur duyacağız.

Şıvan: Kısa dönemdeki bir amacımız da, her iki halk arasında yayılmaya çalışılan şoven görüşlere, intikamcılığa, düşmanlık tohumlarına sanatımızla cevap vermekti. Çok yakından biliyorum; Melike'ye ve Şanar'a **"Size mi kaldı Kürtleri savunmak, kraldan çok kralcılık yapıyorsunuz"** dediler... **"Ah, bu Kürt meselesini karıştırmasaydınız, yakında af çıkar, dönerdiniz"** dediler... Bana daha ağırlarını dediler: "Maşallah, Türklerle kucak kucağa, İbrahim Tatlıses oldun" dediler... **"Türkülerimiz nasıl kardeş olurmuş, Şıvan düşmanla işbirliği yaptı, bu karşı-devrimci konserlere gitmeyin"** diye ev ev dolaştılar. Ama halklarımızın dostluğa ve işbirliğine özlem çektiğine bir an kuşku duymadık... Sonuç da bizi haklı çıkardı.

Türkiye Postası: Bize altı aylık ortak çalışmalarımızın bir dökümünü yapabilir misiniz?

Melike Demirağ: Birlikte çalışmanın kökü daha da gerilere uzanır. 1983 yılı sonlarında tanıştık Şıvan'la ve birlikte çalışmaya karar verdik. 1984 başlarında Isveç ve Norveç konserleriyle seyirci önüne çıktık. Sonra Alman WDR radyosuna verdiğimiz konserle devam etti işbirliğimiz. Stüdyoya girdik, Şıvan'ın 8. ve 9. kasetlerini oluşturan müziklerin büyük bir bölümünün düzenlemelerini Şanar hazırladı, ben de vokalle katkıda bulundum. Bir yandan da "Türkülerimiz Kardeştir" programının müzikleri ve ana hatları belirleniyordu birlikte oldukça.

Türkiye Postası: Bu müziklerle bir kaset oluşturulduğunu biliyoruz. Plak yapılması düşünülmüyor mu?

Şıvan: Federal Almanya'da **Pläne Verlag** ile yapılmış bir anlaşmam var. Bu anlaşma çerçevesi içinde bu plağın da aynı yayınevinden çıkmasını düşünüyoruz. Ama tabii asıl hedefimiz, çalışmayı kalıcı hale getiren böyle bir plağın, mümkün olduğu kadar çok ülkede yayınlanmasını sağlamak.

Türkiye Postası: Bugüne kadar kaç ülkede kaç konser verildi? Işbirliğiniz sürecek mi?

Şanar Yurdatapan: Stockholm, Uppsala, Göteborg (İsveç), Oslo (Norveç), Arnheim (Hollanda), Brüksel (Belçika), Kopenhag (Danimarka), Sydney ve Melbourne (Avustrulya), Berlin, Köln, Bonn, Hannover, Nürnberg ve Rüsselsheim (Federal Almanya) konserlerinde yaklaşık 12.000 izleyiciye seslenildi. Ayrıca Köln WDR radyo konseri, İsveç, Norveç, Avustralya'daki radyo röportajları, Belçika ve Avustralya'daki TV programları ve hemen hemen bütün ülkelerdeki basın röportajlarıyla birlikte, seslenilen kitle çok daha genişliyor. Federal Almanya'da ZDF'in yılbaşı programına katılmaları ise son anda bilinmeyen bir nedenle (!) iptal edildi.

Türkiye Postası: Yurtdışı koşullarında bütün bu çalışmaları demokratik Türk ve Kürt dernekleriyle yürütmeniz daha ilkeli ve akılcı olmaz mıydı? Bağımsız çalışmayı veya yabancı kuruluşlarla işbirliğini tercih ettiniz!

Şanar Yurdatapan: Bunun nedeni ikili: önce, demokratik kuruluşların alışmış olduğu bir yapı var: politik amaçlı bir çalışmayı planladıklarında sanat etkinliğine belirli bir yer, belirli bir süre, belirli teknik sınırlar sağlıyorlar. Böyle alışılagelmiş. Oysa bizim düzenlediğimiz program- bir tiyatro değil ama- belli bir senaryosu olan, ışıkların nerde yanıp nerde sönmesi gerektiği belli olan; seslendirmesiyle, dia tekniğiyle, bir yapı ve tabii alışılmışın dışında maddi şartlar gerektiriyordu. Bir demokratik kuruluşa: Bu konserin gerçekleşmesi için şu kadar wattlık ses gücü, şu kadar mikrofon ve bilmem ne kadar girişli mikser, falan takatte şu kadar ışık, şöyle bir sahne, böyle afişler, şöyle program broşürü, şu kadar para gerekir... demek bugünkü koşullarda onlarla alay etmek gibi birşey... Yapmak istediğimizi -zararını sineye çekmek pahasına- yaparak göstermemiz gerektiğine inandık ve öyle yaptık.

Şıvan: Bir başka pratik neden daha vardı bağımsız çalışmak istememizde: "A" kuruluşu bir gece mi düzenliyor? "B", "C" ve "D" kuruluşları ya baltalıyor, ya da kendi insanlarının katılımını engelliyor. Çünkü gecenin ardından yalnız şu konuşulacak: "Kaç kişi gelmişti?" Kimin gecesi kalabalıksa onun daha güçlü olduğu ortaya çıkacak... Sırf bu yüzden -futbol klübü tutar gibi- anlamsız didişmeler sürüyor çok yerde, hepimiz biliyoruz. İstedik ki, **"İki halkın"** dostluğuna yönelik bir çalışmayı böyle didişmelerin dışında tutabilelim.

Türkiye Postası: Bu çalışma boyunca karşılaştığınız en olumsuz şey neydi?

Melike Demirağ: Konserlerde Türk seyircisinin azlığı... Çok doğal, konsolosluk baskıları ve gözdağları, politik bilinci ortada duran insanlarımızı yıldırır. Ama -Avustralya hariç- hemen hemen her yerde Türkler, seyircinin küçük bir bölümünü oluşturuyordu. Oysa bütün bu ülkelerde ve kentlerde bir sürü ilerici Türk var, sayı ile biliyoruz. Bir Türk ve bir Kürt sanatçının böyle bir çalışması çok mu sık oluyor da kanıksamışlar, anlayamadım.

Türkiye Postası: Ya en olumlu gördüğünüz yönler...

Şıvan: Gittiğimiz hemen her yerde Avustralya örneği yaşanıyor. Türk ve Kürtler ve onların kuruluşları- gereksiz kuşkulardan sıyrılıp- daha köklü işbirliklerine yöneliyorlar... Hayalci değiliz... Yılların biriktirdiği kinler ve kuşkuları bir konserin sihirli değneğiyle çözemeyiz tabii. Ama gene de, sanatın sesi nutuktan daha etkili oluyor.

Salkımlarda tanelerin,
tanelerde aydınlığın.

Yürümek iyiye, haklıya, doğruya
dövüşmek yolunda iyinin, haklının, doğrunun
zaptetmek iyiyi, haklıyı, doğruyu.

Sessiz gözyaşın ve gülümsemen, gülüm,
hıçkırıkların ve kahkahan, gülüm,

pırıl pırıl beyaz dişli kahkahanın tekrarı.

Güz sabahı üzüm bağında
sıra sıra, büklüm büklüm kütüklerin tekrarı
kütüklerde salkımların
salkımlarda tanelerin
tanelerde aydınlığın
aydınlıkta yüreğimin.

Tekrardaki mucize, gülüm,
tekrarın tekrarsızlığı... .

Sayın Server Tanilli'nin Stockholm Konferansı sırasında yazdığı *"Farvel"* (İsveççe: Elveda) başlıklı şiiri okuyucularımızdan gelen istekler üstüne geçen sayımızda sanat sayfamızda sunmuştuk. Ancak dizgi ve düzeltme hataları yüzünden kimi dizeler birbirine karıştı ve şiir bütünlüğünü yitirdi. Şiiri yeniden yayınlarken hem okurlarımızdan, hem de sayın Tanilli'den özür diliyoruz.

FARVEL (*)

Server Tanilli

Sana geldik,
Bin hançer saplı yüreklerimizdeki
acılarımızla biz.
Sen açtın kucağını, o eşsiz gülüşünle,
Sen, İsveç, unutulmaz dilberi Kuzeyin;
özgürlüğün sevgilisi, sevgilimiz.

Seninle bir sofrada bir ekmeği bölüştük,
özgürlüğün ekmeğini.
Ah! Bilsen ne doyumsuz şey,
seninle bir arada tatmak onu.
Biz, inan iki şeye aşığız şimdi,
bir özgürlüğe, bir sana.
Bu iki aşkla koyulacağız yola.

Bugün ayrılık günü,
şu an ayrılığın saati.
Bir bilsen içimizi dolduran heyecanı.
Seninle vuslat bir başka, ayrılık bir başka,
anlatılamaz ki.
Bu ayrılıkta vuslatın da beraber olacak;
Seninle gidiyoruz aslında, seninle.
İsveç, unutulmaz dilberi Kuzeyin.
Ey eşsiz gülüş, ey sarsan güzellik,
ve sen ey dostça uzanan el,
Farvel, farveeel, farveeeeell!..

(*) "Farvel" diye okunan "farvall", İsveççe "elveda" demektir.

Türkiye Postası

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK...

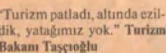
DEDİLER Kİ...

"Kardeşim kabahat sende değil, seni bakan yapanda!" **Rüşvetçi Bakan Özdağlar'a, rüşvet soruşturmasını yürüten komisyon üyelerinden biri.**

"1980'de 5 milyon lira sermaye ile işe başlamışsınız. 1981'de bu miktar 500 milyona çıkmış. 1983'de 1,5 milyara yükselmiş. Sen bu paraları havadan mı kazandın? Nedir bu küstah davranışlar?" **Rüşvet olayı soruşturma komisyonunda rüşveti veren UM şirketi sahibi Uğur Mengenecioğlu'na bir komisyon üyesi.**

"Ben bir psikolog, bir sosyologum" **Mehmet Ali Ağca**

"Türkiye, güneyindeki petrol ülkelerinin önünde kalkan görevi yapan bir ülkedir. Bu bakımdan bizim üzerimize gelen yük çok ağırdır." **Başbakan Turgut Özal**

"Turizm patladı, altında ezildik, yatağımız yok." **Turizm Bakanı Taşçıoğlu**

İnci kolye ile altın ziynet eşyası aldı

Semra Hanım, Kapalıçarşı'ya milyonlar yağdırdı

● Mahmutpaşa'yı da gezen Bayan Özal, eşi Turgut Özal'a nazar değmesin diye 3 bin liraya "nazar boncuğu" aldı

Kimine hay hay, kimine vay, vay,

Açlıkmış sefaletmiş, pahalılıkmış, soğukmuş, zindanmış, darağacıymış...Gününü gün etmeye bakan Özal ailesinin umurunda mı bunlar? Başbakan Özal'ın eşi Semra Özal ve kızı Zeynep Özal bir bakıyorsunuz moda dergilerinin kapağında boy gösteriyorlar; bir bakıyorsunuz bir gecede dört gece klübü dolaşıyorlar; bir bakıyorsunuz arkadaşlarıyla eğlenmek için lokal kapatıyorlar... Geçtiğimiz günlerde Kapalıçarşı'da yeni açılan bir kuyumcunun açılışına "şeref konuğu" olarak katılan Semra Özal, buraya 4,5 milyon liralık inci ve altın siparişi verdi. Bu arada "sevgili eşi"ne nazar değmesin diye 3 bin liraya bir nazar boncuğu almayı da unutmadı. "Semra hanım kapalıçarşıya milyonlar yağdırdı" başlıklı haberleri okuyan "ortadirek" içinse "Yiyin efendiler yiyin... Tıksırıncaya, patlayıncaya kadar yiyin" demekten başka yapılacak şey kalmadı. Ama Özalgil'de bunu umursayacak surat nerede?

FOTO ŞAKA

"Foto şaka - Foto bulmaca" dizimizin ikincisini sunuyoruz: **Evren Özal'a ne diyor?** En iyi yanıtı veren okuyucumuz Türkiye Postası'nın altı aylık abonesini kazanacak. **Not:** Evren ile Sakıp Sabancıyı birarada gösteren "Foto bulmaca"yı Fransa'dan **A. Aker** imzası ile yazan okuyucumuz kazandı. Açık adresini bildirdiği taktirde altı aylık abonesi hemen başlayacak.

●Pahalılık canına tak etti

"Özal'a oy verenin" dedi hapsi boyladı

"Özal'a oy verenin" dedi

Ince Memed sansüre takıldı ve... yıllardan 1985'dir...

Yaşar Kemal'in pekçok dile çevrilmiş ve dünyaca ün kazanmış **İnce Memed** adlı romanından, aynı adla filme çevrilen ve **Peter Ustinov**'un yönetip oynadığı **İnce Memed** filmi Türkiye'de Sansür Kurulu tarafından yasaklandı. Sansür Kurulu, filmin yasaklanması kararını oybirliğiyle aldı ve bu kararı 1979 yılında, o zaman Türkiye'de çevrilmek istenen **İnce Memed**'in senaryosunun yasaklanmış olmasına dayandırdı. **İnce Memed** filmi, şu sıralarda Londra'da ve İngiltere'nin diğer kentlerinde gösterilmeye devam edi-

Dikkat! TRT'yi eşeklerin bastığını gösterir gazete kupürüdür...

"Kadife"nin inadı tutunca çekim ertelendi

TRT'yi karıştıran eşek

● Bir program için TV'ye getirilen "Kadife" adındaki sevimli eşek anırmaya başlayınca stüdyoda yer yerinden oynadı. "Kadife" susturulamayınca, çalışmalar yarıda kaldı

MAGAZIN SERVISI

TRT'yi karıştıran asıl eşek kim ?

TRT, yani Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, yeni Genel Müdür Tunca Toskay'ın atanmasından saklanmasına, gösterilen filmlerin istenildiği gibi kırpılıp kesilmesi yetmiyormuş gibi, şimdi- yeni tek- anırmaya başladı. Çekimler çok uzamış, eşek "Kadife"nin canı sıkılmış ve karnı acıkmıştı. Televiz-

Çocuk ölümleri artıyor

Sağlık Bakanlığı'nın, bu yıl Türkiye'de çocuk ölümlerinin azaltılması için önlemler alınacağını, çocuk ölümlerinin azaltılacağını açıkladığı şu günlerde, Birleşmiş Milletler Örgütü'ne bağlı Uluslararası Çocuk Fonu'nun **"UNİCEF"** yaptığı araştırmaya göre, Türkiye'de her yıl 0-4 yaş grubundan **215 bin** çocuk ölüyor. Bebelerin ölüm nedenleri arasında kızamık, su çiçeği, verem önde geliyor. Gelişmiş ülkelerde artık ölümcül olmaktan çoktan çıkmış olan kızamık, su çiçeği gibi basit çocuk hastalıklarının Türkiye'de küçücük canları alması bir yana, veremin son yıllarda gösterdiği artış da ürkütücü.

Oysa yıllar önce (70'li yılların başında) **"Cumhuriyet hükümetlerinin başarılı sağlık politikalarının**

"Bazı çevreler, sade giyimi kuşamı yüzünden eşimi solculukla suçladılar." **Rahşan Ecevit'i parti başkanı yapmaya hazırlanan Bülent Ecevit**

"Rejim hatırına nelere katlanıyoruz yarabbim" **Rauf Tamer**

"Oy için gittiğim her yerde vatandaş aç olduğunu söylüyor. Seçimden umut yok." **Belediye seçimleri yapılan Çoğulhan'ın ANAP'lı Belediye Başkanı adayı**

"Ahmet Çiloğlu niye istifa etti? Daha bir hafta önce, hanımefendisinin yaptığı yağlıboya horoz resimli bir kravatı getirip boynuma takmıştı." **Partisi dağılmakta olan MDP Genel Başkanı Turgut Sunalp**

"Arap dostlarımız Türkiye'de arazi ve mesken alsınlar. İnsanın bir yerde evi varsa, oraya daha sık gider. Araziyi ceplerine koyup götürüyorlar mı? Orada duruyor. Maksat ayakları alışsın" **Arap zenginlerine Türkiye'de büyük toprak ve mülk satılması tartışmasında Turgut Özal**

"İnsanlar kendilerini fazla emniyette hissederlerse, sosyal güvenlik fazla olursa çalışma ihtiyacı kalmaz. Bu yüzden Avrupa, Amerika'nın gerisinde kalmıştır." **Başbakan Turgut Özal**

"Kadife eldivenlerimizin içinde çelik yumruklarımız olduğunu kimse unutmamalıdır." **MDP Genel Başkanı Turgut Sunalp**

hapse girdi

İzmir'in Alsancak semtinde çiçekçilik yapan **Mehmet Karaali** bir yandan pahalılıktan, bir yandan da nasıl uygulayacağını bir türlü bilemediği **KDV**'den bunalınca dayanamadı, **tüm** Türkiye halkının hislerine tercüman oldu, "Özal'a **oy verenin...**" dedi ve lafın arkasını anası, avradıyla getirdi. İki çocuk babası **"ortadirek"** çiçekçi Mehmet içini boşaltıp o an için ferahladı ama bir **"sayın muhbir vatandaş"** sayesinde kendisini önce karakolda, sonra da hapiste buldu. Mahkemede, pahalılıktan herkesin yakındığı, herkesin bağırıp çağırdığını belirten çiçekçi, **"bula bula beni buldular"** dedi. Hakimler de içlerinden aynı küfürleri sallıyor olacaklar ki, Mehmet Karaali'nin tahliyesine karar verdiler.

Ayranımız yok içmeye, uçakla gideriz şeye

Başbakan Turgut Özal'a, resmi gezilerinde kullanılmak üzere alınacak uçağın tipine ve fiyatına ilişkin çalışmaların bittiği öğrenildi. Özel bir uçak alınmasının nedeni **"Başbakan'a zinde bir yolculuk ve yolboyu çalışma olanağı sağlamak"** şeklinde açıklandı. Sözkonusu uçakta, teleks, telefon, çalışma bürosu, kendisini içinde evindeymiş gibi rahat hissedeceği salonlar, konforlu dinlenme odaları ve yataklar olacak. Böyle bir uçağın maliyeti milyarları aşacaksa da ne gam! 45 milyonun içmeye ayranının olmadığı Türkiye'de Özal, vatanı satışının pazarlığını yapacağı dış gezilerine özel uçakla gitmeli.

yor. Ünlü film yönetmeni ve aktör **Peter Ustinov**'un yönetip oynadığı **İnce Memed** filminin Türkiye'de yasaklanması sinema ve sanat çevrelerinde tam bir skandal olarak niteleniyor.

Tunca Toskay'ın atanmasından sonra eski **MHP'li** "milliyetçi tosuncuk"**ların kadrolaştığı devlet kurumlarından biri haline geldi. Çaycıların veya kantin memurlarının programcılığa, program şefliğine atanmasından tutun da, günlük dile yerleşmiş sözcüklerin yetmiyormuş gibi, şimdi- yeni teknik olanaklarla- konuşmacıların konuşmalarının da o anda kesilip sansür edilmesine kadar her türlü kargaşa TRT'de yaşanır oldu. Geçenlerde, bir program çekimi için TRT'ye getirilen bir eşek de havaya uymuş olacak ki, bildiğince** kılmış ve karnı acıkmıştı. Televizyon **stüdyolarında ortalığı birbirine kattı.** Gazeteler haberi "TRT'yi karıştıran eşek" **başlığıyla verirken, okuyucular** "TRT'yi karıştıran asıl eşek kim acaba" **diye sormaktan kendilerini alamadılar, kimileri** "eşek değil kurt" **diye düzelttiler.**

Yok mu alan?

Karısının ve kendisinin tedavisini yaptırabilmek için 1 yaşındaki oğlunu 2 milyon liraya satışa çıkar...

Geçim sıkıntısı böbrek sattırıyo...

Satışlar iyi gidiyor!

Oyuncak motosiklet 160 bin lira

İşte, yayınlanan ilan...

Satılık genelev!

Ahlak, namus, çocuk, kadın, böbrek... her şey satılık

Türkiye'de, **"serbest piyasa ekonomisi"** düzeninde satılığa çıkarılmadık, satılmadık hiçbir şey kalmadı. Güzelim Boğaziçi'nin sahillerinin, tepelerinin yabancılara, özellikle **Araplara** satılması tartışmaları sürerken, gazete sayfalarında çıkan ilanlar, haberler, bu toptan satışların ardındaki acıları, ekonomik ve toplumsal çöküşü ortaya koyuyor.

İşte bir ilan: Kahramanmaraş genelevi,içinde çalışan kadınlarla birlikte satılığa çıkarılmış. Yanyana beş evden oluşan "genelev"de 20 kadın çalışıyor. Günlük cirosunun 100 bin lira olduğu belirtilen Kahramanmaraş genelevinin 50 milyon liraya müşteri bulabileceği söyleniyor.

İşte bir başka ilan-haber. Son iki yıldır gazetelerde sıkçana rastlanan haberlerden biri bu. **Çocuk satışı** haberi veya ilanı... Bu türden ilk haber iki yıl kadar önce İzmir gecekondularından gelmişti. Sonra çocuk satışı haber veya ilanları alışılmış, **günlük** olaylar haline geldi. İşsizlik, yoksulluk, yokluk yüzünden ailelerin dağılması nedeniyle çocuklarına bakamayan analar, babalar onları satmak istiyorlar. Hendek Dereboğazı mahallesinden **Hüseyin Sürüm "Kim satmak, vermek ister çocuğunu, kim istemez yavrusunu dizlerinde büyütmeyi. Ama yatalak karımı ve kendimi tedavi ettirecek param yok. Bir gözüm de görmüyor. Çalışamıyorum, bu nedenle bir yaşındaki oğlum Özgür'ü 2 milyon liraya iyi bir aileye evlatlık vereceğim"** diyor. Ve anasıyla babasıyla büyümekte bile özgür olamayan küçük Özgür satılık çocuklar kervanına katılıyor.

Gazetelerde çıkan çeşitli ilanlardan derlenmiş bir başka haberin başlığı: **"Geçim sıkıntısı böbrek sattırıyor"**...Organ satışlarının **resmen** yasak olduğu Türkiye'de, geçim derdine düşmüş, ne yapacağını bilemez olmuş insanlar, satabilecekleri tek **"malları"** olan, tek sermayeleri böbreklerini satışa çıkarıyorlar.

Ve yine Türkiye gazetelerinin iç sayfalarında her gün birkaçına birden rastlanan haberlerden bir başkası: Karılarını, eşlerini satan kocalar veya kızlarını erkeklere satan analar, babalar...

Evren-Özal Türkiyesi, yıkıntının, çöküntünün abidesi halinde. Diktatörlük Türkiye'sinde insan, hayat, sevgi, ahlak, namus, herşey satılık!

rinin **başarılı sağlık politikalarının sonucu verem mutlak bir yenilgiye uğratılmıştır"** diye açıklamalar yapılmıştı. Verem Savaş dispanserleri de kapatılmıştı. Ama 1981 yılından itibaren başta Çukurova, bir çok yerde verem savaş dispanserleri yeniden **"hizmete"** açıldı.

Bu maznune... bu da muhabire

Böyle sanığa böyle foto-muhabiresi

Geçtiğimiz günlerde, Türkiye'de artık işlemeye başlayan **Devlet Güvenlik Mahkemeleri**'nde görülen bir davada, bir muhabir hanım yine bir hanım olan sanıktan daha fazla ilgi çekti. Dava, **"Gençliğin imanını sorularla çaldılar"** adlı bir **"risale"**sinde lâikliğe aykırı hareket ettiği gerekçesiyle "vaize" **Emine Şenlikoğlu** için açılmıştı. Türk Ceza Yasası'nın 163. maddesi uyarınca 7,5 yıldan 15 yıla kadar hapis istemiyle yargılanmakta olan "vaize" Emine Şenlikoğlu, beklenebileceği gibi çarşaflıydı. İnançlarına uygun olarak örtünmesi, suç maddesi de bilindiği için fazla yadırganmadı. Ama bu arada mahkeme salonunda çok ciddi bir şekilde fotoğraf çekmekte olan bir başka çarşaflı genç kız çok ilgi çekti. Bugüne kadar mahkeme salonlarında çarşaflılara çok rastlanmışsa da çarşaflı foto muhabirine rastlanmamış olduğu için, diğer gazete muhabirleri sanığı bir yana bırakıp çarşaflı foto muhabiresinin resimlerini çekmeye koyuldular. **Milli Gazete** ve **Mektup Dergisi** muhabiri olduğunu söyleyen çarşaflı muhabire **Ayşegül Aktürk**, çevresine hiç aldırmadan görevini büyük bir ciddiyetle yaptı.

●

Tarihin ilk "robot cinayeti" işlendi

Kurgu-bilim hikayelerinde sık rastlanan, robotların insanlara karşı ayaklanıp, insanları öldürmeleri teması ABD'nin Atlanta kentindeki bir demir-döküm fabrikasında küçük çapta gerçekleşti. AP ajansının haberine göre, dökümcü robot, 34 yaşındaki bir işçiyi döküm havuzuna sıkıştırdı. Kalp krizi geçiren işçi birkaç saat sonra öldü. Amerikan Sağlık Kontrol Merkezi yetkilileri olayın "ABD'de belgelenen ilk robot cinayeti olduğunu" ileri sürdüler. ABD'de halen 6200 robot çalışıyor ve yeni üretim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte robot sayısı gitgide artıyor. Demir-döküm fabrikasındaki "robot cinayeti" yeni teknoloji kullanan işyerlerinde "yeni" güvenlik önlemleri sorununu da birlikte getirdi.